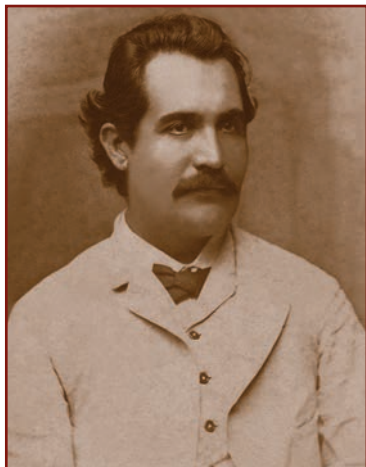

Revistă editată de Asociația Culturală „Agatha Grigorescu Bacovia” Mizil

Gânduri despre Eminescu

Ion Creangă

Bădie Mihai,

Ai plecat și mata din Iași, lăsând în sufletul meu multă scârbă și amăreală. Să deie Dumnezeu să fie mai bine pe acolo, dar nu cred. Munteanul e frate cu dracul, dintr-un pol el face doi; ș-apoi dă, poate nu-s cu inima curată când grăiesc de fratele nostru că-i cu dracul, în loc să fie cu Dumnezeu. Dar, iartă și mata, căci o prietinie care ne-a legat așa de strâns nu poate să fie ruptă fără de ciudă din partea aceluia care rămâne singur. Această epistolă ți-o scriu în cerdacul unde de atâtea ori am stat împreună, unde mata, uitându-te pe cerul plin cu minunății, îmi povesteai atâtea lucruri frumoase... frumoase... Dar coșcogemite om ca mine, gândindu-se la acele vremuri, a început să plângă...

Bădie Mihai, nu pot să uit acele nopți albe când hoinăream prin Ciric și Aroneanu, fără pic de gânduri rele, dar din dragostea cea mare pentru Iașul nostru uitat și părăsit de toți. Și dimineața când ne întorceam la cui-bar, blagosloviți de aghiazma cea fără de prihană și atât iertătoare a Tincăi, care ne primea cu alai, parcă cine știe ce nelegiuire am făcut și noi.

Titu Maiorescu

Ceea ce caracterizează mai întâi de toate personalitatea lui Eminescu, este o așa de covârșitoare inteligență, ajutată de o memorie, căreia nimic din cele ce-și întipărise vreodată nu-i mai scăpa (nici chiar în epoca alienației declarate), încât lumea în care trăia el după firea lui și fără nici o silă, era aproape exclusiv lumea ideilor generale ce și le însușise și le avea pururea la îndemână. În aceeași proporție tot ce era caz individual, întâmplare externă, convenție socială, avere sau neavere, rang sau nivelare obștească și chiar soarta externă a persoanei sale ca persoană, îi erau indifereente.

A vorbi de mizeria materială a lui Eminescu înseamnă a întrebuița o expresie nepotrivită cu individualitatea lui și pe care el cel dintâi ar fi respins-o. Cât i-a trebuit lui Eminescu ca să trăiască, în accepțiunea materială a cuvântului, a avut el totdeauna. Grijiile existenței nu l-au cuprins niciodată în vremea puterii lui intelectuale; când nu câștiga singur, îl susținea tatăl său și-l ajutau amicii. Iar recunoașterile publice le-a desprețuit totdeauna.

I.L. Caragiale

Copil al unei rase nobile și bătrâne, în el se petrecea lupta decisivă între flacăra celei mai înalte vieți și germenul distrugerii finale a rasei - geniul cu nebunia. Lupta a fost groaznică. Încercarea, drumul către Nirvana a fost tot așa de dureroasă cât și de strălucită. În capul cel mai bolnav, cea mai luminoasă inteligență - cel mai măhnit suflet în trupul cel mai trudit! Și dacă am plâns când l-au așezat prietenii și vrășmașii, admiratorii și invidioșii, sub «teiu sfânt», n-am plâns de moartea lui; am plâns de truda

(Continuare în pag. 2)

EDITORIAL

15 IANUARIE

O ZI DIN CALENDARUL DĂINUirii NOASTRE

Nu mi-am permis niciodată să vorbesc despre Eminescu dar, pentru că astăzi este ziua în care, în urmă cu 164 de ani s-a născut **Poetul**, simt nevoia să mă gândesc la pașii lui, la visele lui, la tot ce evocă răsăritul Luceafărului unic, pe bolta înaltă a spiritualității românești.

Oare cum o fi fost acea zi? Cum or fi fost atunci copacii, aerul, munții, apele? Cum or fi fost gândurile copiilor născuți și botezați prin taina desculțului? Ce-or fi simțit atunci teii, nuferii sau plopilor fără soț? Dar oamenii? Cum or fi fost în acea zi? Cum or fi fost? Ce-or fi gândit, ce-or fi simțit?

Cum o fi fost cerul? Văzut-a cineva atunci steaua vestitoare? Presimțit-a cineva lumina lină ce urma să ne boteze, în numele eternității?

Sunt convins că da! Așa cum sunt convins că, prin opera sa, românii au primit dreptul legitim la speranță și iubire!

Eminescu, la fel ca și chipul mamei, sunt icoane pentru fiecare dintre noi! Când îl citim prima dată, simțim că versurile sale fac parte din zestrea ereditară a poporului român. Am convins-gerea că și în sufletul celor care nu i-au citit nici un vers există starea lui de a fi, pentru că măreția și unicitatea sa constau în puterea rădăcinilor acestui neam! Datorită lui ne-am putut îmbogăți spiritual cu munții, câmpiile, cerul apelor și infinitele varietăți de albastru născătoare de dor, lacrimă și zâmbet din preajma pașilor noștri!

De aceea el este peste tot și dintotdeauna! Ziua lui de naștere, acea zi în care cerul de deasupra țării românilor a coborât pe pământ pentru a le atinge sufletele cu milostenie, este înscrisă în calendarul dăinuirii noastre.

Fiind foarte român, Eminescu e universal!, spunea Tudor Arghezi, iar în universalitatea neamului nostru, mai ales acum, trebuie să fim cunoscuți, apreciați și respectați, așa cum el ne-a predicat și predică în toate duminicile neamului, în altarul de doină și dor, al iubirii!

Azi este Ziua lui Mihai Eminescu, ziua în care - așa cum scria Marin Sorescu - ... *oamenii simpli/ Pe care-i chema Mircea cel Bătrân/ Ștefan cel Mare/ Sau mai simplu: ciobani și plugari, (...) codri adânci/ Și un tânăr care vorbea cu ei/ Întrebându-i ce se tot leagănă fără vînt? (...), plopilor lumii, ai dreptății/ ai iubirii (...) și niște tei/ Și cei doi îndrăgostiți/ Care știau să le troienească toată floarea/ într-un sărut.// Și niște păsări ori niște nori/ Care tot colindau pe deasupra lor/ Ca lungi și mișcătoare șesuri (...), toate astea, pentru că trebuie să poarte un nume/ Un singur nume,/ Li s-a spus/ **Eminescu.***

Emil Proșcan

Din volumul **Publicistică** - Editura „Cartea moldovenească”, Chișinău - 1990

♦ „Este ascuns în fiecare secol din viața unui popor complexul de cugetări cari formează idealul lui, cum în sămburele de ghindă e cuprinsă ideea stejarului întreg” (15 august 1871)

♦ „Partidele noastre nu le numesc conservatoare sau liberale, ci - oameni cu slujbă: guvernamentali, oameni fără slujbă: opoziție. De acolo vecinica plângere că partidele la noi nu sunt partide de principii, ci de interese personale.” (1 august 1876)

♦ „Dar așa ne-am desgrădit, făcând drum larg unei civilizații pripite, unei prospăieli apusene, care în schimbul păturilor bogate ale brazdei noastre, ne împlie cu

trebuințe, de care n-am fi avut trebuință; (...) Nevoind sau neputând cunoaște că orice stat are nevoie de clase puternice, am ridicat din temelie toate puterile vechi ale țării fără a socoti că o casă veche de piatră, dar cam strâmtă, e totuși mai bună pentru vreme de iarnă și pentru nevoi decât un palat de hârtie franțuzească.” (11 decembrie 1877)

♦ „Sperăm că Providența ne va scuti de-a revedea, în viitoarele Adunări, o seamă măcar din acele fizionomii a căror pecete e o neștearsă, înrădăcinată banalitate; sperăm ca alegătorii își vor fi deschis ochii și nu vor mai trimite în Adunări nat-uri despre care nimeni în lume nu poate ști cu ce trăiesc de pe o zi pe alta, nici palavragii care pierd vremea Adunărilor cu discursuri nesărate, dezgustătoare prin lipsa lor de cel mai comun bun simț.” (24 martie 1879)

Gânduri despre Eminescu

Veronica Micl

De ce-ți mai numeri anii

De ce-ți mai numeri anii să vezi de ești bătrân
Când știi ce grea durere tu porți în al tău sân,
Și pentru ce oglinda întrebi privind în ea
Să-ți spună de nu-i încă zbârcită fața ta?

Când știi c-a tale lucruri ce curg neîncetat
Adânci și triste urme în suflet ți-au lăsat,
Și crezi c-o vecinicie amară e de când
O clipă fericită avut-ai pe pământ.

Și ce-ți mai folosește să știi azi cum mai ești
Când simți că tu pe lume de mult nu mai trăiești;
Purtând cu moartea'n suflet străin în orice loc
Viața ta pustie și fără de noroc!

Nichita Stănescu

O călărire în zori (Lui Eminescu tânăr)

Tăcerea se izbește de trunchiuri, se-ncrucișe,
se face depărtare, se face nisip.
Mi-am întors către soare unicul chip,
umerii mei smulg din goană frunzișe.
Câmpul tăindu-l, pe două potcoave
calul meu saltă din lut, fumegând.
Ave, mă-ntorc către tine, eu. Ave!
Soarele a izbucnit peste lume strigând.

Tobe de piatră bat, soarele crește,
tăria cu acvile din fața lui
se prăbușește în trepte de aer, sticlește.
Tăcerea se face vânt albăstrui,
pintenul umbrei mi-l crește
în coastele câmpului.

Soarele rupe orizontul în două.
Tăria își năruie sfârșetele-i carcere.
Sulițe-albastre, fără întoarcere,
privirile mi le-azvârl, pe-amândouă,
să-l întâmpine fericite și grave.
Calul meu saltă pe două potcoave.
Ave, marea luminilor, ave!

Soarele saltă din lucruri, strigând
clatină muchiile surde și grave.
Sufletul meu îl întâmpină, ave!
Calul meu saltă pe două potcoave.
Coama mea blondă arde în vânt.

Bartolomeu Valeriu Anania

*

Misterele femeiiucid și nasc imperii.
Izbânzi, înfrângerii, doruri și patimi omenești
Hangere-ți trec prin cuget, pumnale prin povești.
Ascunsă ca un cântec în bronzurile serii,
Iubirea ta-i vecernia din care le stârnești.
Bucură-te' mpătimitul frumuseții ne'nserate
bucură-te cel ce'n codru i-ai pus dragostei cetate
bucură-te floare ninsă peste pletele bălaie
bucură-te dor ce'ncarcă sfânta nopților văpaie
bucură-te boare caldă peste trupuri ca o haină
bucură-te Vis-de-Taină!
bucură-te însetatul sărutării suferinde
bucură-te jind pe care gura dulce nu-l cuprinde
bucură-te limpezime de fântână și năstrapă
bucură-te că nu-i pânză de izvoare să te'ncapă
bucură-te ochi de apă ce-și adapă guri de rai
bucură-te'nveșnicirea Eminescului Mihai!

(Urmare din pag. 1)

vieții, de câte suferise această iritabilă natu-
ră dela împrejurări, de la oameni, de la ea în-
săși.

Alexandru Vlahuță

De multe ori am căutat să constru-
iesc în închipuirea mea de copil, figura ne-
cunoscută a acestui zeu, care mi se părea că
trebuie să trăiască o viață cu totul deosebită
de a noastră, într-o lume supraumană în bas-
me. Credeam câteodată că-l zăresc în unele
tablouri din Sărmanul Dionis, o vagă siluetă
care se depărta mereu și parcă se topea într-o
lumină intensă amețitoare.

Carmen Sylva (Regina Elisabeta a României)

Eminescu ne părea neliniștit și ră-
vășit, ca venind dintr-o altă lume, tenebros,
el îmi amintea de Manfred și de Faust, de
chipurile palide și răvășite ale marilor ro-
mântici... Degetele-i erau lungi și înghețate,
obrajii brăzdați de riduri albăstrui, gura foar-
te expresivă, cu buze fine, îi traducea toate
emoțiile... Eminescu se amuza deșirând fra-
ze și sonorități verbale. Mi-a sărutat mâna,
privindu-mă cu o privire potolită, dar pă-
trunzătoare, ce voia parcă a-mi secătui spiri-
tul, spre a rămâne pentru el un subiect de cu-
rizitate sau interes; mă compătimi că nu
cunoșteam îndeajuns Moldova lui natală.

În toată viața mea el a rămas pentru
mine imaginea poetului însuși, nici a celui
blestemat, nici a celui inspirat, ci a celui po-
et aruncat dezorientat pe pământ, nemaști-
ind cum să regăsească aici comorile pe care
le poseda. Avea vocea răgușită dar duioasă,
ca a turturelelor spre toamnă. Când i-am lă-
udat versurile, a înălțat din umeri: - Versu-
rile se desprind de noi ca frunzele moarte de
pe copaci - a suspinat el readus o clipă la re-
alitate.

Mi-am dat foarte bine seama că din
tot ce i-am oferit în timpul vizitei, ceașca de
ceai pe care i-am servit-o eu însămi a fost
singurul lucru care i-a făcut plăcere, ceva ce
semăna cu sentimentul unui zeu servit de-o
muritoare.

Alexandru Vlahuță

Figura lui Eminescu îmbrăca acea
expresie de tristețe vagă - umbra acelui apus
dureros al cunoștinței care-i dădea în momen-
tul acela înfățișarea unui zeu învins, părăsit
de puteri și umilit. Eu mă uitam la el, mi se
rupea inima de milă și nu știam ce să-i spun.

După câteva minute de tăcere, își
împreună mâinile și, ridicându-și aiurit ochii
în sus, oftă din adânc și repetă rar, cu un glas
nespus de sfâșietor: «Of, Doamne, Doam-
ne!». Era în acest suspin al lui și în aceste
cuvinte sinteza întregii lui vieți. M-a podidit
plânsul și am plecat.

B.P. Hasdeu

El va trăi, deși a murit nebun. Și
cum oare să nu înnebunească? În toate epo-
cele au fost poeți, pe cari flămânda sărăcie,
uneori numai deșertăciunea, pentru o tică-
loasă pomană însoțită de o mai ticăloasă la-
udă, îi încovoia tămâitorii dinaintea celor

EMINESCU
de Lazăr Dubinovschi

puternici. În toate epocile s-au văzut însă și
de acele firi semețe, înalte, vrednice de solia
ce le-a dat-o Dumnezeirea, cari niciodată n-au
întins mâna cerșitoare către vreo mărire pă-
mântească, către acei ce uită că nu săracii spă-
lau picioarele lui Isus, ci Isus a spălat pi-
cioarele săracilor. Așa poet a fost Eminescu.

Nicolae Iorga

Eminescu se deosebește de toți scri-
torii vremii sale și prin aceea că opera lui
întreagă n-are nici cea mai slabă măsură și
supt nici un raport caracterul local, provin-
cial, ci numai caracterul general românesc.
(...) Eminescu e întruparea literară a con-
științei românești, una și nedespărțită.

George Călinescu

Astfel se stinse în al optulea lustru
de viață cel mai mare poet pe care l-a ivit
și-l va ivi vreodată, poate, pământul româ-
nesc. Ape vor seca în albie, și peste locul
îngropării sale va răsări pădure sau cetate,
și câte o stea va vesteji pe cer în depărtări, pâ-
nă când acest pământ să-și strângă toate
sevele și să le ridice în țeava subțire a altui
crin, de tăria parfumurilor sale.

Cella Delavrancea

În tramcar pentru prima oară am
prins legănarea minunată a versului emines-
cian prin glasul de bas vibrant al lui Vlahu-
ță, povestindu-mi cum se dusesese odată să-l
vadă pe Eminescu la sanatoriu, unde era in-
ternat de-o boală grea. Îmi descria ce blând
era și ce frumos. Călătorii ascultau și ei vră-
jiți, uitând să facă semnul de oprire. Se bu-
curau și caii trăgând fără caznă tramcarul în
pas neîntrerupt, înviorat de poezie. Mie îmi
 venea să plâng, cuprinsă de un sentiment de
duioșie, resimțit numai când mama cânta la
pian. Imaginația mea, când am coborât, a
transfigurat acest drum într-un mers printre
stele...

Mihail Sadoveanu

Să ne aducem pururi aminte de
Mihai Eminescu, cel mai ales între toți scri-
torii acestui neam, apărut pe neașteptate
în literatura lăncedă și convențională a
epocii. În viața lui scurtă a dus arta poezi-
ei la înălțimi neîntrecute până astăzi, îm-
bogățind ritmul, rima și expresia artistică,
a dat cuvintelor simple valori nouă și armo-
nii surprinzătoare, sentimentelor adânci-
me unică, viziunilor orizont nemărginit.

Pe lângă acest progres al artei scri-
sului, Eminescu a îmbogățit limba și a le-
gat poezia cultă de producțiile din veac ale
cântăreților anonimi ai neamului.

(Continuare în pag. 3)

(Urmare din pag. 2)

Acest monument măreț al literaturii poporului nostru a fost clădit în mai puțin de douăzeci de ani în care se numără și anii de suferință când poetul a fost copleșit de o boală necruțătoare, care la 1889 i-a întrerupt brusc cursul vieții.

Tudor Arghezi

Într-un fel, Eminescu e sfântul preacurat al ghiersului românesc. Din tumultul dramatic al vieții lui s-a ales un Crucificat. Pentru pietatea noastră depășită, dimensiunile lui trec peste noi, sus și peste văzduhuri.

Fiind foarte român, Eminescu este universal. Asta o știe oricine citește: cu părere de rău că lacătul limbilor nu poate să fie descuiat cu cheile străine. S-au făcut multe încercări de transpunere a poetului, unele poate, se spune, mai izbutite; dar Eminescu nu este el decât în românește.

Mircea Eliade

Pentru noi, Eminescu nu e numai cel mai mare poet al nostru și cel mai strălucit geniu pe care l-a zămislit pământul, apele și cerul românesc. El este, într-un anumit fel, întruparea însăși a acestui cer și a acestui pământ, cu toate frumusețile, durerile și nădejile crescute din ele. Noi cei de aici, ruși de pământ și de neam, regăsim în el tot ce-am lăsat în urmă, de la văzduhul munților noștri și de la melancolia mării noastre, până la cerul nopții românești și teiul înflorit al copilăriei noastre. Recitindu-l pe Eminescu, ne reîntoarcem ca într-un dulce somn, la noi acasă.

Întreg Universul nostru îl avem în aceste câteva zeci de pagini pe care o mână harnică le-a tipărit și le împarte astăzi în cele patru colțuri ale lumii, peste tot unde ne-a împrăștiat pribegia. Păstrați-le bine; este tot ce ne-a mai rămas neîntinat din apele, din cerul și din pământul nostru românesc.

Emil Cioran

Afară de Eminescu, totul este aproximativ. Nici unul nu ne-am lăudat cu el. Căci nu l-am declarat cu toții o excepție inexplicabilă printre noi? Ce a căutat pe aici acel pe care și un Budha ar putea fi gelos? Fără Eminescu am știut că nu putem fi decât esențial mediocri, că nu este ieșire din noi înșine și ne-am fi adaptat condiției noastre minore. Suntem prea obligați față de geniul lui și față de turburarea ce ne-a vărsat-o în suflet.

Eminescu a fost declarat unanim o apariție inexplicabilă. Oare ce-am face noi dacă nu l-am fi avut pe Eminescu?

Constantin Noica

Eminescu a venit cu mâna plină înaintea neînțelegerii. Rătăcit, nemângâiet, ca un suflet fără parte, exact așa cum spunea omul Renașterii despre om cum că e ființa ce n-are partea ei, poetul nostru și-a primit lotul, trăind pe măsura acestuia, în marginile, ba chiar în nemarginile lui.

Darul ce ni s-a făcut prin Eminescu? A apărut în lumea noastră un om care-a înțeles să fie om deplin. Cineva care n-a vroit să fie al doilea.

Neființa aduce totuși odihna. Eminescu, neodihna. Nu ne putem odihni în el. Întreg evantaliul lui de deschideri către lume și cultură se strânge pentru noi într-o inimă, care bate.

Cărui popor i s-a făcut darul acesta? O

conștiință mai bună, o spusă mai bună și exemplară, au desigur câteva mari popoare și culturile lor. Dar câte din ele au cu adevărat o inimă?

Căci nu de judecat critic, de către noi, este acum Eminescu, ci de asimilat într-un fel, ca o conștiință de cultură de dindărătul nostru de la folclor și până la științele pozitive, devenind astfel conștiința noastră mai bună, sau poate mustrarea de conștiință a oricărui intelectual, care-i vede necuprinsul, adică sinteza însăși.

Zoe Dumitrescu Busulenga

Eu aș zice că au fost trei sacrificări: prima în timpul vieții lui, când era privit de contemporanii săi ca o ciudățenie. El venea ca un mare întemeietor de limbă poetică, venea ca un european. Este primul mare poet european al României! A doua a fost în anii '50, când sovieticii aveau în plan să ne rețeze rădăcinile. Și a treia se întâmplă în momentul de față, promovată, din păcate, dinspre vest, ceea ce e o mare tristețe. Eu înțeleg globalizarea, integrarea, dar nu fără identitate. A încerca să dărâmi acest monument - închinat, de alții, în cinstea lui - înseamnă să-ți ignori tu puterile tale, de nevrednică și mărunță creatură. Și ceea ce e cel mai grav, să lovești în valorile culturii tale tradiționale. Asta nu înseamnă să te integrezi într-o cultură europeană, căci fără aceste valori nu vom putea nicodată supraviețui.

Nicolae Steinhardt

Cu ce drept îl iubesc pe Eminescu? Fără nici un drept. Prin declarație unilaterală de voință, pentru că oricine are dreptul să iubească, oricât de nevolnic și de neîndreptățit este. Pentru că, după cum spun englezii, o pisică poate privi un rege. Tot astfel, fără nici o justificare, iubesc în mod arbitrar și total poporul român și fenomenul românesc.

Și-apoi Eminescu, prin fermitatea și curăția caracterului, îmi este sprijin de nădejde în credința că poporului român îi este venit a se împărtăși în cultură și în viața spirituală de o soartă cu mult deasupra mediocrității - cea binecuvântată soartă în care au crezut Hasdeu, Pârvan, Blaga, Eliade și Noica.

Geo Bogza

Sara pe deal buciulul sună cu jale... atâta doar spun, aceste simple cuvinte, iar numele celui ce le-a rânduit astfel îmi urcă din suflet pe buze ca numele cel mai înalt al neamului meu.

Sara pe deal buciulul sună cu jale... atâta doar spun, și oriunde aș fi, în oricât de străine universuri, sânt adus iarăși aici și făcut fiu al acestor pământuri și al dulcii vorbiri românești.

Sara pe deal buciulul sună cu jale... atâta doar spun, aceste simple cuvinte, iar numele celui ce le-a rânduit astfel mă cuprinde ca o catedrală, ale cărei lespezi le lustruiesc cu fruntea și le tocesc cu buzele, sub lungi, fierbinți săruturi de dragoste și recunoștință.

Marin Sorescu

Dacă s-ar putea închipui și un obiect pe masa tăcerii lui Brâncuși, un obiect care să fie în același timp și ou și pasăre măiastră și cocoș, năzdravan și coloană - furcă de tors infinitul - acest obiect n-ar putea fi decât o carte: Poesii de Mihai Eminescu.

Selecție realizată de

Lucian Mănăilescu

Rugăciunea unui dac

Pe când nu era moarte, nimic nemuritor,
Nici sâmburul luminii de viață dătător,
Nu era azi, nici mâine, nici ieri, nici totdeauna,
Căci unul erau toate și totul era una;
Pe când pământul, cerul, văzduhul, lumea toată
Erau din rândul celor ce n-au fost niciodată,
Pe-atunci erai Tu singur, încât mă-ntreb în sine-mi:
Au cine-i zeul cărui plecăm a noastre inemi?

El singur zeu stătu-au nainte de-a fi zeii
Și din noian de ape puteri au dat scânteii,
El zeilor dă suflet și lumii fericire,
El este-al omenimei izvor de mântuire:
Sus inimile voastre! Cântare aduceți-i,
El este moartea morții și învierea vieții!

Și el îmi dete ochii să văd lumina zilei,
Și inima-mi umplut-au cu farmecele milei,
În vuietul de vânturi auzit-am al lui mers
Și-n glas purtat de cântec simții duiosu-i viers,
Și tot pe lângă-acestea cerșesc înc-un adaos:
Să-ngăduie intrarea-mi în vecinicul repaos!

Să blesteme pe-oricine de mine-o avea milă,
Să binecuvânteze pe cel ce mă împilă,
S-asculte orice gură, ce-ar vrea ca să mă rădă,
Puteri să puie-n brațul ce-ar sta să mă ucidă,
Ș-acela între oameni devină cel întâi
Ce mi-a răpi chiar piatra ce-oi pune-o căpătâi.

Gonit de toată lumea prin anii mei să trec,
Pân' ce-oi simți că ochiu-mi de lacrimi e sec,
Că-n orice om din lume un dușman mi se naște,
C-ajung pe mine însumi a nu mă mai cunoaște,
Că chinul și durerea simțirea-mi a-mpietrit-o,
Că pot să-mi blestem mama, pe care am iubit-o
Când ura cea mai crudă mi s-a părea amor...
Poate-oi uita durerea-mi și voi putea să mor.

Străin și făr' de lege de voi muri - atunce
Nevrednicu-mi cadavru în uliță l-arunce,
Ș-aceluia, Părinte, să-i dai coroană scumpă,
Ce-o să asmuțe câinii, ca inima-mi s-o rumpă,
Iar celui ce cu pietre mă va izbi în față,
Îndură-te, stăpâne, și dă-i pe veci viață!

Astfel numai, Părinte, eu pot să-ți mulțumesc
Că tu mi-ai dat în lume norocul să trăiesc.
Să cer a tale daruri, genunchi și frunte nu plec,
Spre ură și blestemuri aș vrea să te înduplec,
Să simt că de suflarea-ți suflarea mea se curmă
Și-n stingerea eternă dispar fără de urmă!

Odă (în metru antic)

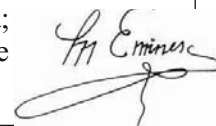
Nu credeam să-nvăț a muri vrodată;
Pururi tânăr, înfășurat în manta-mi,
Ochii mei nălțam visători la steaua
Singurătății.

Când deodată tu răsăriși în cale-mi,
Suferință tu, dureros de dulce...
Pân-în fund băui voluptatea morții
Nendurătoare.

Jalnic ard de viu chinuit ca Nessus,
Ori ca Hercul înveninat de haina-i;
Focul meu a-l stinge nu pot cu toate
Apele mării.

De-al meu propriu vis, mistuit mă vaiet,
Pe-al meu propriu rug, mă topesc în flăcări...
Pot să mai renviu luminos din el ca
Pasărea Phoenix?

Piară-mi ochii turburători din cale,
Vino iar în sân, nepăsare tristă;
Ca să pot muri linistit, pe mine
Mie redă-mă!

IVAN PILCHIN

Literatură de (pe) masă: rețete, gusturi și consum sau cum mâncăm cărțile

„... a început, cu mâinile sale descărnate și delicate, să sfășie încet, în bucăți și în fâșii, paginile înmuiate ale manuscrisului, băgându-și-le ghemotoace în gură și mestecându-le încet, ca și când ar fi mâncat ostia sfântă, și ar fi vrut s-o preschimbe în carne din propria lui carne”.

(Numele trandafirului - *Umberto Eco*)

1. Căutarea și găsirea unor noi metode de cercetare sau a unor puncte de vedere noi în știința literară este o condiție obligatorie a viabilității și a valorii acestei discipline. Omul de litere de azi, însușind lecțiile hermeneuticii, semioticii, structuralismului și principiile „lecturii apropiate” (*close reading*), tot mai des se îndreaptă spre perspective încă neuzate de studiu a textului literar, fie această tratare a textului prin prisma economiei politice, din perspectiva filogenică, gender sau rasială.

Intrigantă, în acest sens, devine apariția tot mai frecventă a unor lucrări dedicate cercetării momentelor gastronomice nu numai în creația unor anumiți autori, dar și având drept scop rescrierea istoriei literaturii și a culturii din acest punct de vedere. Astfel, *Jean-François Revel* în *Un festin en paroles. Histoire littéraire de la sensibilité gastronomique de l'antiquité à nos jours* (1995) cercetează aspectul gastronomic ca o parte componentă și indispensabilă a literaturii și culturii europene. În luna martie 2009 în Rusia, de exemplu, a avut loc o conferință cu scopul de a determina „codul gastronomic” al literaturii ruse.

Totodată, acum e prea devreme să vorbim despre o apropiere gastronomică față de text ca despre o metodă de cercetare a acestuia fără a avea criterii clare de valorificare a textului în baza cunoștințelor culinare. Un lucru, cel puțin, este clar: elemente gastronomice într-un text anume, ca și oarecare alte elemente ale sale, în mod necesar, completează portretul personajului, timpul și locul acțiunii, joacă un rol de formare a sensului în sistemul mijloacelor artistice a textului.

2. Cotidianul gastronomic pare a fi un însoțitor etern al vieții literare, sau, invers, cartea întotdeauna a fost o parte componentă a mesei pline de bucate. Aceasta, în mod ironic, a contribuit la afirmarea valorii literare și cărturare sau la nimicirea ei. Astfel, despre „noua metodă de distribuire a cărții” cu mult umor povestește *Mihail Bulgakov*, ironizând la adresa politicii editoriale sovietice și la „service”-ul gastronomic de pe atunci. Opera lui *Pușkin* sau a lui *Lermontov* se valorifică în funcție de hârtia pe care este tipărită, răspândindu-se într-un fel ca un ambalaj la scrumbie sau carne.

Pe de altă parte, este foarte cunoscut cazul așa numitor „coduri” sau culegeri de poezie anglo-saxonă, fiecare dintre ele păstrându-se datorită mai multor întâmplări. *Cartea Exeter*, de exemplu, a ajuns până la noi, probabil, datorită faptului că ea se folosea pentru necesități gospodărești. *R. Chambers*, unul dintre editorii cărții, descrie starea ei astfel: „A fost un timp când atât de desfigurată *Cartea Exeter* servea probabil drept suport pentru cana unui bețiv, care a reușit să stropească atât de tare primele pagini din cele păstrate, încât acestea pot fi citite cu mare greu, dar unele nu pot fi citite deloc. Primele pagini sunt în plus tăiate în toate direcțiile de cuțit: probabil, cineva tăia pe ele ca pe un fund de bucătărie” [1, 172]. La-

cunele în poeziile înscrise pe ultimele pagini ale cărții sunt de aceeași natură.

3. Primul lucru care se întâmplă atunci când ne angajăm să explicăm fenomenul gastronomic într-un text literar este să presupunem că prezența sau lipsa mâncării în text este încă un mijloc de a apropia personajul de cititor, de a da celui dintâi o oarecare carnalitate și prestație fizică, corporală, iar celui din urmă o impresie de realitate a imaginii ficționale posibilă datorită apelării la experiența fundamentală umană - aceea de a bea și a mânca. Aici ne ciocnim de problema scriiturii realiste, mai degrabă de cea a verosimilului literar, ținând cont de faptul că textul literar realist, orice ar spune autorii săi, rămâne un artificiu verbal care încearcă să producă impresia de documentar autentic și de viață reală [2, 23]. Vom exemplifica această idee.

Mai întâi ne vom opri la celebra degustare din *În căutarea timpului pierdut* de *Marcel Proust*: bucuria amintirilor naratorului provocată de o „bucată de madlenă pe care mătușa Leonie mi-o oferea după ce o înmuiase în ceai” prezintă un moment de iluminare eliberatoare de timp și de spațiu. Nu altceva decât chiar mirosul și savoarea, mai firave dar mai vii, mai nemateriale, mai stăruitoare, mai credincioase a unei scoici de patiserie și de ceai de tei au fost calea de a se întoarce în copilărie și în acea casă veche și cenușie de pe stradă. Orice am spune, dar e vorba de apelarea la un palimpsest al memoriei și al conștiinței pe care îl are aproape fiecare dintre noi și care se face evident în momentul mirosirii, degustării, etc., un rezultat al lecțiilor de sugestivitate poetică simbolistă, folosită cu mare artă de scriitorii moderniști.

Următorul exemplu ar fi mai clar anume pentru cititori, deoarece va ține de specificul nostru gastronomic situat în opera marilor autori din literatura universală. Presupunem că atitudinea și predispoziția cititorului față de text și personajele sale nu ar rămâne aceeași după ce în celebra introducere la volumul de povestiri *Serile în cătunul de lîngă Dikanka* de *N.V. Gogol* vom găsi niște sarmale, iar încrederea în spusele naratorului și închipuirea mai exactă a ceea ce se narează va fi și mai pronunțată în celebra scenă de întâlnire a lui Vakula cu vrăjitorul Pațiuik din *În noaptea de ajun* în care autorul apelează la imaginea înmuierii a colțunașilor în smântână.

Un alt moment curios pentru cititorul român se regăsește în traducerea narațiunii *Stafia familiei Canterville* de *Oscar Wilde* în care găsim mărturisirea personajelor despre dificultatea de a obține porumb fiert, plăcinte de hrișcă și mămăligă chiar și în cele mai bune case din Anglia (traducere din limba engleză de Elena Bîră-Niculescu și Andrei Bantaș) [3, 26]. Această enumerare de bucate specific americane culminată cu celebra mămăligă nu trebuie să ne ducă în eroare, căci „mămăligă” aici nu este altceva decât „hominy”, un fel de mâncare făcut din porumb măcinat și cam ușor de imaginat

dacă ne amintim de tot felul de terciuri posibile din grâu, hrișcă etc.

4. De altfel, ideea de unire prin mijloace gastronomice nu se referă doar la relația cititor-personaj, dar și la o unire umană ca atare. Ceea ce noi numim azi drept simpozion, adică „o discuție organizată, pe baza unor scurte expuneri asupra unei teme literare, filozofice, științifice etc. de actualitate, purtate de câțiva vorbitori în fața și cu participarea publicului, cu sensul de congres, conferință sau întrunire”, în antichitate nu era altceva decât o continuare a unui banchet cu dansuri, cântece și discuții variate (**DEX**). Să ne amintim de celebrul dialog platonician **Banchetul** numit în original „Συμπόσιον” din cauza locului de întâlnire a lui Socrate cu ascultătorii săi. Important însă că dialogul dedicat dragostei, ca printr-o întâmplare desfășurat la o masă de cină și la un pahar de vin, duce la ideea de dragoste față de adevăr, adevăr în dragoste și dragoste adevărată. Acesta a creat o specie în literatura antică cu mare entuziasm preluată de filozofii și scriitorii Timpului Nou.

Doar să trecem în revistă „banchetele” descrise de *Diogene Laerțiu* în celebra sa carte *Despre viețile și doctrinele filosofilor*, *Συμποσίαι* de Plutarh, ideea de **Banchet** a lui *Dante* ca o sărbătoare a înțelepciunii, *Tischreden* de *Martin Luther* ca o formă de a da predici și învățături ucenicilor săi etc.

Fenomenul unirii la o masă comună este cunoscut și descris în detalii în opere de artă, lucrări literare sau filozofice. Masa și bucatele nu sunt doar un izvor de poftă și plăcere dar și o condiție de a se simți egal cu celălalt. În Sparta antică, de exemplu, cu intenția de a păstra egalitate în rândul membrilor obștii dominante au fost legate mesele comune ce aveau loc zilnic, numite încă tovarășii de masă *τά σπασία* și participarea la care era prescrisă prin lege. Un alt exemplu al unirii la o masă pornește din ciclul legendelor medievale despre regele Arthur și cavalerii Mesei Rotunde. Masa Rotundă și adunarea la ea a cavalerilor devine la un moment dat locul cunoașterii sacrale a Graalului Sfânt și a binecuvântării mesenilor de Duhul Sfânt - un îndemn pentru toți să se pornească la săvârșirea isprăvilor în numele Graalului. Scena mesei sacrale descrisă de *Thomas Malory* apare ca o analogie la Cina cea de Taină, crucialul moment al aflării adevărului divin transmis apostolilor într-o formă alegorică (*Luca, 22: 19-20*). Unirea aici are loc nu numai între oameni, dar și între Dumnezeu și Om, a Omului cu adevărul sfânt (*Luca, 22: 24-27*).

5. Drept continuare logică a acestei linii de exemple ar trebui să luăm unul dintre cele mai cunoscute episoade al istoriei sacrale umane: cunoașterea binelui și a răului de către Eva și Adam. Mitul biblic pune în prim plan ispita prin cunoaștere interzisă și calea spre cunoaștere și cădere în păcat prin actul mâncării. Să ținem cont că și Sfântul Graal în varianta lui Thomas Malory prezintă nu doar un izvor de cunoaștere divină, un instrument de inițiere în rândul cavalerilor lui Hristos, dar și un fel de corn al belșugului întâlnit în mitologia greacă, irlan-

(Continuare în pag. 5)

(Urmare din pag. 4)

Literatură de (pe) masă

deză și celtică. Această inițiere divină prin actul alimentar din **Vechiul și Noul Testament** și analogiile premergătoare sau ulterioare acesteia cer un studiu aparte. Noi însă ne vom opri la această eternă metaforă ce pune alături mâncarea de orice fel și cunoașterea de orice fel, inclusiv prin literatură, cărți sau texte. E oarecum firesc să folosim referitor la literatură, text sau carte asemenea expresii metaforice ca „plăcerea textului”, „sete/ poftă/ foame de carte”, „hrană spirituală”, „literatură de consum”, „gust estetic/ literar”, „saturație literară” etc. Cum se explică apariția lor? De unde vin? Cum se justifică acceptarea lor oriunde și oricând? Poate rândul acesta de metafore să fie interpretat ca un exemplu al sinesteziei poetice?

Simpla apelare la textele homerice ne dă dovadă de prezența acestei metafore deja la începuturile literaturii europene. Astfel, vorbele lui Nestor din **Iliada (I, 248)** sunt melitos glyciōn, adică „mai dulci decât mierea”, iar Nestor este hēdyepēs: „cel cu vorbe dulci”. Epitetul dat redă impresia estetică de la spusele unui bătrân înțelept și se apropie de „cântarea dulce” a lui Demodoc din **Odiseea (VIII, 64)**. Același lucru se poate de spus și despre adjectivul meligē-rys: „cel ce sună dulce” (unde meli e „miere” și gērys e „sunet”) cu referire la cântecele sirenelor din **Odiseea (XII, 187)**. Apreciere estetică regăsită în adjectivul hēdys nu este una întâmplătoare, ea este legată de verbul hēdomai: „a se bucura, a primi plăcere” și de substantivul ēdos, adică „plăcere, bucurie”. Asemenea subtilitate poetică poate fi observată și în mitologia scandinavă sau în cărțile profetice din **Biblie**.

„Mierea poeziei”, despre care aflăm din **Edda mică**, devine scopul suprem al metamorfozelor și autojertfirii lui Odin. Accesul la ea este o prerogativă a zeilor (așii), care pot să o dăruiască „oamenilor ce pot să compună versuri”, aceștia fiind socotiți poeți adevărați, inspirați și binecuvântați de zei. Un episod al mitului despre căpătarea mierii poeziei de către Odin spune că o parte din aceasta a fost vărsată, ea fiind posedată de poeții lipsiți de inspirație și talent. „Spusele Sigrdrivei” din **Edda mare** de asemenea povestesc inițierea lui Sigurd în cunoașterea runelor magice cu ajutorul valkiriei Sigrdriva ce îi dă să bea dintr-un corn plin de miere numit și „băutura memoriei”. În ambele cazuri se accentuează nu doar plăcerea provocată de arta poetică sau de cunoaștere, dar și utilitatea supremă, puterea acestor cunoștințe, ce face din om o ființă asemeni zeilor. Ambele legende păstrează rămășițele atitudinii preistorice față de inspirația divină prin mijloacele extatice sau prin ritualuri magice.

Cartea prorocului Iezechiel din **Vechiul Testament** apelează și ea la ideea de cunoaștere divină ca ceva ce are gust de miere: „Atunci eu mi-am deschis gura și Acela mi-a dat să mănânc cartea aceea, și mi-a zis: «Fiul omului, hrănește-ți pântecele și-ți satură launtrul tău cu această carte pe care ți-o dau Eu!» Și eu am mâncat-o și era în gura mea dulce ca mierea”. (**Ezechiel, 3: 1-3**). Un moment paralel îl găsim și în „Psalmi” (**18: 10-12 și 118: 103**), și în „Eremia” (**15: 16**), și în „Cartea Apocalipsei”: „Atunci am luat cartea din mâna îngerului și am mâncat-o; și era în gura mea dulce ca mierea, dar, după ce-am mâncat-o pântecele meu s-a amărât” (**Apocalipsa, 10: 9-10**). Or, cunoașterea divină și poezia inspirată sunt dulci ca miere, acestea sunt consumabile, ele intră

prin gură și ies din gură asemeni panglicilor cu inscripții ce ies din gurile figurilor sfinte de pe o icoană medievală descrisă în **Călătoriile lui Franz Sternbald** de **Ludwig Tieck**.

Cartea „mâncată” la propriu nu rămâne o metaforă fără realizări literare. Ideea unui „bibliofag”, a unui „mâncător de cărți”, a fost dusă până la extremă de Umberto Eco, impunându-l pe Jorge de Burgos din **Numele trandafirului** să mănânce cartea interzisă cunoașterii altora, un episod care pare a fi influențat de lectura lui Eco și a romanelor despre spioni. Un alt exemplu de înghițire a cărții ca o metodă neobișnuită de pedeapsă prin cenzură îl întâlnim în **Comedia cărții** de **István Ráth-Végh**.

6. Consumarea cărții la propriu, fiind un motiv atât de des întâlnit în istoria literaturii sau culturii, în mod firesc completează în primul rând ideea facerii literare asemuite cu gătitul unui fel de mâncare și lecturii ca un proces de consum al acestuia în timpul unui banchet. Creația poetică apare în acest sens nu ca un proces din „laboratorul” poetului, ci ca o afacere de bucătărie. La sigur, o asemenea comparație scade din patosul narcisiac al preocupărilor scriitoricești și îl nivelează la o treaptă mai joasă față de un model literar suprem, inspirat sau tradițional. Clasicii literaturii universale și criticii literari, nu odată, apelează la ideea unui ospăț literar. Ce ar îndemna, de exemplu, pe **Tudor Vianu** să afirme că după fastuosul banchet al lui Eminescu, al lui Caragiale, al lui Creangă, Slavici ne invită la un ospăț mai sărac [**4, 264**]? N-ar fi și asta o parafrazăre a faimoasei afirmații atribuite lui **Eschile**, care, conform unor legende, numea operele sale drept „*fărămituri de la banchetul lui Homer*” [**5, 351**]? Sau ce a avut în vedere **Francisco Quevedo** atunci când a pus poeziile sale acoperite de un șervețel pe tava regelui? Invitația cititorului la lectură, prin urmare, nu este altceva decât o poftire la masă. În prefața la **Tom Jones** numită „Introducere în roman sau Lista bucatelor la banchet”, **Henry Fielding** își propune o teorie-rețetă a romanului său: „*Toată esența, dacă e să ne ținem de metafora noastră, constă în bucătăria scriitorului. (...) Marea valoare a ospătării intelectuale depinde nu atât de temă, cât de arta scriitorului să o servească reușit... noi cu grijă ne ținem de una dintre primele reguli ale celui mai bun bucătar: (...) Acest om măreț, cum e bine cunoscut fiecărui iubitor să mănânce, propune mai întâi stomacului flămând mâncări simple, iar apoi, când, cum presupune el, apetitul scade, se ridică la cele mai picante sosuri și condimente. Așa și noi propunem din start natura umană proaspătului apetit al cititorului nostru în acel simplu și neartificial mod în care ea poate fi găsită la țară, ca mai apoi să o umplem și condimentăm cu tot felul de specii fine ale simularii și viciozității franceze și italiene care sunt preparate la curți și în orașe. Nu ne îndoim de faptul că cu ajutorul acestor metode putem semăna în cititor dorința infinită de a citi*”. Și într-adevăr, gustul cititorilor lui Fielding se pare că nu a fost dezamăgit. **William Hazlitt**, unul dintre cei mai cunoscuți oaspeți ai banchetului fieldingian, se îndoia că cineva ar suferi de boli în stomac citind **Povestea unui copil găsit** [**6, 103**]. La Fielding, continuă criticul englez, într-un eseu din culegerea **Discuții în jurul mesei**, a fost un farmec aparte: „și în gură e dulce, și în stomac nu-i amar” [**7, 97**]. Scriitura astfel nu are nimic în comun cu o inspirație sacrală sau magică ci este o „facere”; de fapt anume acesta este sensul etimologic de bază al cuvântului grecesc ποιησις ce desemnează poesisul. O asemenea metaforizare culi-

nară a creației literare, fiind, în fond, una anti-romantică, apare și la scriitori romantici. Astfel, **F. Schlegel**, în **Fragmentele critice** numește criticul „*un cititor, care amestecă totul. Prin urmare, el trebuie să aibă ceva mai mult decât un stomac*”. Iar **Thomas Love Peacock** în **Abația coșmarurilor** dezgolește preocupările literar-gastronomice a contemporanilor săi dornici de romane de factură gotică.

7. O privire de ansamblu asupra literaturii universale ne permite să depistăm printre altele mărturisirile ironice ale scriitorilor și poezilor referitor la fenomenul „bucătăriei literare”. Astfel, deja **Miguel de Cervantes Saavedra** prin gura lui **Don Quijote** (volumul II, cap. III), făcând un comentariu subtil la situația de pe piața cărții contemporane lui, spune următoarele: „*Istoria este ceva divin, ea trebuie să fie adevărată, iar unde e adevărul acolo e și Dumnezeu, pentru că Dumnezeu este adevărul, și totuși se găsesc oameni, care coc cărțile ca pe niște clătite*”.

La rândul său **Luis Vélez de Guevara** în **Demonul schiop** se împotrivesc unei asemenea neglijențe literare prin imaginea satirică a unei Academii poetice din Sevilla, la care s-a decis să aibă loc o „reformă” poetică, un punct din care propunea poezilor renumiți „*să stabilească între ei un rând în darea pomenii cu sonete, canțone, madrigale, silve, decime, romane și alte soiuri de versuri - pentru hrana poezilor începători (...)*”

Tot aici, în **Academie**, trebuie de organizat o fereastră pentru darea supei din versuri poezilor săraci” (**Saltul X**) [**8, 240**].

Ironia marilor romancieri spanioli este bine venită oriunde și oricând, mai ales dacă e vorba de o epocă și o societate consumeristă în care literatura și ea este un fel de marfă ce poate fi fabricată cu mare iscusință. Literatura în mare parte nu este plasată atât de departe de bucătărie sau conveierul editorial cum s-ar părea la prima vedere. Astfel, rețeta nouă a creației literare în **Arta poetică** de **Raymond Queneau** este veche ca lumea [**9, 636**]. Îndemnul Directorului teatrului adresat Poetului în „Prologul în teatru” din **Faust** de **J. W. Goethe** are același sens de facere poetică ce ar avea drept scop îmbogățirea pe seama publicului, dar nedemn de un poet adevărat: „*Geht Ihr ein Stück, so geht es gleich in Stücken! / Solch ein Ragout, es muß Euch glücken; / Leicht ist es vorgelegt, so leicht als ausgedacht*”. Principala regulă în rețeta acestui ragut literar e să știi gustul publicului larg și să-l satisfaci. Rețeta unui roman de masă o propune și o desființează și **André Maurois** în **Scrisori adresate unei doamne necunoscute** (capitolul „Despre roman”). O altă „rețetă pentru compunerea unui poem dadaist” aflăm de la **Tristan Tzara**. Cronica literară a zilelor noastre și ea e curioasă de a „descoperi ingredientele de bază” ale unui bestseller modern. Autoarea **Ioana Pârvulescu**, comentând apariția romanului **Codul lui Da Vinci** în librăriile din România, ajunge la următoarele, propunând și ea o rețetă de scriitură demnă de a fi cunoscută: „*Se ia un foileton de secol XIX din care se extrage scheletul narativ. Nu e nevoie de nici o îmbunătățire la acest nivel. Se studiază în detaliu (ca pentru unul sau două doctorate) o problemă ezoterică și istoria câtorva societăți secrete. Se amestecă totul într-un thriller încăpător, plasat în câteva capitale romantice ale lumii. Important: totul trebuie pus sub o figură tutelară pe care să n-o ignore nici cel mai incult om din lume*” [**10**].

8. În eseu **Consumul, căutarea și citi-**

(Continuare în pag. 6)

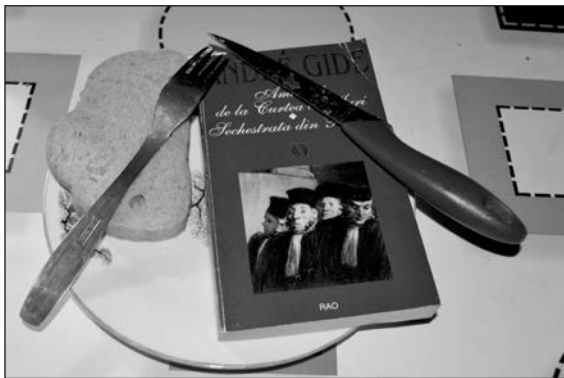
(Urmare din pag. 5)

Literatură de (pe) masă

torul model” **Umberto Eco** afirmă că succesul, plăcerea și consumul textului prezintă un complex al fenomenelor, care nu se delimitează foarte ușor. Semioticianul italian face deosebire între plăcerea provocată de ce și plăcerea ce vine de la cum: între plăcerea de o lume posibilă care este descrisă în istoria povestită în text și plăcerea de strategie a narării. Prin urmare, „fiecare operă presupune cel puțin două tipuri de cititor. (...) Criteriul estetic posibil, care nu ar contraveni esteticii contemporane, va consta în delimitarea între opere ce au drept scop să placă cititorului primului nivel și opere ce au drept scop să placă cititorului nivelului n. Operele de primul tip pot fi numite drept «gastronomice»; cele de-al doilea tip drept «opere ce au scopuri estetice»” [11, 291]. Din prima se impune ideea contrapunerii celor două tipuri de literatură sau scriitură care pot fi numite drept literatură „superioară” și „inferioară”, „elitară” și „de masă” sau, folosind terminologia lui **Umberto Eco**, cea „estetică” și „gastronomică”. Fiecare din acestea presupune un cititor al său și cultivarea acestuia de scriitor ce se privește drept un bucătar de hrană literară. De mai multe ori însă prevalarea „gastronomicului” duce la lipsa esteticului.

Textul „de masă”, fiind socotit o marfă presupusă pentru consumul larg, poate liber să devină o operă de artă. Să ne amintim de tabloul **Campbell's** al lui **Andy Warhall** sau de multiplele comentarii în privința nivelării gustului și cerințelor față de cititor în cultura de masă. Rezonabil în acest sens e să privim și opera artistului plastic german **Dieter Roth** care a creat o serie de lucrări cu titlul **Literaturwurst** folosind pentru lucru rețetele tradiționale ale salamului, iar drept material „cărți sau reviste populare culminând cu opera completă a lui Hegel în 20 de volume fiecare dintre ele devenind un salam artistic”. Și artistul plastic basarabean **Ghenadie Popescu** se îndreaptă spre ideea unei cărți destinate consumului cu o ironie postmodernistă.

9. Lectura ca proces de *mâncare* este o continuare a metaforei ce presupune scriitura ca un proces de gătire. Între posibilele metafore ale lecturii aceasta este probabil cea mai rezistentă. Așa, o întâlnim la **Luchian, Francis Bacon, Thomas More, John Milton, William Hazlitt, Johannes Saresberiensis** sau la **Leonardo Bruni**. Lista de nume poate fi continuată

în funcție de preferințele literare. Totuși, observăm că metafora literar-gastronomică nu întotdeauna are un sens ironic. Astfel **Pablo Neruda** mărturisește: „Pentru a-mi prelungi existența, eu înghițeam cărțile lui Rabelais tot așa cum se mănâncă o roșie” [12, 95]. Atunci putem să-l înțelegem și pe **R. Gómes de la Serna** spunând în **Greguerías** că „frază cu trei puncte la urmă este un fel de mâncare cu un garnitură din mazăre...” [13, 321] Sau pe **Franz Kafka** mărturisind în jurnalul său pe data de 11 noiembrie 1911 că: „Neîndoielnică în mine este setea de carte. (...) Această sete este asemenea unui sentiment de foame îndreptat incorect, ea parcă se pornește din stomac” [14, 38]. Și, de ce nu, trebuie să fim de acord cu scriitorul medieval **Richard de Bury** care, în **Philobiblion: excellent trait sur l'amour des livres** (cap. XVII), insistă ca cititorul să se spele pe mâini înainte de lectură [15, 14] sau să nu ne mirăm de cuvintele lui **Emilian Galaicu-Păun** care în **Poezie de după poezie** mărturisește că „după ce întorc ultima filă, mă grăbesc să mă spăl pe mâini de literatură” [16, 278].

Uneori însă metafora gastronomică rămâne unica ieșire pentru un cititor copleșit de numărul imens de cărți scrise sau pierdute: același **Francesco Petrarca** în **Despre abundența cărților** sau **Pablo Neruda** în mărturisirile sale memorialiste: „Câte cărți... câte cărțului... Cine poate citi toate astea? Dacă ar fi ele comestibile... Să-ți zădări apetitul și să faci din ele o salată, să mai adaugi la ele niște condimente, niște piper... Nu se mai poate așa mai departe... Noi deja suntem sătui de ele până în gât... Lumea se scufundă în aflusul lor...” [17, 337]

Poezia se înlocuiește prin bucătărie. „Laurul ce e veșnic verde / rămâne pentru condimente”, după **E. Montale**. În acest sens pretențiile lui Petrarca referitoare la atitudinea contemporanii săi, care au mai multă grijă de bucătărie și bucătari decât de poeți și scriitori, pot fi justificate. Ca să ne amintim și de **G. García Márquez** care numea „literatura drept cea mai bună distracție născocită pentru a-și bate joc

de om” și a creat un personaj - un anticar bătrân din Catalonia în **Un veac de singurătate**, pentru care toate cunoștințele nu însemnau nimic dacă cu ajutorul acestora nu putea fi inventată o nouă metodă de a pregăti bobul turcesc. Substituirea plăcerii de carte prin plăcerea de mâncare în „bibliotecă transformată într-o sală de mese” [18, 180] poate să rămână, la un moment dat, unica salvare de la „invazia paraliteraturii” [19] și maculaturizarea conștiinței umane.

Referințe bibliografice:

1. **СМИРНЦКАЯ, О.А.** Поэтическое искусство англосаксов // Древнеанглийская поэзия. Москва: Наука, 1982. стр. 171-232; cu referire la: Chambers R. W. Modern study of the poetry of the Exeter Book. In: The Exeter Book of Old English poetry, with introductory chapters by R. W. Chambers, M. Förster and R. Flower and collotype facsimile of the Exeter Book. L., 1933.
2. **LARROUX, Guy.** Realismul: elemente de critică, de istorie și de poetică. București: Cartea Românească, 1998.
3. **WILDE, Oscar.** Stafia familiei Canterville // Stafia familiei Canterville: proza umoristă engleză. V. II. București: Editura pentru literatură. p. 19-58.
4. **VIANU, Tudor. I. Slavici** // Cioculescu, Ș., Streinu, V., Vianu, T. Istoria literaturii române moderne. București: Editura didactică și pedagogică, 1971. p. 264-270.
5. **ЯРХО, В. Н. Эсхил** // История всемирной литературы. Т. 1. Москва: Наука, 1983. стр. 350-356.
6. **ХЭЗЛИТТ, Уильям.** Келья больного // Корабли мысли: Зарубежные писатели о книге, чтении, библиофилах. Рассказы, памфлеты, эссе. Москва: Книга, 1980. стр. 95-98.
7. **ХЭЗЛИТТ, Уильям.** О чтении старых книг // ibidem. стр. 102-104.
8. **ВЕЛЕС ДЕ ГЕВАРА, Луис.** Хромой бес // Плутоской роман. Москва: Художественная литература, 1975. стр. 179-244.
9. **КЕНО, Раймон.** Искусство поэзии // Западноевропейская поэзия XX века. Москва: Художественная литература, 1977.
10. **PĂRVULESCU, Ioana.** Cum se scrie un best-seller // România literară, nr. 5, 2005. p. 21.
11. **ЭКО, Умберто.** Потребление, поиск и образцовый читатель // Человек читающий. Номо legens. Писатели XX века о роли книги в жизни человека и общества. Изд. 2-е. Москва: Прогресс, 1990. стр. 286-301.
12. **БИРСЕЛЬ, Сапах.** Феномен помидора // Зеркало мира: писатели стран зарубежного Востока о книге, чтении, библиофилах. Москва: Книга, 1984.
13. **ГОМЕС ДЕ ЛА СЕРНА, Рамон.** Грегории // Гомес де ла Серна, Р. Избранное. Москва: Художественная литература, 1983. стр. 294-341.
14. **КАФКА, Франц.** Из дневников. Письмо к отцу. Москва: Известия, 1988.
15. **ГИНКЕН, Антон.** О чтении и книгах. Выпуск II: Похвала книгам. О чтении. О выборе книг. СПб: Типография А.В. Орлова, 1914.
16. **GALAICU-PĂUN, Emilian.** Poezia de după poezie (Ultimul deceniu). Chișinău: Cartier, 1999.
17. **НЕРУДА, Пабло.** Признанье: я жил. Воспоминания. Москва: Политиздат, 1978.
18. **ПАМЯТНИКИ** поздней античной поэзии и прозы II-V века. Москва: Наука, 1964.
19. **PAVLICENCO, Sergiu.** Invazia paraliteraturii // Analele științifice ale USM. Seria „Științe filologice”. V. I. Chișinău: CEP USM, 2002. p. 242-243.

ECRAN LITERAR

Venus cea neagră

Prin anul 1770 s-a născut în Africa de Sud o oarecare Saartjie Baartman. De mică e afectată de hipertrofierea feselor și de macronimfie (organe sexuale protuberante). Ea devine servitoarea lui Hendrick Caesar, care o duce în Anglia, conștient de potențialul exotic al fetei. Acolo, Caesar organizează spectacole populare, în care

Saartjie e expusă, umilită, atinsă. Societatea Africană îl acuză pe Caesar de sclavagism, drept pentru care fuge în Franța. Femeia devine „starul” saloanelor pariziene, iar anatomistul Georges Cuvier e interesat de „fenomenul” Saartjie și o examinează la Muzeul de Anatomie, acolo în Jardin des plantes. În 1815 ea moare de pneumonie și sifilis. Cuvier cercetează cadavrul, apoi declară: „Rasele cu craniul comprimat sunt condamnate la o inferioritate eternă”. Mulajul, scheletul și recipientele cu organele genitale și creierul lui Saartjie au fost expuse la Muzeul Omului din Paris. În 2002 rămășițele femeii au fost înhumate în provincia sa natală din Africa.

Regizorul de origine tunisiană Abdellatif Kechiche, deja celebru pentru filmele sale anterioare, a fost obsedat de povestea acelei Venus Noire și a început să se documenteze pentru a elabora un scenariu, în vederea unui film. Într-un eseu despre Diderot, Kechiche a citit despre dorința unei oarecare Elisabeth de a duce rămășițele lui Saartjie în cimitirul Père-Lachaise. A citit și cartea Venus Hottentote de Carole Sandrel.

Desigur că filmul Venus Noire al lui Kechiche din 2010 este și un semnal de alarmă. Rasismul și tratarea misogină a femeii nu au dispărut. Iată că viața lui Saartjie servește o teză rasistă „științifică”, cum am citat mai sus spusele lui

Cuvier. Nu cred că regizorul este moralizator, amintind în subtext fascismul de tip nou, ce apare acum sub alte forme.

În film joacă actrița cubaneză Yahima Torres, la primul ei rol în cinema. Doar că regizorul a știut să-i inspire încredere, ca să nu se simtă jenată la filmările mai delicate, mai ales în scenele din saloanele pariziene, unde domina o umanitate vulgară și lascivă. Kechiche filmează ca de obicei prim-planuri și duce durata unei scene până dincolo de suportabil, ca să neliniștească orice conștiință. El reconstituie perfect atmosfera barurilor și saloanelor, folosindu-se de o figurație impecabilă.

Alexandru Jurcan

POETUL LUNII IANUARIE

Născută sub zodia Luceafărului, Ioana Vintilă, elevă la Liceul Gheorghe Lazăr, din Sibiu, are, incontestabil, o maturitate poetică și o profunzime cu totul remarcabile. Iată de ce credem că merită, pe deplin, să fie sărbătorită în rubrica POETUL LUNII.

MOTORUL

admisie

noaptea polară își încolăcește aurora boreală
de gâturile noastre

palmele reci și privirile fixate pe aceeași
matrice

scafandrul care coboară până la 50 m fără
rezerva de oxigen

un zgomot scurt

apropierea e mașina fără frâne
apropierea e paraplegicul care încearcă
să meargă fără cârje

apropierea ne face greață

ne ținem de mâini
delimitarea ariei lui broca n-a fost niciodată
mai esențială

*și cu o bombă în măduva șirei spinării sunt
gata să urlu*

o piață publică în care urlăm
până ce urletul e o placentă care se rupe

*suntem obuzele neexplodate din
subteranul școlilor*

și când o să reușim să fabricăm artere coronare
la scară largă

o să ne amintim de noaptea asta polară
în care am stat încolăciți de trunchiurile
copacilor retezați

și am urlat

compresie

you are walking all detached

ne împletim părul unul altuia

împărțim același pumn de analgezice

privim păsările și nu le imităm

undeva, un băiețel e învățat de mic să țină
o armă

să asambleze o armă
să încarce o armă
să tragă cu o armă

undeva, o fetiță e hrănită cu forța
îndopată cu forța
își înghite voma
formele rubensiene nu și-au pierdut niciodată
valoarea

*alunecăm în fante sinaptice din ce în ce
mai adânci*

în zare
o insulă
pe care încă n-a ajuns aerul ăsta îmbâcsit

combustie

da

seringa a atins gresia
da

am neutralizat hipotalamusul
da

am oprit toate generatoarele
da

am uitat cum să ne strigăm părinții *ma-ma
ta-ta*

da

ne-am învățat ținându-ne de mâini
până am căzut lați
da

am iubit șoarecii de laborator pe care i-am
infestat cu HIV

da

am dărmat lespezile
n-avem nevoie să ni se reamintească mereu
da

ne-am scufundat în adâncul mării
ne-am scos inimile cu unghiile
și le-am spălat bine bine de tot
da

ne-am aruncat de pe acoperișul unei clădiri
da

ne-am desfăcut coastele în cădere
da

nicio pasăre n-a fost vreodată mai liberă

evacuare

ne limităm la asta:

pământ în gura celor cu mâinile arse

sare pe vârful limbii

dragostea pentru animăluțele cu spini

rugile bătrânilor pentru o lespede scrijelită
cât mai târziu

și somnul ăsta
care ne face să uităm

de ce-am venit aici

de ce-am sângerat aici

de ce-am apăsat pe
toate
butoanele

până

la
implozie

propulsie

se aud voci din motoare

și mă întrebi ce ar fi mai bine
să fim câinii dresați care aduc bățul cuminți de
fiecare dată
dând din coadă

/să trecem pe lângă porumbelul călcat
pe marginea șoselei

ca pe lângă un exponat
/ ca pe lângă o jucărie pe care am vrea
să o ducem acasă

care să stea în casa pentru păpuși
cu ochii fiși

în timp ce
ne jucăm de-a mama și de-a tata

și verificăm care dintre bonetele de bebeluși
i se potrivește cel mai bine

ambuteiaj

o să spargem toată vesela. indiferent cât de mult
o să ne străduim să oprim tremurul

vom construi castele de nisip
camerele tapetate cu pozele celor care nu mai
sunt lângă noi vor rezista cel mai bine

acolo ne vom ascunde neputințele

vom fi ca șerpii care stau ore întregi sub apă
să pândească, apoi vom ieși discret
pentru câteva secunde

vom fi niște păpuși din pânză care au
întotdeauna un zâmbet liniar pe fețele
perfect rotunde

vom colecționa figurine din ghips cu copii
cu fețe fericite

vom crede că așa am arătat și noi când
eram mici

vom izola zecile de mii de celule neuronale
care fac sinapse în inimi și le vom produce
la scară largă

[liniștea asta e siguranța care împiedică
scurtcircuitul]

extincția celor care duc mâna la gură
în același timp

uităm să tragem frâna de mână când stăm
pe marginea prăpastiei

cutia de viteze

1. anamneza

gesturile cu care ne pipăim sânii în fiecare seară
au devenit familiare. știm că fiecare protube-
ranță = încă o mastectomie. probabilitatea tinde
spre zero doar acolo unde sinapsele s-au depăr-
tat prea mult, iar noradrenalina a încetat să mai
ajungă.

2. ecografia

salturile în bazinele puțin adânci | anularea con-
damnării la moarte în scaunul electric | dispera-
rea șoarecelui prins în lipici | polivalența spai-
melor | craniul împușcat de un pistol de calibrul
9 mm, cu funcțiile cerebrale încă intacte | mase-
le înconjurate de gaze lacrimogene | părinții
copilului prematur cu hidrocefalie |

3. rezultatul

reacția endotermă + naturalețea saltului în gol
al unui kamikaze.

4. chimioterapia

/stagnarea aparentă a procesului/
radiația = ambulanța plină de oxigen care face
accident

ziua în care o să trecem unii pe lângă alții și
nu o să facem diferența între liniile fețelor
se apropie
&
știm că vom încerca să nu supraîncălzim
motorul

ca și cum asta ar însemna cauterizarea
zâmbetul
salvarea

naturalețea cu care împingem părul căzut

(Continuare în pag 8)

(Urmare din pag. 7)

POETUL LUNII

al celuilalt sub covor
/ singura formă rămasă de afecțiune

distorsiune

te-am rugat să-ți controlezi ochiul care-ți fuge
atunci când știi că nimic nu mai e de-ajuns.
gesturile de pumă care stă la pândă când
abandonurile inevitabile nu mai pot fi alungate.
te-am rugat să îmi săruți bătăturile din palme
ca și cum ar fi niște mici guri care nu pot fi
ale altcuiva.
să vezi că vremea în care posibilitățile și
fericirile puteau fi comparate a trecut
de mult.
mă privești cum își privește ornitologul
cea mai rară pasăre descoperită.
și sunt sigură că ai scoate pușca de vânătoare
și ai trage până și ultimul glonț pe care
ți l-ai promis ție.
pe de altă parte, te-am rugat să-ți amintești
de noaptea aia-n care ne pulsau venele
de atâta fericire, o fericire care
ne electrocuta încontinuu.
până și zâmbetul mărunț al părinților pe care-i
vizităm o dată la câțiva ani dura mult prea
mult pentru cât mai puteam noi suporta.
te-am rugat să dai drumul halogenilor în cușca
în care alerg pe roata de hamsteri.
să-ți amintești că nu ne-a ucis nimeni, că aerul
pe care-l respirăm are aceeași concentrație
de dioxid de carbon ca o nebuloasă.

oprește totul și fă-mă să tac
jurămintele nu înseamnă nimic. disperarea
neurologului care a atins nervul greșit
nu înseamnă nimic.

nu schimbă nimic.

e totul în capul tău. e totul în capul tău. e totul
în capul tău.

haide

găsește-mi firele albe din păr și smulge-le
ambalează-mi inima în staniol și închide-o
într-un borcan ermetic
într-unul dintre cele mai prestigioase muzee
să nu ne uităm mâinile și capetele în apă

vânătoarea

mi-ai luat mâinile în ale tale
și ai trecut de parapeții din zona crepusculară
prind fluturi cu palmele goale
ne ducem mâinile la gură
așteptăm blițul & diapozitivele
în poză
doi iepuri au gura astupată cu un atriu
& un ventricul
cu circulația încă funcțională
ascunzi vânățăile când toate vasele sunt sparte
jucăriile bebelușului ca să plângă
seringile cu insulină bolnavilor de diabet

și tot ce îți pun eu pe această tavă
un copil se joacă la panoul uzinei electrice
trage neîncetat de o manetă
a venit apa
și l-a luat
și l-a luat
și l-a luat
haide
să ne întoarcem la *prinselea*
să mă prinzi din nou după doar câțiva metri
să mă plimbi pe la periferie
& să-mi arăți frumusețea halelor dezafectate
atunci când ne examinăm plămânii
pe o tavă chirurgicală
iar fiecare îi șterge transpirația
de pe frunte celuilalt
& când totul ar putea fi transpus
într-un scurt metraj
în care un iepure aleargă după celălalt
cu un kalashnikov

×××PROIECȚIA PERECHII A 6-A –
ABDUCENS×××

ne agățăm de acoperișul ăsta
cu toate articulațiile
și știm că o să vină o zi în care
toate toate au să se rupă
introducem catetere prin gura celuilalt
și privim luptele protestele de stradă
cu excitația unui copil prepuber
[o bătrână își coase dresurile
un bătrân ține dresul întins cu piciorul
lui de lemn]

avem de toate
avem ulei pentru a face mașinăria să meargă
cicatrici cu puroi dat cu toate alifiile
destule cești pe care ne permitem
să le spargem
destule nopți în care să populăm zonele reci
destule zile în care să ne cufundăm capetele
în vase cu apă + detergent

& să dansăm la -20 grade Celsius dezbrăcați
pe cel mai înalt bloc & să stăm cu capul în jos
/călcăm cerul

sau niciuna

proteza piciorului tău proteza noastră
o împărțim cu rândul
și mutualismul ăsta face ca rudele copilului
care ne-au lovit cu bătele
crestat pielea de pe față
să fie niște animăluțe castrate și pregătite
pentru eutanasiere
ca acelea lângă care ne-am făcut poze
în bucurești
zâmbind [fără vreun motiv anume]
știind că *asta* e tot ce contează într-o fotografie

×××PROIECȚIA PERECHII
A 12-A - HIPOGLOS×××

mamă
ți-ai spart capul de atâtea ori
ți-am pus copci peste copci
foloseam trusa de jucărie dar ce mai conta
îmi arătai constelațiile & aurora boreală
pe ecranul mic al televizorului
și te credeam
mamă
îmi spuneai că inima omului e un organ
bicameral

ca la vertebrele inferioare
într-una încape dragostea
pentru bărbatul care îți acoperă vânățăile
cu farduri

în cealaltă
ura pentru bărbatul care îți taie părul
ca să nu mai fii așa frumoasă

și te credeam
mamă
îmi atrăgeai atenția de fiecare dată
când aveai ocazia

ne plimbam prin parc
niște copii hrăneau porumbeii

uite, Cezara, uite oamenii
uită-te bine la ei nu o să vezi prea mulți
și te credeam
mamă
.....

nu trebuie să știe nimeni cine ne-a ucis

mamă

simt bisturiul ăsta în fiecare segment
al corpului
/mâinile cu mănuși din latex ale chirurgilor
scormonind în cortex & abdomen

sapă ca niște cârțițe /fără milă

în fiecare lună mai scot ceva din mine
după ce mă trezesc din anestezie îmi aruncă
în față procentaje

cât au tăiat
cât au scos
/cât mai au de tăiat & scos

dar e bine
e a șaptea lună de când sunt la clinica
din Munchen

/sunt cheală de mult
D.M.C. tot îmi spune că sunt frumoasă
am cicatrici uriașe pe tot abdomenul
dar lui D.M.C. încă îi place să lingă
stropii de cafea de pe el
când pleacă asistentele din salon

port baticurile cu imprimeu floral
cu care-mi acopereai capul când mergeam
doar noi două la mare
aveam 16 ani și începeam să capăt forme

[hotărâsem să-mi las părul lung]
bărbații de pe plajă se uitau la sânii mei
/știam prea bine asta
spuneau că îmi admiră părul
că are prea multe nuanțe ca să nu fie vopsit
îmi prindeai părul și-l ascundeai
în baticuri colorate

na, acum nu mai aveți ce să admirați
mă apucați brutal de braț și mergeam în cea mai
pustie parte a plajei
unde nici măcar nu puteai să-ți întinzi prosopul
era plin de stânci

abia acolo îmi descopereai părul & te jucai
cu vârfurile lui

port baticurile alea & mă gândesc
mamă
dacă mai are rost
/atâta timp cât părul meu nu o să mai aibă
niciodată aceleași nuanțe & vârfuri

PROZĂ

Laza Neculai

IERTARE

Din mulțimea țăranilor ce coborâseră de la mănăstire, în straietele lor de sărbătoare, care acum, ce e drept, nu mai erau scorțoase și de culoarea laptelui, ca scoase din ladă, ci șifonate, unele chiar întinate în timpul prelungitelor mătăanii în jurul raclei cu moaștele sfinte, doar câteva femei mai rămăseseră înșirate de-a lungul drumului prăfuit de țară. Ceilalți s-au împrăștiat, care cu căruțe cu cai împodobiți și cu clopoței ca la Bobotează, cei mai mulți pe jos, în grupuri gălăgioase în nerăbdarea de a ajunge acasă și de a mărturisi, zile în șir de acum, Taina trăită la Liturgia de mare sărbătoare în Mănăstirea Pogorâta, mică și neîncăpătoare de atâta popor, dar astăzi învrednicită printr-un sobor ales de preoți, printre care chiar Preasfinția-Sa Episcopul. Ceilalți s-au împrăștiat pe drumurile ce se deschideau, în dreapta și-n stânga, printre dealurile cu pășuni și turme de vite și livezi și vii și lanuri de orz cu spicul arămiu deja și de porumb încă verde și, mai rar, câte un pâlce de copaci ce amintea de pădurile ce vor fi stăpânit vreodată cuprinsul, după cum povesteau bătrânii că știau de la bătrânii lor.

Rămăseseră doar câteva femei înșirate de-a lungul drumului de țară, purtând coșurile, ce le îngreunaseră la dus de merindele și darurile și buchetele de flori, la întors ducând iconițe pentru candelă și legături de busuioc. Erau toate din cele două cătune, ale căror gospodării se înșirau printre dealurile și prăpăstiile din Largul Văii, și mai aveau de mers; dacă ar ajunge până-n seară, bine-ar fi... Căci era o amiază călduroasă de vară, simțeați că te sufoci de aerul încremenit și cald. Doar bâzâitul insectelor și gureșea vrăbiilor în colbul din mijlocul drumului mai turburau atmosfera sufocantă.

Cele mai bătrâne mergeau înainte, una în urma celeilalte, mai mult pe tăcute, cu fruntea umbră de strașina maramelor și gânduri întoarse către mănăstire sau trimise înainte, către rosturile gospodăriilor, care poate suferiseră în absența lor de o noapte și o zi.

Celelalte, neveste și ele, dar încă tinere, pentru care asemenea drumuri erau de început, trecuseră mai ușor peste gravitatea evenimentelor, care, desigur, le-a impresionat, dar nu le-a turburat peste măsură, și mergeau alăturat, una cu brațul petrecut după mijlocul celeilalte. Vorbeau în șoaptă, să nu le stârneasă pe bătrâne, își șopteau la ureche și chicoteau, poate de glume deochete sau bârfe despre bătrâne ori alte femei din satul lor sau întâlnite la Praznic.

„Aveți voi minte? Muieri de acum, cu bărbați și pruncuți, cine știe ce drăcării, Doamne iartă!, vă trec prin gând”, întorcea către ele privirea tăioasă câte una dintre bătrâne. Tinele lăsu cu rușine capu-n pământ și, câteva clipe, se reinstaura liniștea încremenită a amiezii de vară.

– După cotul ăsta e Cișmeaua lui David! anunță cu glas tare una dintre bătrâne, să ia seama celelalte cât de bine cunoaște ea drumul dintre satul lor și Mănăstirea Pogorâta, că

doar nu o dată a făcut ea drumul acesta pe jos...

„Mare lucru o cișmea la drum lung de vară! gândeau femeile. Să-l pomenească Dumnezeu pe David ăsta, cine o fi fost el, vreun fântânar sau vreun primar sau vreun țăran înstărit, că s-a gândit la suferința de sete a trecătorului prin pustietățile astea...”

La cișmea era oprit un camion, de cele cu obloane înalte, de care veneau adesea și pe la ele prin sate să strângă, de pe la ferme și de la oameni, viței și oi și porci și orătânii, după contractele de achiziții primite de la Consiliul Popular. Șoferul, gol până la brâu, cu bustul arămiu și prăfuit, meșterea ceva sub capota deschisă, de unde norul de aburi, ce se ridica, arăta cât e de încins motorul. În cabină sta înțepenit, transpirând abundent sub pălăria mototolită, cu aerul funcționarului copleșit de importanța misiunii sale, achizitorul, zapciul - cum îi spuneau, evident, pe la spate, țăranii, cel care avea puterea deciziei, prin contracte și tot soiul de procese-verbale, asupra avutului din ograda fiecăruia.

– Dar unde pornirăți pe vipia asta, mătușilor?, le întâmpină coborându-se de deasupra motorului încins șoferul. Poate-avem același drum...

– De la Mănăstirea Pogorâta venim...

– Auzii c-a fost hram și-au adus și moaște.

– A fost frumos și ne-am rugat de pomnirea morților și de sănătate și spor pentru noi și copiii noștri. Și mergem de-acum acasă, în Largul Văii.

– Păi, până la crucea drumurilor de după podul de peste Albia Seacă, vă pot duce eu. Nu e mare lucru, dar vă scutesc de șase-șapte km, tot e ceva.

– Este, cum nu, sigur că e ceva, bogdaproste și să-ți dea Dumnezeu sănătate, mulțumiră femeile și, după ce își răcoriră obraji și sorbiră din pumni apa rece a cișmelei, cu mulțumiri către acel David, se traseră în dreapta camionului să răsufle, la umbră, până va fi gata șoferul.

Achizitorul se încrunță puțin, parcă nemulțumit că se făcuse înțelegerea fără să fie consultat, el era doar șeful, dar își aminti convenția: când era camionul încărcat, era al lui, nu se băga nimeni peste marfă și acte, când mergea în gol, era al șoferului, mai scotea și el un ban - și-și reluă aerul funcționarului copleșit de importanța misiunii sale, înțepenit, transpirând abundent sub pălăria mototolită.

– Cinci minute, mătușilor, să mai torn o jumate de găleată în radiator...

Umplu găleata, o răsturnă pe jumătate în radiator și, depărtându-se puțin de camion, își turnă cealaltă jumătate în cap, inundându-și bustul arămiu și prăfuit. Apa scurgându-se dădu luciul mușchilor de om în putere și femeile cele tinere chicotiră și-și șoptiră oarece. Bătrânele întoarseră către ele privirea tăioasă.

Urcară cu greu în caroseria cu obloane înalte, dar se lăsară, mai atârând, mai răsturnându-se, de partea cealaltă, și înainte de a răsufla ușurate după efortul făcut, se retraseră pe șezute până simțiră cu spatele oblonul aspru de lemn geluit la repezeală, parcă cu sfială, oricum cu surpriza vecinătății neașteptate. În față, pe un balot de paie, rezemat de cabină, stătea un călugăr. Părea să nu le fi văzut ori auzit, absorbit de o carte veche, cu coperte murdare și foi roase pe margini de atâta umblat, pe care o ținea pe genunchi. Buzele în mișcare continuă, uneori însoțită de murmur, arătau că citește, deși nu dădea paginile cu regularitatea mișcării

buzelor. Ca și cum nu citea, recita conținutul acelor pagini, cu rol poate doar de verificare a parcurgerii textului ori de reamintire a vreunui pasaj.

Camionul porni hurducând, călugărul își continuă nestingherit îndeletnicirea și atunci femeile parcă ieșiră din starea de surpriză și nedumerire și îngânară, aproape toate în același timp un „Săru-mâna, părinte!”, dintr-un reflex de bună-creștere, dar destul de stins, pentru a nu-l deranja. Călugărul rămase cu ochii în cartea lui veche, buzele își continuă mișcarea, uneori însoțită de murmur, părea să nu le fi văzut ori auzit, de aceea fură surprinse de mișcarea mâinii drepte, ale cărei degete, în alcătuirea gestului de binecuvântare, schițară o mică cruce, suficientă de a le cuprinde pe toate. Femeile își aplecară cu sfială și mulțumire capul și-și împreunară mâinile ca de rugăciune și se afinderă în tăcere. Nici chiar cele mai tinere nu-și mai schimbă priviri o vreme...

Camionul înainta hurducând pe drumul de țară plin de fâgașuri, nu mult mai repede decât ar merge o căruță cu caii obosiți ori un om sănătos pe jos, nu vor ajunge mult mai devreme în sat, dar tot era bine, își mai odihneau oasele și acolo sus, în caroserie, se simțea un oarecare curent, care le înviora pe femei. Acestea se simțeau chiar bine, își împreunară cu mâinile maramele în umbrar deasupra capetelor și se odihneau, cu toată hurducăiala camionului pe drumul de țară plin de șleauri. Unele dintre ele chiar începură să-și lase greutatea trupului pe brațele sau umerele celorlalte, ațipind.

Una dintre cele bătrâne, după ce câteva minute l-a privit cu pătrundere pe călugăr, se apropie de el, mai mult pe genunchi și pe brațe, ca de mătăanii, poate și din cauza mersului hurducăit al camionului.

– Săru-mâna, Părinte! Eu sunt Maria lui Sofronie Ocnașu, din Râpele, de pe Largul Văii, poate-ai auzit Sfinția-ta...

– N-am auzit, eu îs de la un schit de dincolo de munți. Fii binecuvântată, Maria lui Sofronie...

– ...Ocnașu, din Râpele...

Călugărul nu-și ridică ochii din cartea lui veche, dar părea să nu mai citească. „Așteaptă,” își zise Maria și îndrăzni.

– Știi, Sfinția-ta, tatăl meu, Sofronie Ocnașu, a murit. De mult... De fapt a fost omorât... Atunci, cu prigoana de după război, când s-or pornit bolșevicii pe averile gospodărilor. Că tatăl meu a fost gospodar. A moștenit ceva ogor, pe care el îl lucra, cu plugul lui, și pădure, din care vindea lemne la șes, a făcut și negustorie, apoi, după război, că era lipsă mare și oamenii care n-aveau vindeau pe puțin, a cumpărat o moară mai sus pe Albia Seacă, să-l facă morar pe fecioru-său al mare, Ifrim, și-o turmă de oi, să-mi fie mie de zestre... Și eu zic și lumea zicea atunci că e gospodar, dar bolșevicii l-au găsit chiabur. Și l-au călcat și l-au bătut să își dea avutul la întovărășire. Dar el se ținea țapăn și îndârjit că e averea și munca lui și o să câștige în judecată, „stai să-ți arăt eu judecată”, s-a mâniat unul care era șeful lor și l-a dat cu capul de piatră în bătătura casei, a văzut jumate satul, și și-a dat duhul în fața noastră, a copiilor...

Tăcu un moment, ca pentru a-și trage sufletul. Călugărul închise cartea și-o legă cu grijă să nu-i piardă foile și-o vâră sub sutană, la piept, fără să-și ridice privirea de deasupra genunchilor. Încurajată, Maria continuă:

– Feraru Constantin, așa îl chema pe

(Continuare în pag. 10)

(Urmare din pag. 9)

răul cela, nu l-ar înghiți pământul! Că s-a dus și el, la două luni după tata. L-or fi ajuns blestemele atâtor oameni pe care i-a jefuit și i-a asuprit... S-a răsturnat cu GAZ-ul, că avea de la raion mașină, era șef mare, pe când se întorcea, împreună cu gealații lui, bețimorți, spunea lumea, de la fără-de-legile lor dintr-un sat de mai de sus. Poate-i fi auzit, Sfinția-ta, de grozăviile astea, că multă vreme s-a vorbit prin satele din Largul Văii...

Și iar tăcu un moment, ca pentru a-și trage sufletul. Călugărul nu așteptă mai mult:

– Și vrei să mă întrebi ceva? De astea nu știu, ți-am spus că nu-s de aici, dar am auzit destule și eu, că și pe acolo tot cam așa a fost... Ce dorești de la mine, Maria lui Sofronie...

– ...Ocnașu, din Râpele. Apăi, Sfinția-ta, ce vreau a-ți spune... A trecut multă vreme... I-am făcut dezgropare de șapte ani și-a mai trecut o dată atâta vreme. Și eu, Părinte, am făcut tot ce se putea face pentru liniștea lui și-a mea, că-s fata lui și am menirea și rostul meu. I-am făcut toate colivele și pomenirile de peste an, am ținut toate posturile, am dat de pomană în stânga și-n dreapta, am plătit pomelnice, am mers la toate hramurile și moaștele unde-am putut ajunge cu picioarele mele, acum venim de la Mănăstirea Pogorâta, unde-am sărutat straniele Sfinției-Sale Episcopul... Dar ceva nu e bine! Nu mă simt mulțumită, nu mă simt liniștită, împăcată că am făcut ce se cuvine... Și în credința mea s-a cuibărit gândul că nici el, tatăl meu, Sofronie Ocnașu, acolo, n-o fi liniștit, împăcat... Sau Dumnezeu n-o fi mulțumit de ce-am făcut sau n-am făcut eu...

Călugărul ridică, parcă cu greutate, capul și ochii iviți sub sprâncenele stufoase, triști sau obosiți sau fără viață, trecură peste chipul Mariei, care se turbură cât mai putea încăpea în turburarea sa, și se fixară undeva în orizontul mișcător.

- Dar pentru omul acela, Feraru...
- ...Constantin, ucigașul tatălui meu.
- ...te-ai rugat vreodată, Maria, pentru

liniștea și odihna lui veșnică, te-ai rugat?

– Dar e un mare păcătos... Maria simți că încremenește, că se sufocă. E ucigașul tatălui meu!!

– Noi judecăm păcătoșii, Maria? Atunci pentru ce s-a născut și s-a jertfit, pe lumea asta de păcătoși, Mântuitorul!? Sau, oare, nu poți crede că sufletul celui păcătos, cine știe la ce cazne supus pentru greșelele lui, nu are nevoie de mântuire? Sau poate că mântuirea i-ar putea aduce iertarea ta? Noi judecăm păcătoșii, Maria?!...

Se simțea goală. Nu mai avea cuvinte, căci nu mai avea gânduri... Se retrase cu spatelul spre locul ei, fără să-l piardă, cu ochii măriți de neînțelegere și de groază, pe omul acela straniu, umbra aceea în sutană, care-i vorbise ei așa, despre iertare, despre Hristos...

Călugărul își plecă capul asupra genunchilor și a palmelor deschise, ca și cum ar fi ținut cartea, și începu să citească sau să recite...

„E bolnav călugărul ăsta, e nebun,” își continuă gândul Maria, după ce coborâră, la crucea drumurilor de după podul de peste Albia Seacă, și o luară la deal, pe Largul Văii. „Auzi, cine a mai pomenit să se roage osânditul pentru iertarea osânditorului, să ceară pace și liniște veșnică pentru un ucigaș chiar copilul celui ucis...”

Pe drumul umbrat deja de perdelele înserării, femeile, înviorate de răcoarea ce pune capăt zădufului de peste zi, poate și de apropierea de casă, poate și de retrăirea Tainei pe care urma, în curând, s-o împărtășească alor lor, iuțiră pasul și deveniră mai vorbărețe. Doar Maria părea mai obosită sau înrobă de vreun gând ce-o făcea absentă la sporovăiala suratorilor, ar fi vrut parcă să fie în acest drum singură. De la o vreme începură să se despartă, pe ulițe și cărări către gospodăriile lor, și grupul deveni tot mai mic, până rămaseră două.

– O iei pe cărarea de sub livada lui Glan-cu, să mergem o vreme-mpreună, sau...

– Nu, o iau pe uliță înainte și apoi... Și Maria grăbi mersul, parcă temându-se că tovarășa ei se va răzgândi și ar urma-o.

Când se apropie de biserică, domoli pasul și chiar se opri în porțița bisericii. Se făcuse deja seară, pe uliță nu se vedea umbră de om,

se auzeau doar râsete și cântece lălate la crâșma Varvarei și lătrături de câini la casele din margine. „Chiar o fi nebun călugărul ăsta!?...”

Maria înaintă șovăielnic, se opri la câțiva pași de intrare, sigur, ușa era zăvorâtă, părintele Iordan se teme de hoți, mai ales de când a căpătat icoanele cele noi, găsi ea o scuză, și porni către zidul luminat de acum de luna ce izbutise să se înalțe peste brazii împrejmuitori. În dreapta, razele lunii descopereau crucile cele vechi, din lemn ars de vreme, căci morții noi erau duși în deal, la cimitir. Maria înaintă pe lângă zid, cu mâna stângă mângâind piatra încinsă încă de căldura de peste zi. Ajunsă în dreptul altarului, se opri, lăsă să-i alunece în iarbă coșul gol cu care purtase la mănăstire merindele și darurile și buchetele de flori, și de la mănăstire iconițe pentru candelă și legături de busu-ioc, și stătu așa, o vreme, rezemată cu mâna stângă de piatra zidului... În jurul lunii începură să se țeasă fuioare de nor prevestind schimbare de vreme, dar ea nu observă nimic. Lăsată pe genunchi, cu umerii drepti, mai întâi, parcă fixând privirea în piatra zidului, mai târziu chiar prăbușită pe coate, cu privirea căutând parcă în adâncuri, nici nu simți bura de ploaie din crucea nopții, nici nu auzi cântatul de zori de zi al coșilor...

– Ce-i cu tine, femeie, că m-ai speriat... Ți-e rău?... o prinse de umeri dascălul Nanu. El venea dimineața devreme, până la clopotul de utrenie scutura preșurile și perinile pentru mătânii, mătura în fața pridvorului, aprindea candelile, uda florile din cărare, mai îndrepta câte o cruce... Ce m-am speriat când te-am văzut... Căzută aici... și ești și udă! Nu ți-e bine?

– Ba mi-i bine, dascăle, se ridică Maria și, rotind privirea, acum văzu că se lumina de ziuă și simți răceala straielor ude. Mi-i bine, dascăle... Își petrecu palmele peste cutele straielor ei de sărbătoare și-și ridică coșul lăsat în iarbă. Chiar mi-e bine!

Trecând prin dreptul ușii zăvorâte încă, își purta mâna dreaptă într-o cruce lungă rostind: „Dumnezeu să te ierte, Feraru Constantine!” Și porțița scârțâi prelung în balamale, apoi, trasă de arc, se trânti, în urma ei, cu pocnet, de bulumac.

Elena Hanganu

Post it

„Cine l-a lăsat? N-am idee! Hai să mergem! Trecem pe la Juicy's? Nu, n-am chef! Chiar n-ai văzut cine l-a lăsat? N-am zărit pe nimeni în împrejur. Habar nu am! Oricum eu ies, am întâlnire la 21⁰⁰”

Fremăta hârtia cu degetele mari. Gura i se uscă și limba pregea singură discursuri. Mijea ochii la lumina lămpii de birou întrerupând din cand în cand jocul cu degetele. Respira greu, mirosul de tuș proaspăt îl deranja iar pe frunte primele boabe de sudoare își făceau loc printre firele albe de păr. Prea tânăr pentru ca să fie totul sfârșit, prea tânăr pentru a îndura rutina, prea tânăr pentru părul alb, prea tânăr pentru a recurge la modalități financiare în susținerea unei relații afectuoase, prea tânăr...

Scoase pachetul de țigări din sertar. Îl ținea acolo de 2 ani, semn că încetase. Ar fi vrut să-și ia o porție de nicotină, să se mintă cu gogoloașe de fum pe care să le înghită ca un adolescent neexperimentat. I se făcuse urât de atâta singurătate. Pusese suflet în povestea asta.

Nu-i posibil! Nu-i adevărat! Cum poți să admiți în tăcere stri-

gătul disperării. Viața asta nu-mi aparține dar trăirea ei este sarcina mea! Toate sunt la fel sau noi prea identici?! Azi te vreau, mâine te dă test, poimâine poate te iubesc, peste o săptămână nu te mai caut, într-o lună vreau să ne căsătorim, la un an distanță nici nu ne salutăm și chiar la 25 de ani de căsătorie noi tot divorțăm. E un thanatos în noi. E o umbră care te împiedică să fii fericit. Cuvinte mari și grele, trăiri reduse și sms-uri abundente, totul e fără valoare...

Renunțase la visele proprii, își crease altele cu ea, renunțase la carieră pentru a dispune de mai mult timp, se străduise să atingă stațiile deși ea le ridica destul de des, întreprinse acțiuni și gesturi non-conformiste pentru a duce la altar acea poveste. Erau demult împreună, nu erau clasicii romantici, nu aveau multe lucruri în comun dar se prețuiau pe marginea unei relații de afecțiune sinceră.

La prima întâlnire se prezentaseră ca doi singuratici - un el și o ea, ambii obosiți de incertitudini nefericite în căutarea unui tip de relație autosuficientă. Lucrurile decurgeau în timpi normali, nici prea - prea, nici foarte-foarte,... Erau două firi taciturne, drept urmare conversațiile ocupau puțin din timpul lor. Așa nu reușeau să se certe iar relația se cocea la foc mornit.

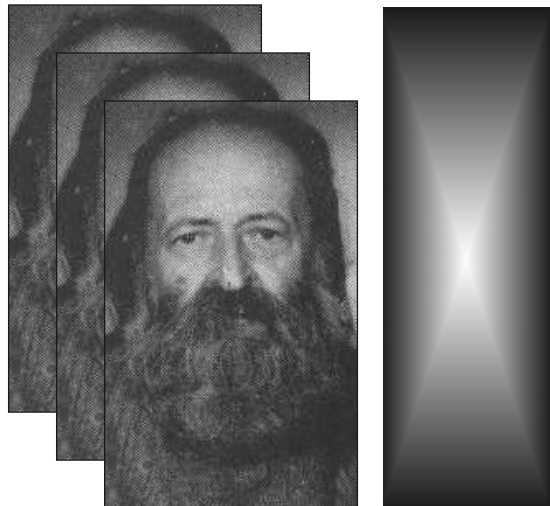
Se petreceau unul în brațele celuiilalt la vizionarea unui film sau a unui talk-show. Nimic deosebit! Doar se simțeau bine, cel puțin așa credea. Protejat, măgulit poate, între umerii ei își odihnea zilele și se simțea plin... întreg. Cum să creadă că trecutul se întoarce să-i dea o lecție?!

La trei ani după ea, fu el cel lăsat cu un *post it*: „La revedere! C'est fini, dragule!”

Cele mai frumoase poezii

Leonid Dimov

Întâmplare

Trăia în iazu-acela un țipar
Mare, cât un vapor, aproape legendar
Dar, pe cât de lung și bun, și din ce în ce
mai gros

Îi era trupul lunecos
Pe-atât îi era capul de redus
Ca un bob de strugure atârând în sus.
Și precum la acel bob
I se stăvedeau papilele, apeducte, lobi
Și neunumărate formațiuni nervoase
Multicolore și scipicioase
Atât de multe că nu o dată
Eram cuprinși de pizmă nedeterminată.
Poate de aceea, poate dintr-un alt
îndemn teluric
Ne-am propus să-i topim capul în acid sulfuric
Acu, lui îi plăcea tare mult să ne privească

Din iaz, cu ochii săi, uleioși, ca de broască.
Noi îl mângâiam și-l iubeam chiar,
Am adus acidul fumant într-un mojar
portocaliu.

Erai atât de drăgăstoasă
În rochia ta neagră, de mătăasă,
Că nici n-a bănuț
Când i-ai înfipt capul sferic în acid.
O, cum s-a ridicat imensul trup de țipar
Nefolositor acum și perpendicular
Și-a început să se prăvale!
Iar noi alergam care încotro căutând scăpare
Până când ne-am oprit într-o îmbrățișare.
Iar el, fulgerând rece din solzii de faianță
A căzut la zece centimetri distanță.

Elegie

În magazine cu șobolani bătrâni
Unde îți intră orele-n plămâni
Mă preumblam c-o dulce gravitate
Pe lângă pompele de flit stricate.
Cutii cu cremă neagră pentru ghetete
Sufletul pur știau să mi-l desfete
Și mă-mbătau cu-aroma lor sublimă
Butoaiele adânci cu motorină.
Paianjenii muiați în lămpi cu gaz
Îmi lunecau cu grijă pe obraz,
Primusuri mari, lucioase, de alamă
Mă-nțelegeau și mă luau în seamă
Priveam uimit cum lucrurile-apar
Și se scufundă-n hăuri de mărar
Cum ruginesc vechi cercuri de la plită
În maldăre de lână părăsită
Cum arcuiri frânte mor în canapele
Ce-au clătinat sufragerii pe ele
Și cum prin colțuri îngeri diafani
Suflau cu-amurg mărșica la curcani.
Și-atât de mult doream în bulioane
Să lenevesc, visând sub celofane
Femei subțiri și tandre ce-or să vie
Când prafurile cad de-o veșnicie,
O, sticlă-n care sufăr s-o desfunde

Spre-a mă turna în cratițe rotunde...

Destin cu crabi

Argonauți, ca varul, cu ventuze,
Treceau, streini, prin scorburi și meduze
Aveau doi ochi îndurerați, mai mari
Și-al treilea, vesel, de la marinari
Ce hidromel ducând tocma spre Tule
S-au înecat, în putred ceas, pe hule.
Doi muși zuluși, cu tobe și mărgel
Eram și noi, pe vasul lor, la vele
Și necăjeam cu pietre, din catarge,
Bătrînii crabi, împleticiți prin alge.
Cînd a-nceput corabia să cadă
Vedeam palate, creste de zăpadă,
Și vechi cărări suite prin nămete
Cu pajeri și grifoni pe parapete.
Cu, atârnați de țurțuri, călători
Cu hanuri scunde și lătrat în zori.
Apoi odată toate s-au rotit
Și-un crab rotund ne-a sfirtecat grăbit
Să stăm în el mirați, sub carapace,
Cînd mugetul din fund de cremeni, tace.

Destin cu baobab

Orașul în cadrul de mucava
Trăia, înfricoșat, la cinema,
Iar străzile duceau poveri de șoapte
Doar între pauze. La cinci și șapte.
În piața cu celebru nume șvab
Creștea, până la cer, un baobab
Cu fructe cât o casă, cu bodegi
Și trenuri de sidef iuțind prin crengi,
Cu gări albastre-n care stam zâmbind
La străvezii pahare cu absint
Și povesteam din viață, și râdeam
De peștii care ne priveau din geam,
În seara-aceea-n care nori duioși
Au oglindit lătrături și cocoși
Și medici de zăpezi cu nume șvab
Zăcând lângă bonavi, în baobab.

Augustina Șiman

26 de ore de după...

Viața în fond este plină de absurdități...
Și există una, cea mai mare dintre toate:
cînd vezi... trăiești, ești, respiri,
ești plin de visuri, de speranțe, de planuri pentru viitor,
de un mare crez al tău, și ești mulțumit de tot ceea ce ai,
ești obișnuit cu tot ceea ce ai și ești liniștit în cuibul ăsta al tău
clădit timp de ani de zile... pînă într-o zi... Pînă în ziua
în care apare cineva și îți răstoarnă violent tot ce știai tu despre viață,
o răsturnare atît de euforică și de îmbătătoare în același timp
încît trupul tău se alipește strîns de trupul celui de al doilea...
Descoperi că pînă acum ai trăit de fapt înjumătățit,
și din culpa Marii Regăsiri și Marii Reîntregiri tot crezul tău
și toate visurile tale nu

mai au nici un rost în siguranță... Timp de 20 de ani poți să trăiești,
să îți dorești lucruri, să cazi, să te ridici în liniște,
și apoi apare un omuleț fără de care nu îți mai poți imagina viața,
fără de care nu poți să îți mai dorești lucruri, să cazi sau să te ridici.

Ei uite, că după absurditatea aceasta mai urmează una...

Începeți să creați, să procreați, să nașteți, să clădiți:
O mare iubire. Orișicare bariere între voi doi se dizolvă pe zi ce trece
tot mai mult astfel încît nu mai există nici un secret și nici o rușine
în pielea dezgolită sau în gîndul pe care îl purtați - Eu sunt tu și Tu ești eu.
Cea mai frumoasă etapă a unei iubiri este cea de Sinceră Visare - cînd tot viitorul
îl asociezi cu trupul de alături pentru care ai făcut o pasiune profundă
deja: mâinile care vrei să îți mîngîie spatele dezgolit pentru totdeauna,
gurița pe care vrei să o poți săruta întotdeauna, vocea cu care vrei să te trezești
întotdeauna... Trupul de alături îți este cel mai bun prieten și cel mai tandru
amant... trupul de alături promite să ai-bă grijă de tine, trupul de alături spune
că îi place cum miroase pielea ta, trupul de alături îți amintește mereu cît de frumos
ești, trupul de alături are încredere în tine și trupul de alături te îmbrățișează
cînd ești prăbușit - și aici are loc „Logodna”, marea promisiune a sufletelor
voastre de devotament, de iubire veșnică, degetele se încîlcesc complicat în
palmele voastre strînse și vă treziți cu mîinile prinse dimineața, vă prindeți
în secret mîinile în stradă și adormiți cu ele seara căutîndu-vă ochii de după

ele... de parcă între palme ați ține jurămîntul, copiii pe care vi-i doriți în viitor,
casa, curtea pentru care deja ați gîndit amplasarea florilor, și multe - multe
alte seri în care veți adormi la fel.

... Pînă într-o zi... cînd în stradă palmele par să nu se mai intersecteze
în aer, cînd gura pe care ai vrut să o săruți pentru totdeauna devine amară,
cînd trupul de alături nu îți mai promite nimic și nici nu te mai îmbrățișează
cînd ești prăbușit...

Te doare.

Te taie în carne și te întrebă: Cum de s-a ajuns pînă aici? Iar trupul de alături
e mai rece și mai străin ca niciodată... Aceasta e absurditatea: Cum după o mare
iubire poate să urmeze un mare nimic ?

Te zbați, trupul tău se îndoaie în durere și se dezdoie în lacrimi... fiindcă s-ar
putea să nu-l mai vezi niciodată pe cel pe care l-ai iubit atît de mult... Tot gîndul
ți-e doar despre el și nu-ți vine să crezi ce ți se întîmplă... Amintirile care
îți apar în fața ochilor te storc de viață tot mai mult, dar mai presus de toate,
nu îți poți răspunde la întrebarea: Și acum ce fac eu mai departe? De parcă ai fi
trăit toată viața alături de acel om și abia acum ești înjumătățit... De parcă nu ai
fost niciodată sigur... De parcă pînă la venirea lui ai știut că anume el o să fie -
Cam gîndurile astea îți vin în primele 26 de ore de după o despărțire... Mai
departe intuiești doar că o să fie mai rău. Fiindcă după ce ai iubit atîta, știi că o
altă Mare Absurditate este că o să fie bine...

Morala și democrația

„Democrat înseamnă cineva care vrea să înalțe poporul pe umerii săi, nu cineva care vrea să se înalțe el pe umerii poporului.”

Nicolae Iorga

Platon, filozoful Greciei antice, discipol al lui Socrate și învățător al lui Aristotel, a elaborat specia literară a dialogului, în care problemele filozofice au fost relatate prin intermediul mai multor interlocutori. Mitul peșterii constituie unul dintre dialoguri, în care s-a folosit o imagine alegorică a lumii și a modului cum poate fi cunoscută această lume, alegoria fiind: Peștera - lumea sensibilă, lumea noastră obișnuită, prizonierii din peșteră - noi oamenii, cărora ni se pare că aceasta este singura lume reală. În Republica, Platon arată în ce sens trebuie înțeleasă lumea cu ajutorul gândirii logice: prizonierii dintr-o peșteră nu văd niciodată lumina soarelui; ei văd doar umbrele obiectelor din afară, proiectate pe pereții peșterii de către foc; între prizonieri sunt unii care disting trecerea umbrelor cu mai multă perspicacitate, fiind mai ageri la minte, memoria ajutându-i să recunoască ordinea în care se perindă obiectele. Lipsiți de „lumina soarelui”, cunosc numai lucrurile, fără a-și putea da seama de sensul, de adevărul lor ultim. Putem spune că văd o scurtă peliculă de film ce se derulează în fața ochilor, fără a-i cunoaște începutul și nici sfârșitul, pentru înțelegerea ei. Ca atare, noi nu vedem, în mod obișnuit, decât un aspect superficial al lucrurilor. Aceste cunoștințe obișnuite servesc vieții, dar această cunoaștere nu va da niciodată înțelegerea ultimă, metafizică, a lucrurilor; sensul lucrurilor constând în idei, în esență. „*Degeaba vom privi acțiunile virtuozitate, nu le vom înțelege sensul adânc, până ce nu ne vom ridica la ideea de frumos în sine sau la ideea de dreptate.*” Ne despărțim greu de lumea sensibilă pentru a ne ridica la contemplarea ideilor. Un prizonier smuls din peșteră și adus cu forța la lumina soarelui, refuză mai întâi să vadă lumina, fiindcă îl dor ochii. Platon pune întrebarea: „*Dacă smuls din peșteră cu forța, dacă este pus să urce urcușul greu și prăpăstios și dacă nu i se dă drumul înainte să fie târât până la lumina soarelui, nu va suferi el mult și nu se va plânge de aceste maltratări? Și când va fi ajuns la lumină, va putea el orbit de strălucirea ei, să distingă singur între lucrurile pe care acum le numim adevărate? El va avea nevoie de obișnuință pentru a vedea lucrurile din regiunea superioară.*” Și după ce se obișnuiește, are o revelație și nu mai dorește a se întoarce în „peșteră”. De ce? Pentru că apare profunda înțelegere. Contemplarea ideilor, a esențelor cere, deci, o obișnuință progresivă, dar, odată ce a văzut lumina și lucrurile adevărate, prizonierul nu mai vrea să se întoarcă în peșteră. Este dialectica ascendentă a spiritului uman.

Să ne punem întrebarea, ce s-ar întâmpla dacă ar fi trimis din nou în peșteră să povestească cele văzute (experiența)? Nu ar putea fi considerat nebun, ideile sale nu ar putea fi con-

siderate periculoase? De către unii - da! De ce? Pentru că cei rămași în peșteră s-au obișnuit să vadă numai umbrele, aceleași și aceleași umbre, se mulțumesc cu înțelegerea superficială a lucrurilor. Se întâmplă însă ca omul să fie pătruns de înțelegere și a înțelege cu adevărat, înseamnă a da dreptate, a demonstra chiar justetea acelui lucru și aceasta înseamnă a găsi că acel lucru este bun, că este pentru binele lui. Intervine deci rațiunea, și gândirea rațională înseamnă așezarea în ordine a percepțiilor asupra lumii exterioare, folosindu-ne, în primul rând, de bunul simț. Cu el ordonăm, pe cât posibil, haosul.

Trebuie amintit faptul că s-a întâmplat ca oamenii să fie ținuti cu forța în „peșteră”. Ei au sfidat întunericul și au ieșit la lumină, dornici să rămână și să păstreze această lumină... Dar, „povestea” spune că s-au grăbit alții să nu le permită, trimițându-i din nou „în peșteră”, prin crearea unor condiții de viață asemănătoare „peșterii” de altă dată. O altă peșteră!?

Din această luptă a omului cu întunericul, dorind lumina, s-au născut ideile, idei care, pentru Platon, sunt însăși existența. Deși nu sunt materiale, sunt mai reale decât lucrurile. Lucrurile sunt umbre palide, ideile fiind adevărata realitate. Repet, peștera este lumea sensibilă, prizonierii suntem noi oamenii. Omului îi vine foarte greu să se desprindă de cunoașterea superficială a lucrurilor și să se adâncească până la cunoașterea esențelor, dar până la urmă, mulți o fac.

Platon pornește de la ideea că statul este un individ de proporții mari - „un om mare”. Fiecare cetățean trebuie să-și îndeplinească doar datoria ce corespunde poziției sale. Numai atunci omul va da societății ceea ce are mai bun de dat. Statul are nevoie de capete luminate, de legi drepte. Nu oricine, spune el, este capabil să participe la elaborarea legilor și conducerea statului. Și dacă cineva care nu are asemenea capacități ar încerca să conducă statul sau să elaboreze legi, atunci în stat s-ar instaura haosul (lipsa ordinii, armoniei, înțelepciunii și frumuseții), iar oamenii ar fi nefericiți, fiecare fiind un mic haos. De aceea filosofia, înțelepciunea și puterea politică trebuie să fie mereu împreună. Oamenii cu adevărat înțelepți trebuie să se afle la guvernare (conducerea statului), prima lor datorie fiind înlăturarea aventurierilor setoși de putere cu scopul de a o folosi pentru îmbogățirea personală și aducând, în acest mod, prejudicii poporului. Înțelepciunea nu ține neapărat de vârstă. Pot fi tineri înțelepți, precum și bătrâni înțelepți, adică „persoane înzestrate cu capacitatea de a pătrunde esența legilor fundamentale ale naturii și ale societății” - după cum este definit cuvântul „înțelepți” -, oameni care se comportă moral, dar, pot fi și tineri și bătrâni neghiobi sau ipocriți, care nu au această capacitate necesară unui conducător, dar au acea sete de putere. Statul fiind alcătuit din oameni, este asemenea oamenilor și oamenii făcând parte dintr-un stat, sunt asemenea statului. De aceea, omul poate fi cu adevărat moral doar într-un stat bine organizat, în care domnește ordinea și legea. Și vice-versa, un stat în care domnește ordinea și legea, omul acționează în chip moral.

S-a ajuns a se dori Democrația, formă de organizare și de conducere a unei societăți, în care poporul își exercită (direct sau indirect) puterea. Cuvântul provine din limba greacă, „demos” însemnând popor, iar „kratos” - putere.

Filozofii, înțelepții au atenționat de-a lungul timpurilor: Întâi morala și apoi democrația!, morala fiind fundația culturii și a vieții

politice a unei societăți, pe ea clădindu-se o societate bună, cu „cărămizi” bune, ținându-se seama de un adevăr dovedit: „cu cărămizi proaste nu se ridică un edificiu valoros”. Este valabil pentru cele mai mici structuri ale societății!

Prima civilizație europeană a fost cea greacă. Sărăcia pământului muntos i-a orientat spre navigație făcând un comerț intens care asigura aducerea în țară a materialelor care lipseau din acele locuri. Grecia era împărțită în mici state, orașele aveau piețele publice numite „agora”, în care se dezbăteau problemele statului, se țineau discursuri, se etalau idei. Pericle a fost cel care a instaurat prima democrație din lume, democrația ateniană. Pentru strălucirea pe care a dat-o Greciei în secolul în care a trăit, inițiind numeroase reforme democratice, care au transformat orașul într-un centru politic, cultural și artistic al lumii grecești, perioada a fost supranumită „Secolul lui Pericle”, sau „Epoca de aur a Atenei”. O interesantă caracterizare a lui am găsit-o în revista Historia, inspirată din cartea ziaristului și istoricului italian Indro Montanelli - Istoria grecilor, într-un articol intitulat „Pericle - omul care a dat numele unei epoci”: „*Autentic democrat, dar fără bigotisme, Pericle nu a abuzat de democrație. Pentru el, cel mai bun regim era acela al unui liberalism luminat, cu un reformism progresiv, care să garanteze cuceririle poporului în ordinea de stat, și să excludă vulgaritatea demagogică. Este visul pe care îl au toți oamenii politici înțelepți.*”

Cu trecerea anilor, modelul democrației grecești s-a extins, a evoluat, s-a modernizat, având două forme: cea directă în care toți cetățenii participau la luarea hotărârilor (societăți cu un nr. restrâns de membri) și democrație reprezentativă (societăți cu mulți membri) în care cetățenii își alegeau reprezentanții lor.

În zilele noastre, cu o clasă conducătoare care nu ține cont de dorințele poporului și care încearcă să arate o viziune falsă asupra societății, ascunzând petele negre și inegalitățile, banalizând sau ascunzând conflictele, intervenind violent pentru anularea lor, nu se poate merge pe drumul democrației reale, ci a unei false democrații, a unei false libertăți. Faptul că s-a creat o pătură de indivizi obsedați de îmbogățire, este în detrimentul poporului și este „o amenințare la adresa viitorului fiecăruia dintre noi”.

În sprijinul acestei idei citez un fragment dintr-un articol publicat în ziarul DW: „*Modificările aduse Codului penal au pus din nou în lumină criza de profunzime a sistemului politic românesc care pendulează între o democrație fără repere morale și un autoritarism moralizant. [...] Așa stând lucrurile, România nu are cum să acceadă la o democrație reală dacă nu e capabilă să instaleze un Parlament cu un simț nealterat al demnității proprii. Dacă nu va reuși acest lucru, mai devreme sau mai târziu, după crize prelungite, presiunea coexistenței europene o va împinge din nou pe linia autoritarismului moralizant, cu toată duplicitatea pe care o presupune, dar și cu avantajul unei minime asanări publice. România este încă liberă să aleagă.*”

Petre Țuțea spunea că orice sistem social este „un joc deschis, neterminat” și că „nu s-a găsit formula de echilibru între individ și societate care să n-aibă nici un rest”. Este adevărat, însă formulele trebuie căutate și găsite, pentru a exclude acel „rest” dureros. Să amintim și afirmația politicianului britanic, Sir Winston Churchill: „Democrația este un sistem politic prost, însă cel mai bun dintre cele pe care omenirea le-a inventat până acum”

Carmen Măcelaru

ABC&123

Am început să te iubesc, încet, încet,
totul părea o naștere ușoară
Nu mai știu cine pe cine plămădea,
în fiecare zi puneam pe rând
Mâini, picioare, până când am apărut
așa de niciunde, habar
Nu aveam că m-ai putea face femeie,
mă puteai întrupa în masă
Sau scaun sau în ceva de care aveai nevoie
urgent să-ți odihnești
Privirea, de ce ai ales să mă concepi femeie?!
Nu știai că te voi zgâria
Că îți voi rupe hainele și că voi pleca
de fiecare dată pe strada
Aia luminoasă care apare de fiecare dată
când îți deschei cămașa?
Și vei fi iar singur, singur...,
de fiecare dată când te ating
Celulele tale încep să strălucească
ca un oraș noaptea
Cum să dormi în fața acestui spectacol
de lumini, așa că
Nu mai întreba ce simt când dorm cu tine,
m-ai făcut femeie
Și urâsc să am săni și păr lung
care să-ți folosească doar ție
Și dacă până la urmă voi fi sicriul tău
în care ai vrea să mori de câteva ori pe zi
Te-ai mai trezi vreodată?!
Aș fi iar singură și m-aș uita dimineața
La încheieturile mâinilor
să-mi potrivesc soarele

Laurențiu Belizan

pseudo-stigmata

îmi trebuie un trepid
să rămână doar războiul surd cu timpul
kia-i-ul ar dărâma pereții tuturor inimilor
pojghița lui ar rezista
doar culoarea ar mai înainta cu o zi spre toamnă
pe titanic lumea încă dansează
suntem doi îndrăgostiți dansând
în tâmpla lui cehov
spălându-ne de oameni
cojile de semințe ne rămân pe tălpi
aș vrea să-ți cumpăr flori dintr-un sex-shop
unde în hawaii există unul
plin de fructe ciudate și ghirlande
în care te pot legăna ca într-un hamac
bordurile sunt dinți
orașul are cerul gurii vânat
ai grijă
orice iubire poate fi folosită
împotriva ta
dar tu poți duce orice gând al meu
până la ultima consecință
pe wallstreet un bancher citește că somonii
îmbătrânesc într-o singură noapte
și renunță să planeze de la etajul o sută
un snapshot pe zi
mărul se descompune fără contorsiuni
plantele sunt într-un fel mai aproape

de dumnezeu
semințele se țin de mână cu ochii închiși
așteptând o nouă împărăție

mâine va fi un flash-mob în central park
vor să dezgroape un copac
și să-l planteze cu rădăcinile în sus

Mihaela Aionesei

...de-atâta risipire

de-atâta risipire
aerul își târâie cușca de iepuri crescuți
să văd cum le tremură umbra
când luna își înfige colții-
sânge înăbușit de strigăt

privirea foșnește-
veveriță veșnic flămândă
printre pomii decorați cu vizuini
nu-i loc pentru scorburi

de-atâta risipire
umblu cu o pânză de lumină încărunită pe chip
și nu mai am timp...

de stânci mă țin ca de aripi
mușc din cer să nu mă strige iarba înapoi
când urc zdrobită
tâmpla muntelui coboară
turme de miei neprihăniți-
un fel de rătăcire în alb cu mine
cea neștiută, cea înghițită în fiecare zi de alt lup

mi-ai dat suflet, Doamne,
dar aș fi vrut și un trup să nu mă doară
de-atâta risipire
pământul.

Ottilia Ardeleanu

fiecare se manifestă în funcție de ceea ce-i lipsește

în lumea asta împrăștiată pe covorul vieții
dumnezeu rezemat de un moșmon cu mâinile
rătăcește printre noi la întâmplare caută
să ne combine după forme și culori
cine știe cât îi trebuie să găsească
piesele nimerite pentru îmbinarea perfectă
oricine să capete chip și suflet

trupuri la marginea a două piese de puzzle
cu arcuiri delicate ne așteptăm rândul
din grămada de oameni doar două
configurații inexpressive suntem până când
el ne va lipi într-o oarbă potrivire

Grigore Grigore

Toate vietățile oceanului

Toate vietățile oceanului
au luat poziția de drepti;
trece peștișorul cel mic
regele peștilor
nu există întrebare
nu există mirare
nu există frică
nu există disperare
nu există decât
un tunel de apă
lung, foarte lung
pe care cu gândul îl străpung
printr-un zid de vietăți oceanice
de dragul oceanului
ca să poată începe spectacolul
în cinstea suveranului
trece peștișorul cel mic
regele peștilor
între două balene
înfricoșătoare
pe care destinul i le-a desenat

pe aripioare.

Tania Nicolescu

Perfecțiune

Ca dovadă că acest
pustiu este perfect uite
sloboade-ți din rărunchi țipătul
ca pe un glonț către țintă
ca pe o interminabilă cădere în neant
și-apoi vom obosi numărând împreună
clișeele
în așteptarea ecoului
nimic
nimic nu o să ne mai regăsească
vreodată
aici demolatorii au conștiința imaculată
și-ntotdeauna își desăvârșesc
lucrarea.

Luminița Zaharia

trucaje

-din seria copii deștepți-

un fel de motto:

La televizor, un film de dragoste; actorii se sărută:

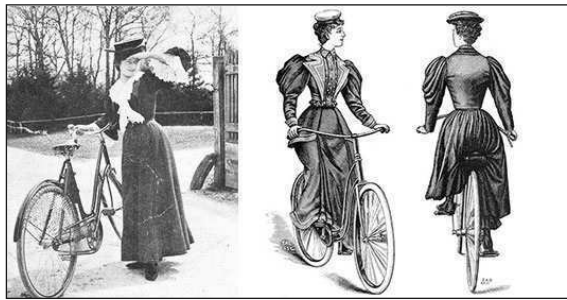
- Alina, schimbă pe desene!

Alina (4 ani): - Mami, tu nu știi că sunt tru-
caje?!

trăim, de când ne naștem, în eroare,
în basme ne disimulăm minciuna,
zilnic tăiem un semn de întrebare,
de-atâtea ziduri nu mai vedem luna!
realități trucate, când iubim
mai controlăm un vis, că prea-ndrăznise,
mai colorăm un înger, schilodim
să nu ne doară-n melos, alte vise!
trucăm lejer, cu nonșalante gesturi,
chiar epilogul tristelor povești,
în photoshop sulemenim iubirea
și marile elanuri sufletești!
poza din avatar, reîncarnării
îi dăm crezare, mai scăpăm de-o gripă,
trucăm chiar moartea-n ceasul disperării –
un somn indus, acolo, pentru-o clipă!
ne-am instruit, constant, la școli înalte –
toți avem MBA-ul în trucaje!
orbecăim prin camere obscure
tot căutând, luminii, ambalaje.
atât de dirji suntem, de puși pe rele,
că am truca și raiul, din nimic,
așa cum Méliès, printr-o greșeală
a transformat un omnibus în dric!
coloana, când, jenată, ni se-nclină,
proptim în strîmbăciunea ei pilaștri,
toți trandafirii vremurilor duse
ni-i reimaginăm, trișînd, albaștri!
trucăm și lacrima, când vrea să smulgă
din noi, ce-a mai rămas fără rugină,
trucăm greșeli, incriminăm destinul,
ne absolvim, trufași, de marea vină!
trucăm tot ce putem truca: misterul,
tandrețea, ciobul, rana, amintirea,
îmbrățișarea, moliciunea, cerul,
trucăm, la monitoare mari, iubirea!
trucăm blîndețea, nodu-n gît, chemarea,
lăsăm în urmă dorul eunuc,
avari, ne punem viața-n poezie,
să vindem lumii cel mai mare truc...

O „promovată” a lui George Ranetti:

Mița biciclista, pluridisciplinara

Sfârșitul veacului al XIX-lea a creat o nouă modă - aceea a velocipedului, pasionații noului sport având, cum îi înfățișa revista „Bicicleta” (1893-1894), următoarele (ideale) caracteristici: *atletic, piept bombat, complet de lână strâns pe corp, privire vulturească, mustață falnică a la Garin...* Simboliștii Al. Macedonski și Constantin Cantilli, dramaturgul Haralamb Lecca sunt numai câțiva dintre fervenții ciclismului de performanță, care, cu o considerabilă viteză, pătrundeau în viața mondenă a Capitalei.¹ Între velofili se mai numărau și V.A.Urechia, Vlahuță, Delavrancea și doctorul Carol Davila.

Luigi Cazavillan, fost sublocotenent în armata lui Garibaldi și reporter de front în războiul ruso-româno-turc de la 1877-1878, fondatorul ziarului „Universul”, la care a colaborat și Caragiale, sedus de perspectivele comerțalo-sportive ale velocipedismului (se ocupa și de vânzarea mărcii Prinetti & Stucchi), va înființa Ţărușii de fundație (1893) ai primului velodrom bucureștean, numai decesul împiedicându-l să-l inaugureze, în 1895. La tăierea panglicii, va cânta muzica militară a Regimentului 11 Siret, din Galați, sub bagheta lui Ivanovici, viitorul compozitor al celebrului vals „Valurile Dunării”².

Până la un moment dat, ciclismul părea un sport eminent masculin (așa îl înregistra și autorul „Momentelor și schițelor”, în „Moftul român”, 1901: *Mitică, cu un aer dezolat: - Nu știi ce i s-a întâmplat lui bietul Iancu Niculescu actorul? Închipuiește-ți monșer, și-a deșelat bicicleta*), dacă nu apărea Mița Biciclista. Existența ei era, după principiile high-life-ului, imperios necesară, cum ne încredințează autorul ultrademocratei ploieștence Mița Baston: *Orice popor clasic - și suntem doară un popor clasic - fie cât de creștin, are nevoie de un Olimp, și fiecă Olimp trebuie să-și aibă mica lui cronică scandalosă („High-life”, 1893).*

Pe firmamentul excentricității de belle époque, a strălucit o damă supranumită, grație răutăților unor gazetari cu umor, Mița Biciclista, nume ce a făcut carieră, vreme de aproape un veac, independent, la un moment dat, de persoana pe care, inițial, a desemnat-o.

Un memorialist, artist și el, din perioada interbelică, nota spre cancanieră aducere aminte, că, la început de veac XX, la grădina Rașca, Lucia Brezeanu, soția lui Ion Brezeanu, interpret al rolurilor Nae Ipingscu, Cetățeanul turmentat și Ion, cânta cupletul Miței Tîrbușon, pe melodia ariei „Luna știe dar nu spune”: *Mița știe dar nu spune/ Multe taine de amor.../ Petrecute și uitate,/ În tăcerea nopților...// Mița știe câte drame / Puțuri multe cu petrol.../ Cine-i însă cel cu sonda/ -Mița nu-l va da de go!.* Sursa citată dezvăluie autorul - George Ranetti (1875-1929), mizilean, amic și colaborator al lui Caragiale, precum și traiectoria acelei celebre mondene, la vremea redactării amintirilor: *Mița Biciclista, „Diva” trăiește și astăzi, mări-*

tată de câteva ori, a strâns o avere considerabilă și acum la o vârstă respectabilă, după ce a vânturat lumea, și-a aranjat o situație socială destul de onorabilă. Capitolul părea că se cam încheie.

Avea Bucureștiul, Micul Paris, cum i se mai spunea, capacitatea de a cultiva chiar și „dive”? Evocând Podul Mogoșoaiei (după 1878, Calea Victoriei), Gheorghe Crutcescu scria despre „Capșa”: *În cele trei salonașe „particulare” care dau pe str. Edgar Quinet, s-au perindat toate femeile frumoase ale Bucureștilor, toate actrițele străine, toate elegantele, mai mult sau mai puțin artiste, atrase de faima cheflie a orașului nostru, căci între 1870 și 1914 Bucureștii au fost capitala răsăritului Europei care numi cu Sf. Petersburg putea să împartă reputația de a avea bărbații cei mai darnici și cei mai ușor de înflăcărat din lume. În salonașele de la „Capșa” a răs Reichenberg cea cu dinții de mărăgăritar, Cleo de Merode, iubita lui Leopold a II-lea, Jeane Hardin, sau cei mai frumoși umeri ai Franței, dar și Laparcierie, Blanche Toutain, Suzane Despres, Rejane și Sarah Bernardt.*

La Capșa au făcut senzație surorile Barisson, frumoasele dansatoare americane, dintre care una ieșea pe pod îmbrăcată în bărbat de se țineau copii după ea și la Belle Otero, care izbutise să-l dezghețe și pe Claymoor - căruia, zice-se, nu-i plăceau prea mult femeile.⁴ Aerul villonesc al „recensământului” acestor „doamne de odinioară” este uluitor acum, în al treilea mileniu, când cota de scandalosă popularitate „pe sticlă” o deține Bianca Drăgușan.

Cândva înainte de Războiul cel Mare (primul), Gh. Jurgea-Negrilești, în plimbare la Șosea, unde o însoțitoare îi talmăcea aparițiile notabile: *„- Aștia sunt lipitanii lui Brătrescu-Voinești. Uite-l pe Marghiloman. Are trăpași irlandezi... „Frumos mai calcă, observa Fedea, intrând în vorbă (muscal de lux din Piața Teatrului Național, proprietarul unor faimoase trăsuri Orlov, n.m.), dar nu se compară cu trăpașii americani ai lui Coana Mița Biciclista (cocotă celebră) lată-o!” Într-un fel de trăsura ciudată, cu patru roți la fel de subțiri și mai înalte decât omul, trece o blondă măruntică. Ce-or fi gă-sind bărbații la ea?*⁵

Alexandru Petrescu, preot îndrăgostit de istoria Bucureștilor, îi realiza o fotografie imaginară în sepie, arătând că, în Capitală, *nimeni nu stărnise atâta senzație, ca apariția pe o bicicletă cu ghidon de argint a unei suple și elegante fiice a Evei, cu zuluși negri, cu pantaloni de catifea mov, strânși pe picior, cu bluză „corai”, din care fluturau mâneci înfoiate, cu ghețe înalte și cu caschetă de mătase albă, înfășurată în voal alb, din care răsăreau încrucișate două ace mari a la Madame Butterfly. Când apărea pe Calea Victoriei „aristocrații” de la Capșa, „burghezii” de la Oteteleșanu și boema de la Kubler abandonau politica și șvarțul ca să admire superbul exemplar ciclist, că-*

ruia hâtrul Ranetti nu scăpase ocazia să-i zică „Mița Biciclista”. „Mița” deveni curând emblema unui anumit tip de bucureșteancă zvânturată.

Față de Ionel Băjescu Oardă, compozitor, cântăreț de romanțe, teatralist, cam de aceeași vârstă cu Mița, clericul e de o mare delicatețe, aproape eufemi(ni)stic. Lui îi va fi dat, cu totul întâmplător, destul de târziu, în 1957, să ia cunoștință de „romanțul” biciclistei; se afla într-un magazin de bijuterii, pe aceeași Cale a Victoriei, când irupe în încăperea o bătrână furioasă că nu se înțelege cu cei de la Oficiul de achiziții. La cei peste 75 de ani, doamna general Dumitrescu era, încă, într-o treibilă formă temperamentală: *de o vioiciune neobișnuită, cu părul negru, vopsit strident, în puternic contrast cu fața-i albă, ieșită parcă dintr-un vas cu făină, pe care luceau doi ochi negri care emanau parcă efluvii magnetice.*

Înțelegând că interlocutorul e la curent cu vechile istorii bucureștene, precizează: *Nu mă îndoiesc că ați auzit de mine! Sunt Mița Biciclista. Așa mă poreclise porcul de Ranetti prin fițuicile lui. „Fițuicile” ranettiene fuseseră publicațiile umoristice „Moș Teacă” (1899, după moartea lui Toni Bacalbașa), „Zeflemeaua” (1901-1904) și „Furnica”, mult mai longevivă, din 1904, până către sfârșitul deceniului trei. Doamna se oferă să-i arate niște material documentar din propria-i arhivă, ce consta în două voluminoase albume, răsfoite la domiciliul fostei cicliste, în care rulau portrete cu autograf ale unor vechi celebrități: Blieriot, cneazul Moruzi, generalul Jack Lahovary, cu chipiu teșit, cum se purta la 1977, Gheorghe Cantacuzino (Nababul, cu favoriți a la Franz Josef) ș.a. Explicația unei fotografiide la căsătorie. În spate uite-l pe Marghiloman, pe Costică Dissescu și pe teribilul Bogdan-Pitești, escroc, dar era deșept foc și plin de duh. Jos în față e Lucia Sturdza (Bulandra, n.m.), singura care mai trăiește din invitații de atunci.*

Despre Costică Dissescu, în calitate nu de martor măritat, ci de amant, un nepot de voievozi, într-un volum de memorii scris în exil, amintește: *La București, Costică Dissescu, mare politician, era amantul oficial al Miței Biciclista. Cândva s-a întors necăjit de la moșie, bătuse grindina, grâul se culcase. Mița căuta să-l consoleze. Dissescu, galant, glumeț: „Nu vād decât o soluție: să mergi și tu la țară, să te plimbi prin grâu, sunt sigur că se va scula...”⁶*

Dincolo de prezumția că ar fi pedalat și cu prințul Ferdinand (devenit, după război, cel Loial, Întregitorul), în momentul când era deja căsătorit și, spre a se proteja de gura Curții și a sobrului Carol I, se echipa cu o caschetă de mătase Albă, încheiată sub bărbie și niște ochelari uriași, Mița a fost curtată și peștită de regele Manuel al Portugaliei.

De această dată, ciclista de elită produce drept probă, nici mai mult, nici mai puțin, decât un articol de epocă, semnat de orwellianul (avant la lettre) Ranetti: *Scrie un ziar londoniez că Mița e gata să devină regina Portugaliei. Mâna de succes a gentilei noastre compatrioate în străinătate, în vremurile astea când diplomația românească nu prea se distinge prin izbânzi, e binecuvântată. Trăiască Majestatea Sa Mița I-a.*

Cât despre unele lejerități de limbaj munteneste, Ranetti, dramaturg - „Romeo și Ju-

(Continuare în pag. 15)

(Urmare din pag. 14)

Mița Biciclista

lieta la Mizil” - iată o paranteză asupra succesului piesei și a avantajelor potume ce-i reve-neau urbei din aceasta: *Păi ce să fi făcut veronezii, când ani de zile, pe toate scenele se juca „Romeo și Julieta la Mizil? Să dărâme orașelul? Cum tot e moda înfrățirilor (vezi locuitorii tuturor Alexandriilor de pe glob care s-au întâlnit să se înfrățească la Alexandria Egiptului) Verona s-ar putea înfrăți cu Mizilul*⁷ - nu cred că s-ar fi indignat prea mult de eticheta Biciclistei, el care era un cunoscător și practician al boemei. Grigri, numele de alint al memorialistului mai la deal amintit, narează și o scenă petrecută la un conac în preajma comunei urbane: *O trupă de actori necăjiți juca la Mizil; între spectatori, un podgorean de prin împrejurimi. Entuziast, la sfârșitul spectacolului, a invitat toată trupa la el, la vie. Masă mare, șeful trupei ședea lângă el, mânca el singur cât șapte, când s-a umplut bine, a început să râgâie zgomotos. „Da’ frumos faci, ca mielul, porcule!”*⁸

Bucureștii îi datorează Miței, una peste alta, o bijuterie arhitectonică - doctorul Nicolae Minovici (1868-1941), continuator al medicinei judiciare, fondată de fratele său, Mina, fondator al spitalului Societății „Salvarea”, va construi, la Șosea, „Vila cu clopoței”. *Era un bărbat chipeș, brun - îl evocă Barbu Solacolu - și dragostea lui pentru Mița Biciclista i-a purtat noroc. (...) Vila de la Băneasa a doctorului Minovici a fost construită pentru Mița Biciclista, drept cuib al dragostei lor.*⁹

Spovedania unei prietene a răposatei (pe atunci) Mița aduce noi și uimitoare date la „dosarul de cadre” prea devreme șnuruit al aces-

tea: *Era fata unei țărănci de o rară frumusețe din apropierea Câmpenei, care lucrase ca slujnică la o familie boierească din București. Agonisind ceva bani, își cumpăraseră pământ în satul ei. Mița era copil din flori, dar se născuse cu noroc. Curând, pe pământul maică-si a izbucnit petrolul, au apărut sondele, iar femeia s-a văzut cu buzunarele pline de aur, răsfățându-și copila. A dat-o la Pension și i-a pus profesoare de limbi străine. Emancipată, Mița și-a permis extravaganța, cum era socotită pe atunci, să-și procure bicicleta care îi aduse mica celebritate. Chiar noroc, a fost contemporana unui fel de „sindrom California”, materie din care Cezar Petrescu a făcut literatură.*

Mița Mihăilescu, devenită doamna general Dumitrescu, este evaluată de preotul Al. Petrescu (a cărui carte, apărută în 1990, deci scrisă anterior lui ‘89), conform cu oarecare principii etice ale epocii, demult apuse: *în care unii își luau viața în glumă, socotind-o numai o joacă a destinului, fără a ști pentru ce trăiesc, mâncând, chefuind nebunește mai mult decât aveau, risipind moșteniri și înzestrând cocote, atunci când nu escaladau vârful piramidei politice, socotindu-se unși de pronie ca să ne fericească*

țara!

Grele cuvinte, câtă vreme Biciclista aproape că i se spovedise, dar le trecem în contul precauției față de cenzură.

La cumpănă de milenii, Ovidiu Genaru, îi aduce, aici, la Porțile Levantului, un lejer dar cuvenit omagiu: *Mița pedalează atât de fantastic/ încât vestește epoca de plastic,/ Mița își umflă sânii puternic,/ încât trezește instinctul nemernic,/ Mița e dată în Paște,/ poporul o vrea însă n-o recunoaște,/ Miței-i repugnă va să zică/ un ciorap de mătase oferit de-un Miti-că/ Ave Mița și Mița Ave/ trece ca fulgerul printre palavre...*¹⁰

Miței, o hedonistă, o biciclistă, o hipis-tă, o feministă, omagiile unui pieton.

Emil Niculescu

NOTE

1. **Dan Deșliu, Un haduc pe bicicletă**, Editura „Junimea”, 1976, p.18.
2. **Alexandru Predescu, Vremuri vechi bucureștene**, Editura pentru Turism, 1990, p.143.
3. **I. Băjescu Oardă, Amintoiri. Cutreierând trei continente**, Vol.1, București, Institutul de Arte Grafice „Luci9a”, f.a., p. 134.
4. **Gheorghe Crutcescu, Podul Mogoșoaiei. Istoria unei străzi**, Editura „Socec”, 1941, p. 140-141.
5. **Gh. Jurgea-Negrilești, Troica amintirilor. Sub patru regi**, Edituras „Cartea Românească”, 2002, p. 107-108.
6. **Grigore Ghica, Grigri**, prefață de Constantin Bălăceanu Stolnici, Editura Fundației Culturale Române, 1998, p. 82.
7. **Maia Belciu, Potriviri întâmplătoare?** în: „România literară”, nr. 1, 9-15 ianuarie 2002, p.11.
8. **Grigore Ghica**, Op. cit., p. 164.
9. **Barbu Solacolu, Evocări, confesiuni, portrete**, Editura „Cartea Românească”, 1974, p. 82.
10. **Ovidiu Genaru, Orient, pardon!**, Editura „Universal Dalsi”, 1999.

În urmă cu 5 ani, viața mi-a furat o sărbătoare. Pe 19 ianuarie 1933, se născuse scriitorul George Băiculescu, un împătimit în cuvinte limpezi, precum izvoarele în care își oglindea ființa nostalgică și însingurată. Îi dădeam, în acea zi, un telefon, din orașul meu străin, îi spuneam „La mulți ani!” sau - când se întâpla să fiu în munții mei și ai lui - ne încălzeam de clinchetul unui pahar și vorbeam, sau mai mult tăceam, despre întâmplările vieții. Azi e 19 ianuarie...

LM

*George
Băiculescu*

Răzbunarea

Toporul lovi scurt, înfundat: Buf!... buf!... buf!... O dată, de două ori, de trei ori...

Într-o jumătate de oră trunchiul salcâmului se prăbuși la pă-mânt, cu un vuiet surd, dureros... Era încă tânăr și în putere. Crescuse înalt, cu ramuri multe, se împlinise. Înfloreau în fiecare primăvară și florile lui albe răspândeau o aromă puternică, mereu proaspătă, adunând droaie de albine. Ion a lu Gheorghe Stroe, muntean așezat în rosturile lui, hotărâse să-l taie; aici urma să dureze o casă, pentru băiatul lui ăl mare, Constantin. Cum naiba se nimerise, tocmai pe locul salcâmului, pica un colț al viitoarei case. Neavând încotro, într-o zi, pe la jumatea lui martie, Ion îi spuse lui fiu-său, Constantin:

– Mă, io tai salcâmul! N-am ce-i face!

– Taie-l, bre, ce mai aștepți?! fu de acord Constantin, ca și cum fuseseră înțeleși dinainte.

Îl doborî lovind în salcâm des, icnind - apropia, deacum șaizeci de ani - cu toporul. N-a trecut mult timp, peste încă o jumătate de oră, poate mai bine, și crengile au fost și ele tăiate de pe trunchi, apoi tocate scurt, numai bune să-ncapă în sobă. Iar trunchiul a rămas singur, numai el, în viitoarea curte. Ion al lu Gheorghe Stroe l-a privit îngândurat ; îi părea rău de el, de salcâm. Apoi și-a adus aminte că are de reparat un gard și n-avea doi bulumaci de care să prindă lanții. A stat câteva clipe pe gânduri, s-a mai scărpinat puțin după ceafă, spunându-și în cele din urmă:

„Mă, n-ar fi rău salcâmul!... Da, n-ar fi rău salcâmul!...”

Din trunchi, fără a-l mai coji, a făcut doi bulumaci. A săpat gropile, a pus bulumacii în ele, a bătătorit bine-bine pământul în jurul lor. De ei a prins lanții, de lanți - țambrele și, spre seară, gardul a fost gata reparat.

Au trecut zilele, chiar câteva săptămâni - oho, săptămâni bune! Primăvara își isprăviseră rosturile, venea vara. Uitase de salcâmul tăiat, de bulumacii gardului. Veniseră zidarii și pusese rămelia casei, înălțându-l; dulgherii așezau grinzile și căpriorii peste acoperiș, iar tâmplarii trudeau ziua toată, sub

o polată improvizată drept atelier, pentru a lucra ușile și ferestrele.

Într-una din zile, Ion a lu Gheorghe Stroe se opri, din întâmplare, în dreptul gardului reparat în primăvară. În fața lui se aflau chiar bulumacii de salcâm. Din capetele lor se iviseră câteva mlădițe mici, firave, cu muguri și frunze verzi. Își înălțau vârfurile plâpânde spre azurul imens al cerului și spre lumina de aur a soarelui. Nedumerit, omul nu se de-zlipide la gard; privi uimit mlădițele de-un verde crud, sănătos, plin de viață.

– Mă...ăă! făcu el tulburat, min-unându-se.

Scoase din pachet o mărășească. O aprinse și, scărpinându-se, ca de obicei după ceafă, începu să pufăie; încet, fără grabă, meditativ. Era ceva neclar... ceva căruia - se părea - el nu-i găsea înțelegere, nu-i descifra sensul. Ca, după câteva clipe, chipul lui, nebarbierit de câteva zile, să se lumineze de străfulgerarea unei bucurii, venită pe neașteptate, să-i cuprindă întreaga ființă.

– Constantine! strigă cu glas gătuț de emoție. Hei, mă, Constantine!...

– Ce-i, tată?! răspunse fi-su din fundul curții.

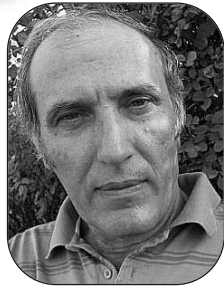
– Ia vin, mă... Vin să vezi cum salcâmul își răzbună moartea!..

PROZĂ SCURTĂ

Gheorghe Șeitan

Malul celălalt

Ca un vînt ce-și poartă frunzele de colo-colo a ajuns și la Râșori revoluția. Primăria era goală, căci tovarășul Turcu fugise la județ, iar cei împreună cu care călărise el satul stăteau ascunși. Primii care au ocupat clădirea primăriei l-au ales pe al lui Nodurel, tractoristul, președinte. El se numea președinte al unui front de salvare. După ei au venit alții și au început să se certe. Cică, ei n-au nimic cu domnul tractorist, dar tot ăștia cu patru clase să-i conducă ? Ce să salveze Nodurel ?

A doua zi a sărit satul și i-au dat pe toți afară, lăsându-i, înăuntrul primăriei doar pe preot și directorul școlii.

– Părinte, zvârle mătura pe fereastră, i-au strigat părintelui Arsene, după ce au închis bine ușile.

Apoi au demolat ceapeul, luînd fiecare, pe apucate, țigle, scânduri, animale, cine se dovedea a fi mai tare, ăla pleca acasă cu câte ceva. Cel mai câștigat a fost al lui Piscică: a deshmănat caii de la căruța președintelui și i-a dus la el în curte.

În zgomotul țiglelor încărcate în căruțe, în zbieretele animalelor ce se lăsau cu greu duse spre sat, se prăbușea o lume. Ceapeul, care-i obligase timp de patruzeci de ani să muncească la grămadă, trebuia să dispară și ei îi grăbeau sfârșitul, aruncându-se asupra lui ca asupra unei prăzi.

Când am ajuns la grajdurile ceapeului, fusese luată fruntea și m-am ales doar cu o vițică, pe care am dus-o acasă și i-am pus numele Alunea.

I-am dat acest nume amintindu-mi că, în urmă cu mulți ani, chiar pe vremea înființării colectivului, avusesem o vacă pe care o chema astfel. Încă mai erau anii când pe câmp nu apărușeră tractoarele, când țăranii își chemau animalele cu nume de alint, pentru că vita și nu altcineva îl ajuta pe om să-și ducă propriul jug de truditor al pământului.

Era o lume, dipărută acum, care puneă preț mai mult pe stămpărarea inimii decât pe îmbucătura de pe masă și la lumea aceea aș vrea să mă întorc, în cele ce voi spune de acum încolo.

Cine poate ști când trăim cu adevărat? Viața se întinde ca un arc între primii ani ai omului și bătrânețea sa ca un pod peste pustiu, încât uneori, te întrebi dacă nu cumva e un vis din care urmează să te trezești.

Pe la doisprezece ani începusem să învăț rugăciuni și cântece de la buna dinspre tată, bunica mea oarbă, mitanca. Seara, înainte de culcare, în odăița sa strîmtă și joasă, cu sclipiri de candelă, cu mărul în dreptul ochiului de geam, buna își spunea de fiecare dată rugăciunea și eu murmuram după ea.

Vocea sa domoală venea spre mine din întuneric, cobora pe razele de mătase ale lunii, ce picurau în geam printre crengile de măr, se strecurau în suflet mângâietor, ca o pace... La masă, înainte și după ce isprăvea de îmbucat, își făcea de fiecare dată cruce, spunând :

– Mulțumesc lui Dumnezeu, draguțel,

că ne-a dat pâine și apă...

Iar, în ultima vreme, de când apăruse în sat colectivul, adăuga:

– ...și arză-i-ar focul pe comuniști !

Dar cântecele sale șoptite n-aveau nici o legătură cu comuniștii ori cu ceea ce se petrecea în sat. Nu cânta despre țăranii întorși de pe front, nici despre anii de secetă și foamete, nici despre cum se ascundeau oamenii prin păduri, de teama comisiilor de lămurire, pentru intrarea în colhoz. Nu, căci toate acestea erau ale oamenilor, pe când îngânările bunei păreau a fi aduse din cer. Erau cântece vechi, bătrânești, auzite de la străbuni, cântece despre flori, păsări și altele, despre ape și vietăți, despre începutul lumii și mie mi se păreau că aceste rostiri melodioase seamănă foarte bine cu rugăciunile.

Venind de demult și de departe, ele nu mai erau înțelese celor de azi și de aceea nici nu plăceau celor ce le ascultau. Ba mai mult, când am început să cânt în ogradă ceea ce mă învățase buna, cei ai casei îmi cereau să încetez, sub diferite motive - că ne-aud vecinii, că nu-i las să se odihnească și câte altele. Frații mai mari m-au amenințat cu bătaia, iar tata mă înjura deseori de soarele mamei, ceea ce nu mă supăra pentru că la el înjurătura putea fi sudalmă și mângâiere, deopotrivă.

M-am bucurat când am fost trimis pe câmp, cu vaca, la iarbă, crezând că puteam cânta fără vreo grijă, dar n-a fost așa. Eu cântam, ținând-o pe Alunea de funie, care părea că mă înțelege, însă ceilalți de seama mea, veniți tot cu animalele la iarbă, se uitau la mine urât. Într-o zi, pe când mă aflam lângă cimitirul satului, au venit unii și m-au bătut cu bețele, pe motiv că fac gălăgie și s-ar putea scula morții din morminte.

Acasă m-am plâns dar frații mai mari m-au privit de parcă nu fusesem bătut suficient, mama a spus că așa-mi trebuie, apoi tata m-a înjurat de soarele mamei. M-am dus la băta dinspre tată.

Din ziua în care orbise, băta dinspre tată, nu mai ieșea aproape deloc din casă. Stătea în vârful patului, lucra, se ruga, cânta încet. Mama nu o credea că nu mai vede, spunea despre ea că doar se prefăce, pentru a o lăsa singură cu treburile gospodărești. Chiar băta, când cineva o întreba dacă vede, îi răspundea :

– Văd ! Văd o lumină...

Așa că nu știai ce să crezi. În jurul său era ceva sfânt. În odaia ei plutea parfumul liniștii.

– Băiete, mi-a spus băta după ce m-a ascultat, dacă omul ar fi apă, ar avea două maluri. Malul ăsta pe care stai tu acum este malul cu zbucium, dar mai este un mal, malul cu flori. Treci dincolo, pe malul celălalt...

– Cum? Cum să pot trece? am întrebat.

– Înstrăinează-te! mi-a răspuns ea.

Am înțeles atunci că n-ar trebui să merg pe câmp, împreună cu alții, ci singur, și așa am și făcut.

Cutreieram păduri îndepărtate și cântam nestingherit sau vorbeam cu vaca în timp ce mă oglindeam în ochii ei mari, gândind că dacă există cumva un soare al mamei așa ar trebui să arate, ca Alunea: blând și bun.

În preajma puțurilor mă trânteam în iarba înaltă ascultând murmurul ape, apoi, când adormeam, auzeam prin somn tropotul cârdurilor de cerbi.

Sprea toamnă aflasem, poate greșit, cum că aveam voie să intrăm cu animalele în grădina de legume a ceapeului, care, chipurile, fusese culeasă, și m-am dus acolo. Când m-am

trezit cu pândarul călare în spatele meu, lovind cu biciul, când în mine, când în vacă, primul gând a fost să o iau la fugă, dar Alunea nu putea fugi, se mișca greoi. Calul, înjurăturile și loviturile de bici m-au speriat atât de tare că în fugă mi-am pierdut meșul dintr-un picior și nici nu m-am putut întoarce să-l caut.

– Nea boală! Nea pastrama dracului!, striga pândarul de pe cal, lovind cu biciul.

Alergam desculț prin colții babei, sub loviturile de bici și marginile grădinii erau așa de departe pentru a mă izbăvi, dar nu dădeam drumul vacii, de parcă funia mă lega de animal, precum fătul legat de mama sa prin ombilic. Izgoniți din grădină și dincolo de ea, cu calul și pândarul pe urmele noastre, am dat drumul animalului pe câmp în cele din urmă și m-am ascuns într-o câpiță de paie de grâu din apropiere.

Începuse să plouă, dar în câpiță era uscat și mirosea a paie de grâu tăiate, a miriște. Așteptam să treacă ploaia și mă întrebam unde o fi vaca. Într-un târziu, când ploaia a stat, după ce am ieșit din adăpost mi-am dat seama că o pierdusem pe Alunea. Bătut, desculț și însângerat am ajuns acasă :

– Soarele mă-ti, te duci înapoi să cauți vaca, n-ai ce căuta în curte fără ea, m-a suduit tata.

Avea dreptate tata, dar eu nu vedeam încotro să mă îndrept pentru să o caut, deoarece încă nu știam dacă Alunea se pierduse ori fusese luată de pândar la obor. Înnegurat, am intrat în odaia bătei, care m-a simțit, dar n-a spus nimic. Stăteam lângă ea, în tăcere, dar nu-mi trecea ca în alte dăți. Deodată, buna oarbă a început să cânte: „Auzi ceasul bate unu, / Isai, diridida, / Lunca, drunca, Dunărea, / Trece luntrea și mi-o ia, / Frumoasă-i mândruța mea...”

Glas tremurat, melodie adormitoare, dintr-o altă lume, vers la început duios, clipocit lin de valuri, apoi la mijloc năvalnic - uliu venind în picaj, iar la sfârșit limpede și alb-ogлиндă de lapte. Când buna a încetat, în odaie cânta tăcerea și sub pleoapele închise am văzut licuricii nopților de vară, apoi lumina candeliei din bordei, apoi cerul limpede de dinaintea revărsatului de zori.

Am plecat cântând să caut vaca pierdută căci la obor nu era.

– Aluneaaaa !... strigam pe câmpuri, apoi ascultam poate aud vreun muget ca răspuns. Străbăteam potecile știute prin câmpuri și fânețe, păduri și în preajma fântânilor.

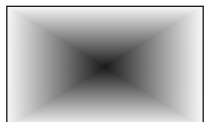
– Unde ești, soarele mamei? Arată-te!, striga cântecul meu în noaptea care se lăsase pe pământ.

Parcă auzindu-mi strigarea, răsări luna, o lună mare și rotundă ca o șură de clopot, mângâind cu razele ei de mătase creștetele pădurilor, iarba fânețelor, ciuturile fântânilor. Era aceeași lumină care mă picura în serile de rugăciune, strecurându-se în inimă printre crengile de măr.

Am tot mers călăuzit de această lumină lină și am găsit-o pe Alunea la puțul din mijlocul pădurii lui moș Stan Tabarac. La bordeiul lui moș Stan am zăbovit câteva zile, ajutându-i la curățat porumbul de pe ciocălăi, apoi cu Alunea de funie m-am îndreptat spre sat.

Au trecut anii, a murit buna, a murit și Alunea, dar eu duc cu mine cântecul tăcerii, care te trece pe malul celălalt, de unde adie parfumul liniștii. În felul meu, am rămas un însingurat, printre săteni. Nu odata i-am auzit, fără să vreau, spunând despre mine:

– Mă, Mitan ăsta, când merge pe uliță, parcă duce o vacă de funie...

IN MEMORIAM

Traian T. Coșovei

„De fiecare dată când pleacă un poet, în Rai se mai naște un înger”

Eu am trăit intens totul, și viața socială, și cea sentimentală. Chiar și momentele de răzgândire ale acestei vieți în versuri. Am avut viraje periculoase, am ars intens. M-am implicat în ce am făcut. Dar am constatat că viața merge mai departe și că nu merge în direcția pe care mi-aș fi dorit-o, nici cultural, nici social. Am o vagă bănuială că societatea se poate dispensa și de noi, poeții. Suntem ținuți ca niște bibelouri decorative. În plus, sunt un om cu un spirit autocritic foarte dezvoltat. Nu sunt încă mulțumit de mine. Mai am multe de făcut. Dar nu e un sictir, nu e o resemnare. E doar revoltă. Revolta mea e poezia, care, ca și iubirea, trebuie să triumfe.

Traian T. Coșovei

Adolescență

Drum de pământ bătut de trăsuri
închiriate, -
drum de cuvinte bătut de o moașă târzie
cochilii moarte șlefuite de întrebări
alfabet putrezit, degete roșii extrăgând
capul și apoi umerii de copil dintr-o scoică

jupuind de pe buze cuvântul

baracă de tir clătinând aripi de tablă, -
legănând ora la care
măinile tale rup paginile sfârșitului;
creier și inimă - tatuaje cu-aceeași așteptare

tombroane de insulte
pacheboturi albe de liniște
gramatica fierbinte a sângelui.

Cu o bătaie de inimă era să dărm tot.

Bătrânețile unui băiat cuminte

Și eu am fost un băiat răutăcios de altădată.
Am fumat, am băut, am aruncat în geamuri
de sânge

cu inimi sfărâmate, de piatră.
Am vorbit de rău genunchii fetelor din cartier -
Eu am pus lațuri la porumbei, lanțuri grele
de fier

la cuvinte și frumuseți.
Am avut obrăznicia să-mi ascult până la capăt
povestea celor o mie și una de vieți.

Pe bătrâna proprietăreasă nu eu am împins-o
pe scări.

Pe oglinda din lift nu eu am scris
un cuvânt foarte mic.
Aș fi putut avea o inimă mare. Aș fi putut avea
un sânge pitic.

Cu pumnii am turnat doar grămezi de monezi
în telefoanele publice.

Mi-am uns trupul cu voci, respirații,
surâsuri lubrice
venite din noapte și ceață, din abisuri, din hău...

Am fost un copil rău.
Degetele mele au atins ceva neclar,
între secure și găde,
părul meu blond a visat să fluture piramide -
să respire parfumuri de Trinidad,
de ghirlande și salbe.
Măinile mi le-am ars la mirajul țărilor calde.

Împrăștiat în lume am fost copil rău și blond
al speranței de-a fi, al disperării de-a fi fost.

Uitat de toți, în mansarda unui surâs
mi-am învățat
povestea celor o mie și una de nopți pe de rost.

Somnul de veci

Cum mor caii, cum mor câinii,
cum mor berzele -
în zbor, în somn, pe pământ?
Toți sapă gropi și se întreabă într-o limbă
de pe lumea de apoi.

Apoi își fac case, copii, cotețe - își trag
gaz metan și apă care să le sature întrebările.

Și toți spun că și-au iubit patria -
în zbor, în somn, pe pământ
răsucind între degete medalia bunicului
infanterist
căzut la datorie pe marile fronturi ale uitării.

Despre cum mor rațele la vânătorile oficiale,
ori mistreții și vulpile - bunăoară - nu se
întreabă nimeni. Despre cum moare
Limba Română: nimeni nu știe nimic...
E un somn al morților strecurat
printre cuvinte.

Și nici o viață de apoi din care să răsară
Luceafărul lui Eminescu!

Este o moarte ușoară a unui popor
care nu se mai înțelege pe sine.

Ultimele știri

După încă o ceașcă de ceai voi răsturna
biblioteca.

După ultimul fum de țigară voi sfîșia
tapetul cu pisici.
Îmi voi aminti ziua când au incendiat
trupurile balenelor eșuate,
când domnișoara Ivonne a aprins vechiul
candelabru din sufragerie.

Întins pe spate, voi visa cum îți tai părul
cu un briceag în formă de pește.

După încă o ceașcă de ceai
îmi vor bate din greșeală la ușă. Ca să mă apăr
voi rupe în bucăți ierbarul din școala primară.
Ca să mă apăr
voi lua somniferul nemțesc cu nume
de plantă exotică.

După ultimul fum de țigară
îmi voi aminti o adresă veche, voi vorbi
ore întregi

despre tratamentul cu lipitori.

La sfîrșitul acestui poem
mă voi privi îndelung în oglinda liftului.
Sprijinit de metalul ei tulbure, cu degetele
înfipite în toate etajele
voi dori să uit deodată
toate acestea.

Antract

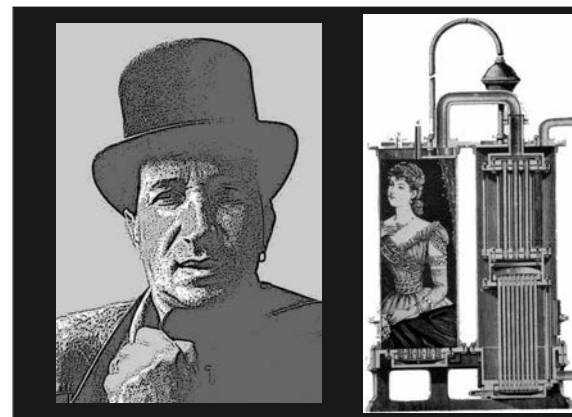
Din gura paiatei sângele se scurgea
cu jumătate de gură.
Secunda de-acum urla fără glas ori dantură.

Mă bâlbâiam și eu după o sinecură
la știrba de viață, la umplutura de pluș,
la amintiri care mușcă
cu care mă legănaseră de mic între zgardă
și cușcă.

Ah, moartea asta ordinară de lux
fără chip, fără nume, fără adresă
pe care o purtăm noapte de noapte în lesă.

Despre frumusețe

Se spune că frumusețea Elenei din Troia

putea lansa la apă patru sute de corăbii.

Gândește-te de două ori
până când să lansezi frumusețea la apă.

Cerul e albastru, îndepărtat:
A te îndrăgosti este ca și cum ai spiona un înger.

Mersul pe ape

Uite, scrie așa: era o tobă de tinichea
și-o inimă-piramidă de capete retezate -
basma curată.

Era pe la sfârșitul cuvintelor,
o poveste fără de mamă, fără de tată.
Când insecta dresată a sângelui
vomita peste noi o stare de grație -
viața mea, viața ta, cetitor, așteptau liniștite
în stație
să vină tramvaiul trăsură și frică...

Ne gândeam: dacă vin ăștia cu viața și ne ridică
și ne târăsc într-un jeg luminos
de morfină latentă?

Până la urmă, și clipa de-acum e-o batistă
fluturând pe-un peron de absență.
Cine am fost, cine era să fiu-cuvintele
vorbeau singure
într-o oglindă de cositor.

Peron absent, încărcat cu bagaje de frică,
existență trasă la mal, sfârșit de sezon...

Dacă vine moartea asta și nu ne ridică?

Poemul de acum

Eu nu mi-am scris niciodată numele
pe bonuri de cărbuni
pe lângă silozuri am trecut fără să privesc înapoi
prin iarba desculță n-am alergat niciodată.
În ploaie n-am cântat, în deșert n-am scris
cu creionul drumul caravelor.
Cu măturica nu m-am bătut la baia de aburi.
Cu mersul meu de urs n-am răsturnat înadins
porțelanurile.

Odată am iubit ferocitatea oamenilor
de zăpadă,
tandrețea sperietorilor uitate pe câmp.
Omului care lucrează la calea ferată
am vrut să-i povestesc

o istorioară cu tîlc.
Omul e mort de mult.
Prin fața agențiilor de voiaj mi-am plimbat
viața ca pe o jumătate de pâine.
Cu o mașină de ocazie am mers
pînă la marginea mării.
Am privit valurile cheltuindu-se pe țarm
am privit
tinerețea arzînd ca o frunză de tutun verde.
În fața oglinzii, cu lanterna
mi-am luminat chipul.

Acum ceața se poate risipi.
Acum poemul poate veni mai aproape.

ÎNSEMNAȚII DE LECTURĂ

Mihai Lovin Cașoca

Ioana Janette Carp
și lecțiile de zbor

În prefața volumului *Între genă și har* (Editura Art Book - 2013), Cristina Ștefan notează: „Conceput ca o călătorie inițiată, volumul (...) degajă în tot un stil original, elementele poetice alternează cu secvențe epice, diaristice și cu fragmente dramatice biografice, reale, locuri și personaje, de la mituri la oamenii, de la impasuri la contemplații și meditații.”

Observații pertinente, în ceea ce o privește pe poeta trăitoare în Olanda, dar implicată - prin activitățile de la Cenaclul Lira 21 și prin colaborările la diverse publicații, în actualitatea literară românească.

Poezia Ioanei Carp exploatează ironia și absurdul, fărămițează realitatea și o recompune în coridoare de oglinzi interioare, ce modifică forma sentimentelor/lucruri făcându-le visătoare și imponderabile: „*Cer acoperit./ Autogara-mi trezește amintiri dureroase/ de repetate navete între dimensiuni./ (De fapt, acum mă doare.)/ Dinozaurul de lemn tot prietenos se uită la mine,/ cum s-a uitat atâtea după-amieze./ (Cine-ar fi asociat purgatoriul/ cu două ore de mers pe jos zilnic?)/ Aceleași reclame parcă, neschimbat complexul comercial./ (Începe să plouă mărunț.) Un câine pe care-l știu,/ halta! Halta mea cu melci fără cochilie pe trotuar, uite/ și cabinetul dentistului/ (la care trebuia să mă duc și nu m-am mai dus, c-am plecat)/ ei, nu se poate, parfum de tei ?! (de ce nu? ce de idei preconcepute am!)/ tufă la tot pasul, asta știam, trandafiri de culoarea ciclamiei,/ încep să se scuture, uite și centrul-azil. Vaaaai !/ Ce-a trecut tim-pul!” (*Emmen II sau purgatoriul revizitat*).*

Este o călătorie perperuă, o căutare de sine printre oameni și întâmplări mărunte: „*La-ura vine și ea/ și-mi dă încărcătorul de mobil. La-ura, păr roșu Țițian/ și mâini păstrătoare./ Când am ieșit din centrul-azil ploua mocănește./ În haltă am mai mâncat un rest de ciocolată și-o jumătate de chiflă./ (Nu luasem cu mine prea multă merinde.)/ Timpul îmi joacă feste, nu mai pleacă autobuzul de la aceeași haltă/ fiindcă-a trecut de ora 9. Cel puțin/ așa-mi explică un trecător.” (*Emmen II sau purgatoriul revizitat*).*

Uneori declicul unei imagini deosebite - imagine din albume vechi, o regăsirie străină, un timp împietrit în care supraviețuiesc iluziile: „*Plâng și mărturisesc/ că femeia/ al cărei suflet se află pe talger/ m-a iubit!/ Cum? N-aud... De ce mărturisesc așa târziu?/ Fiindcă până-acum n-am știut./ Atenția mi-era mereu distrasă/ de imagini pe care mi le tot telecomandam./ Nu-nțeleg... Cum de știu acum brusc?/ M-am întâlnit azi-dimineață cu o ființă nenorocită/ pe care n-o iubise nimeni/ și atunci mi-am dat seama că pe mine cineva m-a iubit./ Cum? Când am cunoscut-o?.../ Sunt copilu' ei, Doamne, care toate le vezi, sunt copilu' ei!” (*Plâng și mărturisesc*).*

Această temă - a înstrăinării, a dezrădăcinării dramatice în iluzorii lecții de zbor (zborul pote fi și prăbușire, nu-i așa?) face parte din ființa poetică a Ioanei Carp, reprezentând, credem noi, „zgomotul” de fond al universului său liric: „*Norma oglinzii mele zace pe jos făcută cioburi./ Încă un ciob pe care nu-l mai văd,/ încă un glas din trecut pe care nu-l mai aud./ Ochii mă dor, durere mântuitoare./ M-am împiedicat și*

mi-am spart povara/ din fața ochilor.” (*Povara din fața ochilor*)

Meditațiile despre destin și fericire au blândețea contemplației prin ocheanul întors, care este ochiul femeii fugite din copilărie: „*Ai muncit, fată,/ nu ca o negresă,/ ca un ocaș./ Ți-s palmele numai grunjuri și sânge./ Printre degetele tale raze albe/ conduc la salină./ Alb orbitor/ ființa ta.”* (*Ai muncit, Scarlett*); „*Doina s-a călugărit/ și nu fiindcă-ar fi avut vocație./ Era o femeie atrăgătoare/ și era sculptoriță./ Nu știa unde să mai fugă să-și apere zestrea genetică/ de-asalturile tuturor avocaților/ inginerilor, monteurilor sau funcționarilor de bancă./ Până la urmă a găsit adăpost/ la un schit undeva între Valea Bârgăului și Vatra Dornei./ N-a ajuns celebră cum visa./ Cio-plește cruci./ Dă câteodată interviuri ca Mariana Buruiană/ și spune că-i o femeie fericită.”* (*O femeie fericită*); „*fericirea nefericirii:/ curios lucru/ ți-ai uitat la mine-n casă aură/ cu irizări cum e coaja/ lămâilor verzi/ ai plecat/ și mi-ai lăsat casa caldă”*

Așa cum sugerează și titlul volumului, în spatele versurilor se ascunde o mitologie subliminală, un vertij genetic ce condensează realul schizoid al lumii contemporane: „*Sunt omul spălat la creier./ Și sufăr.”* (*Omul spălat pe creier*); „*Alte strigăte - sau strigături -/ sau pur și simplu propoziții/ mi-au scos din trup strigătul tău/ și frica de tine./ dar nu mă mai dor acum tâmpile/ și nici nu mă mai încovoi./ (Doar m-aș întinde să mă culc, fiindcă/ sunt istovită;/ e-o istovire cu memoria lichidului amniotic în ea.)/ O vorbă doar/ înainte s-adorm./ Nu te mai aud,/ Cain.../ nu... Abelcain.../ nu, nu te/ mai aud...”* (*Nu te mai aud, Cain*).

Din acest unghi (după părerea noastră cel mai original și mai interesant din poezia Ioanei Carp), poeta are în mână o biblie personală, în care Pruncul și Mântuirea se află dincolo de perete: „*Locuiesc la un perete de iad./ Mi-e cina neuitare și/ neodihnă./ cafeaua și ceaiul verde/ tulburare,/ spălatul vaselor în bucătăria mică durere./ (Mai ales când se defectează filtrul/ de cafea și-mi fac cafeaua turcește./ Și spălatul zăului nu se mai termină.)/ Locuiesc, spuneam, la un perete de iad./ Vecinii mei se ceartă întruna, bieții./ (Iar pruncul lor dulce e acolo./ Cu ei.)*” (*La un perete de iad*)

Desigur, mai sunt multe lucruri de limpezit în poezia Ioanei Carp, dar sensibilitatea și intuiția lirică a autoarei lasă să se întrevadă meandrele unui drum ce poate duce foarte departe.

Lucian Mănăilescu

Lumina din cuvinte

În ultima sa carte (*Gri Kamikaze* - Editura Eurostampa, 2014), Silvia Bitere, se „telepoartă” în camera din față a copilăriei mirosind a alb (de var, de pagină de carte, de aripă de înger), ca să stea la masă cu personajele dintr-o poveste: „*tigri vulturi urși oameni fără suflete/ unii chiar mă îndrăgeau/ mergeau cu mine pe acoperișul blocului/ cântam din u2 ne luam de gât/ saream cu ochii deschiși ne transformam/ într-o altă viață în avioane de război/ venea salvarea și totul era atât de minunat/ atât de roșu fără sonor/ atunci înțelegeam de ce ne mai iubeam/ eu și cu vulturul eu și cu tigrul eu și cu”* (*atât de roșu,*

fără sonor). Acest nesfârșit de vers din primul text al volumului anunță realitățile unei poezii a cotidianului trucat în manieră postmodernistă: „*am câteva chestiuni importante de rezolvat/ cum ar fi capul acesta pe care îl port cu mine zi de zi/ ar mai fi pisica vecinului/ care în fiecare dimineață îmi dă/ firește bună dimineața/ îi răspund politicos printr-un miau/ blocul se prăbușește/ (...) telefonul sună/ este mama/ care mă așteaptă de cinci săptămâni/ într-un zepelin/ să-mi dea vestea cea mare/ că nu mai avem niciun vecin/ și că tata s-a pierdut/ prin casă/ în regulă îmi achit datoriile/ de mâine mă mut în altă dimensiune”* (*diversiune*); sau: „*azi beau pentru noi un vin deosebit/ cu arome de uitare și chipuri de alte femei/ am și eu brațul meu din lemn/ mă închin mai aplecat e drept/ lemnul nu plutește pe om el se bate în cuie acolo unde doare/ un efect de anihilare a tot ce simțim și vedem/ trece doctore/ trec avioane”* (*U2*)

Poezia Silviei Bitere nu se scrie doar cu ajutorul cuvintelor; autoarea este avidă de întâmplările lumii, de tăceri și zboruri, de bazarul sentimental (într-o altă alcătuire decât cea minulesciană) în care fericirea este o modalitate de supraviețuire chinuitor de dulce: „*eu partea aceasta din viață nu o cunosc/ ea vine dintr-un timp în care omul nu știa salutul/ vestirea se făcea tacit de la suflet la suflet/ fără flașnetă ori bici/ nebunule mă auzi/ să mi te-alături în delir/ auzeam în galop și-n beznă cum crește cercul/ pata de vin cum să mi se încrusteze cu numele tău în palmă/ ca orbul alergam da ca un biet orb/ căutam să văd/ în care zid să te zidesc/ sub care păpădie să-ți dau drumul”* (*calea păpădiilor*).

De multe ori versurile aglomerează spațiul și timpul, pentru ca brusc, pe falia dintre om și lucruri, să se producă o descărcare de energie lirică, un cutremur ce reasează abisurile: „*evadarea deținutului reprezintă partea în care părăsesc romanul/ o femeie își ia rămas bun de la un prieten/ apare moartea/ și după moarte apar flori pe morminte/ (batiste din borangic)/ păsări de unică folosință/ cântă apoi zboară/ vin alte păsări altele și altele și zboară/ cerul prinde culoare/ pe pământ departe pe o câmpie deținutul e liber/ iar poetul crapă pe foaie/ crapă într-o călimară cu cerneală/ bea din cerneală din venele lui/ un pa-har, două, trei/ durează/ în timpul acesta mai scrie despre: fluturi, mirese, Alina, Denisa, miresme./ e fericit e gol pușcă în el/ capul capătă forma unui tobogan prin care toate gândurile lui alunecă/ în piscina cu cadavre e rece se doarme/ să nu deranjați poetul / are nevoie de somn”* (*poetul umblă gol pușcă prin el*).

Silvia Bitere, odată cu această plachetă, pare să se îndepărteze de păpușile îmbufnate, cu cheiță, ale copilărie, din precedentul volum (*De-a Coraline*). Ecourile vârstei de aur survolează, totuși, zidurile înalte ale turnului de fildeș, unde Coraline supraviețuiește într-un vis străin: „*e lumină/ atâta timp cât brațul îmi acoperă sfera/ ochiul îngust prin care mai ieri libelule zburau/ când mă ascund nu mă văd/ golul este o rană imensă/ când nu mai ai mamă și tată/ de azi promit un destin fără urme/ privitorule/ aștept merii să înflorească în suburbie/ câinele meu este dresat/ și omul este dresat/ ca brațul ca sfera ca mersul în nobil grai/ rostesc rotundul și iar rotund/ se face că trec puntea orbului/ e vară și asta îmi place”* (*e vară și asta îmi place*)

Partea a doua a volumului cuprinde poeme în proză, concepute cu o bună știință a des-

(Continuare în pag. 19)

(Urmare din pag. 18)

Lumina din cuvinte

crierii peisajului liric, ca spațiu existențial: „Afară ninge. Pe un peron o femeie își plânge în batista ei de mătase, ultimul război. Un grup de ciori, cam negre, împânzesc cerul. Pe o bucată de stofă veritabilă, doi pici joacă țințar folosind două furnici. Scenaristul nu are imaginație. Improvizează, fără pic de grație, o scară de incendiu. Scapă cine poate. Sala se ridică în picioare, cu ea spectatorii. E un haos total. În el trăiesc.”

Autoarea sugerează că de-mitizarea lumii ne înstrăinează, forțându-ne să împrumutăm religii personale de o zi sau de de o clipă: „Porneam spre Canaan. Sarra îmi ducea oasele spre Pământul Făgăduinței. A tăcut tot drumul, cum tăcea mama lui Marius când o lovea taică-su peste cap, întors de la cârciumă. (...) El mânca dintr-un măr pe care i-l împrumutase, cică, zice el, Albă ca Zăpada. Râdeam amândoi pe bănuțu vopsită proaspăt de tata. În fața casei mele se întindea o pajiște imensă de liniște, flori, copăcei feluriți și Marius iubea casa mea, și Marius, uneori, își lustruia ghetetele singur. Cică - așa era vorba lui, cică sunt în armată, și dacă scuipe pe ghete, le dau luciul, că văzuse, odată, un film, când nu avea el cer din ăla mare deasupra patului și soldații scuipeau pe bocanci. La ce le-o fi trebuit să strălucească, măi frate! (...) Ți-am zis, odată, m-a privit un câine în ochi, tot așa lung și, mai târziu, am vorbit ca el. Vezi, învăț ușor.// - Marius, tu când o să crești, o să mă mai iubești? ” (**Drumul spre Canaan**)

În acest context metaforele sunt ogive gotice, ornamentate cu vitralii livrești, ce nuanțează lumina din cuvinte. Iat-o pe Moby Dick, balena din noi, invadând camera de lucru:

„N-am băut în viața mea mai mult de două pahare de vin, din prea multă tenacitate, cred, sau poate că era tema să nu mă răstorn și să fiu agățată de monstrul alb și bolnăvicios al subconștientului. (...) L-am zărit vâslind pe Captain Blanc, trăgând tutun, din toți rărunchii, dintr-o pipă în formă de lună. Am apucat să întreb:/ - Încotro, căpitane?/- Către Capul Bunei Speranțe, domniță - și fumul mi-a străpuns nările și o durere teribilă a născut balena din mine. Ea se află în noi și ucide - mi-am zis, aprinzându-mi o țigară” (**Marele Alb**)

Sau iată-l pe Moise purtat de apa Nilului spre un destin imprevizibil: „Îmi amintesc, doar, de momentul în care m-au legat la ochi și m-au cărat ca pe un buștean, nu știu unde. / - Tu, de acolo, de ce nu faci loc să treacă lumina de partea cealaltă a Nilului?/- Nu înțeleg, domnule general, nu vă aud prea bine, vorbiți mai tare. Lângă mine se prăpădește un om!/- Frânghia de care stătea spânzurat soldatul mi se încolăcise pe grumaz. Mintea îmi juca feste. Auzeam pașii unei femei grăbite. Pesemne, își ducea sicriul pe umeri. Striga în gura mare:/ - Este al meu! Nimeni să nu-mi stea în cale, asasinilor! Alerga și în timp ce alergia, simțeam cum i se desfăceau bandajele de pe față. Puteam să intuiesc asta, chiar și felul cum era îmbrăcată. Un râs isteric și mortul stătea cu privirea spre mine./ - Să-l scoată cineva de acolo, dracului - se răsti generalul către o umbră ce purta epoleți./ - Nu te aude... am bolborosit agățându-mă cu mâinile de uniforma lui. Sunt ocupați cu transportul sufletelor dincolo de Nil. A mai rămas doar unul, domnule general, și acela nu are chip, e dus și el, acum se duce./ Un obuz mi-a străpuns picioarele. Sicriul s-a deschis, și-am început să urlu ca o fiară hăituită.

Din el ieșea un abur cald, molipsitor. Mi-am privit brațele vineții, și am știut că în ele îmi voi sprijini sfârșitul./ Generalul s-a uitat la mine cu tristețe. M-a sărutat pe buzele amorțite, apoi a dat drumul sicriului pe Nil. Mai târziu, i-am zărit capul plutindu-i lângă al meu. M-a iubit, altfel, de ce m-ar fi salvat?” (**Sacrificiul generalului**)

Așadar o evoluție care îndreaptă atenția cititorului către viitoarele cărți ale Silviei Bitere

Florin Ursuleanu

Atenție, Dumnezeu filmează!

Profesorul Geo Galetaru are, în cea mai personală dintre biblioteci - cea a propriilor editări, peste 20 de volume, adică tot atâtea trepte urcate în sușul greu către performanța literară. O experiență deosebită, consfințită și de calitatea de membru al USR - Fliliala Arad (din anul 2011), dar și de ecourile critice sau, mai nou, de apariția revistei „Sintagme literare”, al cărei redactor-șef este. Tot atâtea motive pentru a nu întârzia lectura ultimei cărți a domniei sale, **Memoria fulgerului** (Editura Eurostampa, Timișoara), abia ieșită de sub tipar.

O cheie pentru descifrarea atitudinii poetice din cele trei grupaje ale cărții (**Solilocviu, Poate că viața, O calmă beatitudine**) este chiar titlul **Memoria fulgerului** (sau cel puțin noi așa credem); fulgerul reprezintă, de fapt, un flash al memoriei zeului care ne filmează, dar care, uituc, nu developează filmul, sau o face indiferent la rolurile noastre, și îl proiectează în neant. Diferitele ipostaze ale supremului se însinuează în „personajele” poemelor: fratele, îngerul, animalul mic și tandru, umbra, străinul etc. („un crâng întunecat este pupila acelui străin/ care trece prin preajma ta și te privește” - **un crâng întunecat**). La fel cum peisajele / stări (**destinul ca un gândac imperial, gloria limpedei deșertăciuni, iarba amară a cerului, impunitatea iernilor de porțelan, resemnarea trușășă, nimicul**) conturează o zădărniciie tot mai acută, mai coplesitoare, în care doar resemnarea, ca model de supraviețuire, este posibilă.

Încercarea de comunicare metafizică cu tăcerea divină este, și ea, iluzorie. Pentru că - poate - cuvintele de la început, al căror duh plutea peste ape - au devenit „gloante ale destinului/ fluturi orbi luminând întunericul” iar „cenușa dimineții tresare sub pleoapa zeului/ și lumea își duce tristețea în palme/ ca pe un dar al vieții fără leac” (**vei spune și vei muri - 5**); „amnezia vine tiptil/ de mână cu moartea/ pe culoarul alb/ fără zgomot/ al memoriei” (**neodihna și resemnarea**)

Poetul este un Iacob transfigurat, iar lupta lui cu îngerul se încheie, de fiecare dată, cu o superbă și inutilă victorie: „îmi spune (îngerul - n.m.)/ lasă în urmă/ fructul sumbru al/ copilăriei tale frenetice/ nu pot/ nu pot/ îi răspund/ pe când tălpile mele/ exersau deja/ cu multă siguranță/ mersul pe cer” (**mersul pe cer**). Din: „zilele/ acelea cu miros de gutuie” rămâne doar indiferența atroce a celui ce a părăsit promisiul teritoriu al **tinereții fără bătrânețe și viață fără de moarte**: „arunc un pod/ de liniște asurzitoare/ peste apele negre/.../ această viață/ pe care n-o mai cunosc/ de care nu-mi mai aduc aminte/ și îngerul/ spune cuvinte neînțe-

lese/ și mă țin de mână/ ca pe un orb/ ce-și duce povara/ unei vinovății ascunse” (**o să vină îngerul**).

Destinul omului - dincolo de reveriile existențiale („zăpada de anul acesta/ a venit peste noi ca o floare rănită” - **aceste dovezi ale neantului**, „o, blândețe a verii cu mii de mesteceni pe cer/ aerul tău învește inima ca o mânășă de aur/ și cine bate la ușa acestei tăceri fără nume? ... doar viața aceasta/ încă vie în întunericul luminos din noi.” - **viața ca o pasăre înjunghiată**, „peste mesteceni trece roata argintie a lunii/.../ și malurile visului sunt înalte și fierbinți/ ele ard în noapte ca niște păsări albastre” - **cineva aduce frigul de departe**) este o permanentă, nostalgică pierdere: „singurătatea cea de toate zilele/ merge cu capul sus printre victorii inutile” (**poate că viața**); „vor fi arbori călători în amiaza ta fericită/ iar timpul va fi o poveste... ” (**totul va fi o poveste**).

Și totuși... moștenim ceva inefabil din măreția omului cosmic **Purusha** („încerc să-mi număr bătăile inimii./ aud doar un huriu de stele-n cădere./ sau poate plânsul unui animal necunoscut”. Și nu ne putem învinge foamea, fără să mușcăm - cu toate riscurile - din fructul oprit: „am fost în grădinile raiului/ și am cultivat/ înțelepciunea/ ea are gust/ de cenușă” (**cine ne caută umbra**).

Pesimismul autorului lasă loc, în subsidiar, concluziei formulate, cândva, de Caragi-al: „Mă rog, între o insectă care trăiește o singură zi la umbra unei piramide egiptene și piramida aceea, care este deosebirea cea mai adâncă? (...) Piramida e de granit, insecta de niște țesuturi mucoase; insecta d-abia se vede, și piramida e piramidală; insecta, născută azi-dimineață, va muri deseară; iar piramida e o veche cunoștință a soarelui, și poate va sta neclintită și rece pe temelia ei până mult după ce soarele va fi încetat a-i mai putea trimite măcar o rază de căldură și de lumină. Da, dar piramida stă și va sta; iar insecta va muri, însă trăiește.”

Corneliu Vasile

Un nou dicționar literar:

Alina Kristinka (CĂTUNESCU)
Literatura română. Dicționarul
autorilor români contemporani
Ploiești, Editura Aerial, 2013

În echipa de coordonare a acestui dicționar mai figurează Heliadora și Carmen Cătunescu, doctor în filologie, care semnează și prefața, în care se precizează că volumul include scriitori născuți cel mai devreme în anul 1925 și deplânge lipsa de interes a unor mari edituri pentru promovarea talentelor autentice, fiind deschise preferențial doar unor anumiți autori. Recunoscându-se subiectivitatea alegerii numelor pentru o astfel de lucrare, sunt invocate lipsa de informare asupra cărților care apar, insuficiența datelor despre autori și, spre deosebire de lumea sportului, necesitatea trecerii timpului pentru cernerea valorilor artistice.

Dicționarul este unul echilibrat și nu exclude, nici nu forțează intrarea unor autori, pentru o ediție viitoare fiind necesară și expunerea sau trimiterea unor date personale de către scriitorii care încă nu sunt cuprinși, ori care și-au mărit palmaresul editorial.

Cosmin Pârghie

P
O
E
M
E

la concertul lui smiley

aseară am fost la concertul lui smiley
gheorghe s-a îmbătat criță pe la miezul nopții
a trebuit să-l duc acasă
pe drum a vomat de câteva ori pe mine
o singură dată numai sânge
când i-am spus gheorghe a început
să râdă prostește
și să-mi spună că el nu bagă în seamă
toate rahaturile vieții
că viața e glod și dacă e glod atunci nu tre
să te miri că împrășcă
ai sunat tu și mi-ai spus că mâine
dăm examenul la ora 8
și că ar fi bine să nu lipsim
altfel nu terminăm facultatea
și dacă nu terminăm
doamne - mi-am zis - cât seamănă cu mama
am intrat în apartamentul lui gheorghe
l-am pus pe pat soră-sa mi-a dat un prosop
să mă șterg de vomă și sânge
la întoarcere am trecut pe la magazinul din colț
singurul care mai era deschis la acea oră
am cerut un pachet de țigări un pix
și o bere ciucaș
pe urmă am luat-o pe strada universității
era trecut bine de miezul nopții așa că
nu m-am mai dus la cămin
și m-am oprit în parc
mi-am aprins o țigară apoi alta
am luat un gât de bere apoi altul
și până dimineața am scris pe pachetul de țigari
această poezie

*

la o săptămână gheorghe a murit de cancer
(cică doctorii i-ar fi dat cel puțin doi ani
încă de trăit)
și simona a spus că vremea va fi caldă
numai bună de plajă doamnele
să-și pregătească din timp costumele de baie
și când colo plouă torențial
la înmormântare au plâns toți am plâns si eu
fiecare a spus câte ceva despre gheorghe
când mi-a venit rândul am scos pachetul
de țigări din buzunarul de la sacou
și am citit poezia ca pe o pagină bună de biblie

*

acum că el s-a dus și acolo unde s-a dus
nu-i trebuie facultate
și alte lucruri de decor
am rămas singur șomer cu diploma în mână
într-o lume
care se scufundă de pe zi pe zi în diplome
și care numai din diplomele de pe un an întreg
ar putea să fabrice
hârtie igienică pentru cel puțin 100 de ani
de acum înainte

*

mâine pe vremea asta voi fi în autocarul
de germania
e ultima seară
stau așa cu o mână sub cap și cu cealaltă țin
pachetul de țigări

ca o carte deschisă la pagina care trebuie
e deja trecut de 11 și n-am somn
citesc cu voce tare cuvintele lui gheorghe
și da viața e glod și dacă e glod atunci nu tre
să te miri că împrășcă

o chinezerie ieftină

după o ploaie rece de toamnă
soarele a reapărut pe cer ca acea monedă
cu care tata obișnuia să facă trucul acela magic
și de fiecare dată rămâneam mască
și serile cât erau de lungi și de fermecate
casa noastră era plină de copii
în ochii cărora scânteia magia
ca beteala cu care se împodobește
de crăciun bradul
mama ne făcea clătite și le umplea
cu dulceață de vișine
apucam fiecare câte o clătită și
până ce o mâncam
se termina magia
și nu dura tare mult până careva
dintre noi molfăind
mai vrem să vedem încă o dată magia
(și la noi o dată însemna tot de atâtea ori
până ce ne prindea somnul)
și tata nu zicea niciodată nu

*

au trecut de atunci douăzeci de ani
Azi m-am gândit să-i arăt fiului meu
trucul acela magic cu moneda
pe care tata mi-l arăta mie când eram copil
și fiul meu m-a lăsat să-mi fac numărul
(în tot acest timp m-a privit ca pe un hamlet
care intră pe scenă
își spune replicile pentru că e ținător de minte
și atât)
pe urmă mi-a zis bun tată da până la urmă
nu e mare scofală
poftim hai să-ți arăt trucul ăsta de doi bani
pe youtube

oricine poate să-l facă
vezi tată nu-i magie cum te-a păcălit bunicu
e chinezerie ieftină
și în plus plictisește enorm
ca o simfonie de beethoven cu care
profa de română ne amețește
de ceva timp încoace

mai ții minte

mai ții minte cum ne-am cunoscut
cum tac'tu a venit de repede în acea zi
la tine când l-ai sunat
și i-ai spus că ție nu-ți place mâncarea din spital
că tu nu mănânci ce mănână porcii că tu
n-ai doi lei
să-ți cumperi ceva acolo de haleală
și mori de foame
(ai țipat ca o isterică la telefon
că mori de foame)
și n-a durat tare mult așa cât durează un drum
ulma-rădăuți
și tac'tu a venit cu o sacoșă de aia mare
că de abia mai țineau torțile
(cu un borcan de optsute plin cu iaurt

și niște mere ciorbică niște chifteluțe și altele
pe care nu le mai trec aici)
și tu nemâncată de câteva zile pesemne
că doctorii ți-au spus
ca ai apendicită și că tre să fii operată
și de fapt până la urmă
au zis ei că tu suferi cu altele și înfometarea ta
a fost numai un test de răbdare nebună
un examen de simulare care pentru tine
a însemnat chin
da pe care l-ai luat cu brio și pe care
îl poți trece oricând
la cv-ul tău ca anexă
(ca să vadă patronii când ți-l vor citi
că tu de fapt
nu ești ca ceilalți că la tine nu-i problemă
cu experiența)

*

mai ții minte mi-ai dat atunci un măr
mi-ai zâmbit
da zâmbetul tău - ca un bostan pe care-l crăpi
cu muchia toporului
la nervi și pe ale cărui fețe distruse
sunt încrustate chipurile bolnavilor

*

mai ții minte cum m-ai privit atunci
de acolo din fundul patului din spatele
genelor arcuite

ca vârfurile la schiuri
când la mama de abia trezită din operație
a venit doctorul
și i-a spus ca tre s-o bage din nou în operație
și eu m-am făcut alb la față
alb ca acel lincoln din curtea spitalului -
mi-ai zis atunci că tot răul e spre bine
că în lumea asta în universal acesta
nu suntem singuri
și că dumnezeu are grijă de fiecare în parte

nimicuri d'ale mele

sunt zile când nu scriu un vers
corul: poezia e pentru popor
poporul nu e pentru poezie
sunt zile când poetul din mine
se face atât de mic
că l-aș putea trece prin urechea acului
cu ușurință
corul: poezia e pentru popor
poporul nu e pentru poezie
sunt zile când cădem spate-n spate -
în ochii nostri poți să ascuți același
cor obsedant
și cel mai important poți să vezi cum tot
ce am scris până acum
sunt numai pagini albe
pe care le mai citesc pe furiș visătorii
se pare că
de două săptămâni tata bea numai
vodcă rusească
chiar dacă are cancer și

doctorii i-au spus
să nu pună gram de alcool pe limbă
se pare că
de doua săptămâni
tata se apropie de moarte
cu precizia cu care
lunetistul își fixează ținta

TINERI PROZATORI

Andra Elena Agafiței

În țara lui Papură - Vodă

Partea I

Mda... Nimic nu mi se pare mai interesant decât un text care începe cu „mda“, urmat de puncte de suspensie, așa, de „chichi“, pentru a mări... suspansul...

Trenul IR 1662, din direcția București Nord - Ploiești Sud, ajunge în 3 minute, la linia 2 și pleacă în direcția Tecuci, Bârlad, Vaslui, Nicolina (dar de când Doamne iartă-mă e Nicolina așa de importantă?), Iași. Booon... Toate bune și frumoase până aici, chiar prea frumoase deoarece, emoționată, las să-mi curgă pe obrazul drept niște lacrimi ovale la constatarea faptului că, de data aceasta, trenul chiar ajunge fără întârziere. Îmi iau la revedere de la ai mei și urc... deși nu fac decât câțiva pași, deja simt că mi se lungesc mâinile din cauza bagajelor, că de „studentul de provincie“ are mereu ceva de cărat. Mă opresc la intrarea în compartiment. Nu neapărat de oboseală, ci de groază. Privesc înainte. Compartimentul este un adevărat apartament pentru sardine, nu doar o conservă obișnuită că na, doar nu mai arată (chiar) ca pe vremea lu' Ceașcă. O mulțime de oameni... dar nu așa... o mulțime diversă, pestriță, gălăgioasă. Tremur numai la gândul că locul meu se află undeva pe la jumătate. Trag aer în piept, apăs pe buton, ușile se deschid grațios (de altfel, singurul lucru grațios de pe acolo) și înaintez. Un „pardon“ în dreapta, unul în stânga, un „băga-mi-aș picioarele, ce aglomerat este“ (evident, doar în mintea mea, deși chiar aș fi putut să spun cu voce tare). Și abia de acum încolo începe adevărata aventură, „odiseea“ unui drum de 4 ore.

Cum eu sunt personajul principal, vă rog să mă lăsați să vă fac cunoștință cu restul „sardinilor“ din luxosul vagon de clasa a 2-a. Primul pe dreapta, fix lângă locul unde se lasă bagajele mai mari, se află un domn destul de înaintat în vârstă, care mănâncă tacticos ceapă cu slănină. Mda. La o adică, poate îi era omului foame, poate numai asta avea la el, dar totuși... Nu zic, mai mănâncă lumea și așa ceva, dar pe acasă sau, cel puțin, nu într-un spațiu destinat transportului în comun. Aici mă puteți acuza de fițosenie, însă nările mele muuult prea fine nu pot îndura orice. Următorul pe listă e un domn la costum, cu un început de chelie și foarte preocupat de ceea ce citește pe tableta sa. Nu-i era de ajuns că avea laptopul deschis și un smartphone pe masă, nu - nu, el trebuie să arate lumii tot ce are, că de „așa e unii, dom'le“. Of of, măi măi... Înaintând, observ o prea frumoasă domnișoară, machiată ca la circ, care doarme fără stres, ocupând două scaune și lăsând să i se vadă, la spate... firul/șnurul de la bikini. Bine măcar că-i avea! Vis-a-vis, două specimene extrem de des întâlnite de mine, cunoscute sub numele de „țate“. Două doamne care scuipe tacticos seminte în timp ce lecturează intens Libertatea sau CanCan (una din două, nu mă pricep așa de bine la tabloidele astea). Eh, Doamne, Doamne, multe obstacole mai am de depășit până să ajung la locul cu pricina. Câteva locuri mai în față, șade un ins rebel, rebel rău de tot (în sinea lui, poate chiar se crede așa), asortat din cap până-n picioare, cu un fes pe-o parte (deși este destul de cald), care vizionează, pe You Tube, un videoclip Harlem Shake (mare tâmpenie și cu chestia asta). Este pătruns până la suflet, căci începe oarecum a se băta în scaun, ca un ...

într-o găleată. Mie îmi plac oamenii care se lasă absorbiți de o anumită trăire, dar toate până la o limită, iar limita mea e limita Harlem Shake.

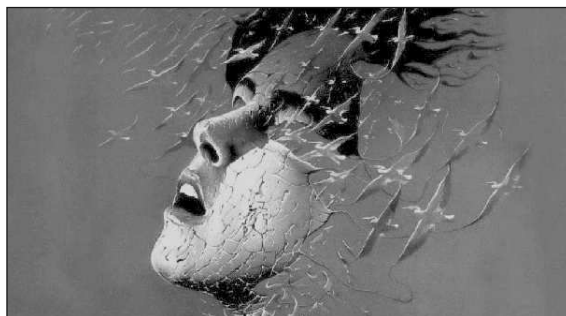
– Scuze pentru deranj, crezi că ai putea da mai încet? întreb eu, foarte zâmbitoare

– Îhi, se aude un răspuns care mă face să mă îndoiesc nițel de nivelul intelectual al tipului.

Cu speranța că acesta chiar mi-a recepționat întrebarea și nu a răspuns din reflex, mă târâi mai departe. Ajung la locul meu. Din fericire, pe el nu se află nicio altă persoană cum se întâmplă în 99% dintre cazuri. Nu pot să înțeleg de ce... Adică... dacă ți-ai luat bilet, de ce nu stai naibii la locul tău? De ce ții morțiș să te așezi pe al altuia? Sau cumva ți se pare că ești vreun răzvrătit și în felul asta superi sistemul? În fine. Aranjez bagajele. Stau. Carte nu am, așa că scot laptopul, că mai am ceva de terminat. 4 ore ar trebui să fie suficiente. Ar trebui, în mod ideal. La prima stație se urcă o domnișoară, care are locul fix în fața mea. Pare liniștită. Slavă cerului. Îmi pun căștile în urechi, pentru a-l evita pe tipu' cu Harlemu' lui cu tot și dau să scriu. Deodată, simt cum mă fac verde la față, cum mâinile îmi amortează, cum îmi pierd suflul. Cu un efort de nedescris, privesc în dreapta mea. O. Doamne. Fătuca se descălțase și-și urcase, bine merci, picioarele, cele două verze băgate în șosete, dihorii, pe scaunul de lângă mine. Dar câte să mai îndur? În fine, contrar firii mele, tac... tac pentru că e mai bine, tac pentru că mă cunosc, tac pentru că dacă aș deschide gura, nu știu ce i-aș zice. Totuși, e în asta și un lucru bun. Măcar nu e vară.

Până una-alta, timpul trece și mă trezesc în Iași. Cu 6 minute mai devreme decât ora prevăzută. Imposibil... incredibil. Mirobolant de fascinant. Nu pot să înțeleg... mă uit în jur și nu-mi vine a crede ochilor și totuși... sunt în Iași. Oare mă filmează cu Camera ascunsă? Oare trăiesc într-un univers paralel? De ce, Doamne? De ce vrea C. F. R.-ul să-mi provoace emoții atât de intense? De ce? Nu putea și trenul asta să întârzie, ca de obicei, măcar 10 -15 minute?

Partea a II-a

Știam eu... deci pe bune că știam eu. Dacă ți se întâmplă ceva și cumva omiți să scrii despre fabuloasa întâmplare în timpul cel mai scurt posibil... se duce naibii tot. Și savoare, și haz și mai tot ce vrei matale. Mda. Chiar mă gândesc acu' și nu mai e la fel de interesant ca ieri, când râdeam în hohote prin Copou. Ba chiar încep să cred că poate râdeam degeaba, singură. Nu că ar fi prima dată când mi se întâmplă.

Dar, dacă tot am stârnit... ra-ha-...l, să și spun despre ce este vorba. Ieri a fost o zi... în care probabil, dacă aș fi avut copii, m-ați fi văzut pe la știrile de la ora 5. Cu alte cuvinte, a fost o zi de „să-ți bați copiii“. (Nu, dacă i-aș avea, nu i-aș bate, cel mult i-aș chinui... Vezi? Iar râd singură. Mda. Nu, deci să fie clar, nu mi-aș abuza copiii ipotetici). Joi noapte, din cauze cunoscute de mine și de câțiva prieteni apropiați, nu prea am putut să dorm. Avem emoții în legătură cu un anumit examen. M-am sucit, m-am

foit. Nimic. 4 dimineața. Examenul era de la 9, iar eu nu dormisem nici măcar două ore. Buuun.

După discuții încurajatoare purtate pe Facebook cu mătușa, decid să închid taraba și să trag pe dreapta. Da' de unde. Se trezesc li-ghioanele. Că de, am două. Și încep să mă escaladeze, să îmi roadă degetele de la picioare, să mă zgârie - ce să-i faci, se mai mișcă și omu'... nasol e că nu se mișcă atunci când trebuie. Că dacă ai feline prin casă, deja casa nu mai e a ta, ci a lor, iar tu faci ce vor ele. Te miști, respiri, dormi și mănânci când ți se dă voie, asta ca să fie clar. Mă dau jos din pat, fac cunoștință cu colțul patului, rostesc niște injurii nedemne de o ființă așa delicată ca mine și orbecăi prin întineric până la întrerupător. Dau să aprind lumina, da' mă răzgândesc. Mai bine nu. Poate se trezește și motanu' ăl mare și poate mai vrea și el ceva de la viața mea. Vreo cafea sau mai știu eu ce. Eh, glumesc, poate să și vrea, că și așa își face singur. Eu n-o nimeresc niciodată destul de bună. Ce să-i faci, nu beau cafea decât cu ocazii speciale. Ajung la frigider. Hrănesc animalele și dau să mă întorc în culcuș. Dar nu pot. Trebuie să le mai și mângâi, să mă joc, treburi importante, ce să mai. Într-un final, ațipesc. Când mi-e lumea mai dragă, sună alarma. Închid. Apoi sună mama, pe care am delegat-o în mod special să mă trezească. Mă sună, răspund prin somn și închid. Apoi, conștiința, cea mai bună alarmă deșteptătoare, mă face să sar în picioare. Șapte și patruzecișicinci de minute. Mă spăl pe ochi, mă machiez, mă îmbrac, iau un taxi, ajung unde am de ajuns, dau examenul, iau 10 și plec să-mi văd de ale mele. Adică să ajung la poștă, că-mi trimisese mama colet. Booon. Iau un autobuz - cu frica de rigoare - și mă îndrept spre Copou. Din cauza sensibilității mele acute la mirosuri acrișoare, cobor cu o stație mai devreme. Ahhh... Copou... aer proaspăt - nu că eu nu aș avea aer la mine în curte, dar na, ăsta e mai șmecher - forfotă... studenți care se prefac a fi în sesiune... Alții care se pozează după ceremonia de absolvire. Sărmanii de ei! E tot ce am de zis. Da. Ajung la poștă. Spre surprinderea mea, nu e coadă. O singură persoană. Un singur ghișeu deschis, cu trei cucoane învârtindu-se pe acolo. Nu știu cum e în alte părți, dar astea parcă sunt trase la indigo. Freză identică, culoare a părului la indigo, uniforma de rigoare. Și da, și privirea nedumerită care vine la pachet. Deci degeaba e o singură persoană în fața ta. Poți să stai și juma de oră să aștepti. Ceea ce am și făcut. Inițial, m-am arătat zâmbitoare. Eram oricum nerăbdătoare să-mi iau pachetul. După primele cinci minute, colțurile gurii descriu un rânjet trist. Stând în picioare, dau să mă sprijin cu coatele de blatul de marmură de la ghișeu. Timpu' trece și aia tot nu mai dispare din fața mea. Mă tolesc, se încălzește și marmura, mai că se face băltoacă. Îmi dreg vocea. Nimic. Astea nu reacționează la subtilități. Mă foiesc. Încep să ating lucruri pe care nu am voie să le ating. Nimic. Mamă, ce mișto! Parcă-s în țara lui Papură-Vodă. Fac ce vreau și nimeni nu mă ia la rost. Îmi pun buletinul pe cântarul electronic. Cinci grame. Doamna din fața mea asudă intens de nervi. Operatoarea de la ghișeu la fel. Se pare că are probleme în a se lămuri despre ce este vorba: „Ce avem noi aici? Un portmoneu, un portofel, un...“ Mda... Mi se încrețește părul de nerăbdare și mi se pare că iar e ziua mea. O fi trecut deja un an de când stau acolo, la coadă?

După lupte seculare, o doamnă amabilă, care oricum freca menta de pomană dând numai impresia că lucrează, mă ia în primire. Îi

(Continuare în pag. 22)

(Urmare din pag. 21)

În țara lui Papură -Vodă

Întind buletinul, îl ia și-mi completează datele. Că de, eu sunt de la țară și nu știu să completez un talon (n-am nimic cu oamenii de la țară, așa e expresia). Nume, prenume, strada, județul. **Vrancea**. A scris mare, cât capu' ei de mare - și de gol. Dedesubt, la fix un centimetru distanță, completează iar. Eliberat de, la data de... și apoi mă trezesc cu un par în cap. Se aude o voce. A ei. Mă întreabă în ce județ a fost eliberat buletinul. Pentru o clipă cred că sunt în filmele cu proști. De tras pe nas oricum nu am tras, era prea devreme să fi băut ceva, iar de soare mă ferisem. Și totuși, mi se părea că sunt eu aia cu capu'. După ce completase mai devreme rubrica cu județul, cu buletinul meu în mână, acum, femeia stătea precum capra-n faruri și aștepta un răspuns. Îi zic „Vrancea“. Da, Vrancea, fir-ar ea să fie de treabă! M-am născut acolo, acolo am adresa stabilă, de poliția vrânceană e eliberat buletinul, ce altceva ai fi vrut să treci în rubrica aia? Mai ales după ce, cu mâna ta aia plină de inele ai scris și cu zulufii tăi prea plini de fixativ, băgați în ochi, ai citit ce scrie pe buletin!!!! Of, Doamne. Papua Noua Guinee, dom'le, trece aia la județ și lasă-mă-n legea mea. Mi-a răpit orice bucurie. Aduce coletu'. Colega, ca să se bage în seamă, spune: „Nu e ăla coletul. Al domnișoarei nu este venit“. Pică cerul pe mine. Cealaltă: „Ba da, este“. „Ba nu, nu este“. Mă uit cruciș, mormăi un „merci“ și plec. Este, nu este, Domnu' fie cu voi! Eu am luat cutiuța pătrată pe care stă scris numele meu și, culmea, și județul! Și am plecat.

Acuma, că o fi venit pachetu', că n-o fi venit, că eram eu aia din buletin, că județu' era sau nu era tot ăla, nici că-mi pasă... Sper să-și fi rezolvat dilema până acum. Nu de alta, dar mi-ar părea rău să rămână cineva la lucru și sâmbăta, din cauza mea.

Andreea Alina Pîrșu

Felinele aterizează întotdeauna în două picioare

Matei îmi linge fața ca pe o înghețată de vanilie cu sirop de căpsune. Îi mormăi să înceteze dar nu-mi răspunde. A plecat. În sfârșit pot să dorm și nu mă mai obosesc să deschid ochii. Se întoarce însă la scurt timp. Și continuă. Cu greu, mă dezmeticesc. Matei e de negăsit. Capul stă să-mi explodeze, gâtul îmi e uscat. Printr-o mișcare de o eternitate, mă întorc pe partea opusă să opresc prostia de aparat radio care se vrea a fi mașină de epocă în cvasiminiatură. L-am cumpărat de la reduceri la sfârșitul lunii trecute și acum mă conving că a fost cea mai proastă alegere pe care am făcut-o vreodată. Bine, recunosc nu îi acord titlul acesta unui nesemnificativ aparat radio, dar se numără printre alegerile pe care le fac de ceva ani încoace. Apăs pe toate butoanele, dar rahatul ăla pe care toată lumea îl numește „super-hit“ nu se oprește. Insist, dar se încăpățânează. Oups! cred că tocmai am spart geamul. Nu contează, cel puțin Matei nu a plecat. Îl aud zdroncănind ceva prin bucătărie. Mă ridic din pat. O starea puternică de amețeală mă obligă să mă întorc pe perna moale și confortabilă. Nu cedez. Prin ceața deasă, încerc să-mi amintesc ce naiba am făcut azi-noapte și să-i detectez hainele aruncate în pat, pe sub pat sau prin camera. Nu găsesc nimic și nici nu-mi amintesc cum a ajuns să doarmă cu mine după atâta timp cât nu ne-am vorbit. Extind căutare în tot apartamentul. Sin-

gura ființă din casă își pironește privirea vesel într-a mea. Și își mișcă coada cu rapiditate, bu-curoasă să mă vadă. Poate îi e foame. Deschid frigiderul și îmi fură un crenvurșt. Ha, banditul! Cu ocazia asta, iau cu nesăț câteva înghițituri de Cola rece. Mi-e prea lene să-mi pun în pahar. Abia acum realizez că nu m-am împăcat cu Matei și cel care m-a trezit a fost de fapt, Junkie. Da, știu că nu e cel mai potrivit nume pentru un câine, nu e nevoie să-mi amintești și tu, mersi! L-am primit cadou de onomastică, când am dat o mică petrecere la mine. Nu e vina mea că cel care mi l-a adus, m-a prins în starea aia și că tot el a insistat să-i dau un nume imediat. De parcă nu mai putea să aștepte până a doua zi, când îmi reveneam!

Dintr-o dată, mi se face foame. Dar în frigider bate vântul. Mama încă mai speră că îmi voi găti singură dacă mă lasă fără hrană. Ce himeră! Mă resemnez și mă întorc în pat. De curiozitate, consult ceasul meu skeleton, Marc, în cel mai azur posibil pe care l-am găsit, ai ghicit, tot la reduceri. Pfiu, ce devreme m-am trezit! Pardon, m-a trezit. E 15³⁰. E dimineață. Puteam să dorm mai mult fiindcă nimic nu se compară cu un somn binemeritat de frumusețe și recuperare. Cu atât mai puțin crema aia care îmi promite de fiecare dată că îmi ascunde cearcănele monstruoase. Fac pe credula cam o dată la două luni pentru că se vinde cu un demachiant. Nici măcar nu știu de ce mai cumpăr demachiant dacă atunci când ajung acasă nu mai sunt capabilă nici să mă dezbrac.

Gândul că nu știu cum am ajuns mă face să-mi fie rușine și mă ascund sub pătură, departe de lume, departe de mine și de parte de amintirile mele întrerupte. Încerc să adorm. Închid ochii și îi strâng tare tare. Durerea de cap nu mi-a dispărut. Nici starea de vomă nu se lasă mai prejos. De nu poate să fie totul roz?, mă întreb. De ce culoarea asta a trebuit să se augmenteze atât de tare transformându-se într-o n culoare? Să beau fără să mi se facă rău, să danszez fără să resimt durerea pulsându-mi în tot corpul, visele să mi se încarce devenind realitate, fără a fi perturbate de vreun virus și calculele vieții mele să nu dea eroare. În drumul prin viață, să ocolesc nonșalant piedicile sau să nu existe. Da, să nu existe! „...lucrurile sunt simple, de fapt. Tu le complici.“, îmi sursură egoul meu. Dar nu am chef să mă aud. Nu am chef să mă simt vinovată. Cum spunea și piesa aia „azi nu, te rog eu, nu...“, continuarea, o cunoști așa că mă voi opri din mieunat.

Mă răscolesc dintr-o parte în alta a patului. În cele din urmă, îmi iau la revedere de la somn și mă trezesc pironită în capul oaselor. Îmi aduc mâinile la față și o frământ până ce ultimele urme de rimel mi se întind cu lejeritate. Încerc să-mi limpezesc gândurile șifonate. Mă întind spre noptiera din stânga unde hibernează laptopul. Apăs cu repeziciune tastele și instant mă conectez la lumea virtuală. Cât ai zice „facebook“, starea mea de cacao se ameliorează. Pentru mine este paliativ. Îmi răpesc ore în șir din noapte, dimineață sau după-amiază, adică mai tot timpul ca să navighez liniștită printre ultimele bârfe despre celebrități (bineînțeles că sunt *prietenă* cu tot ce intră în sfera monden), veșnicele postări pe blog, fie numai cu argumente pro, fie numai cu argumente contra despre „cât de minunată este țara noastră“ / „în ce mizerie de societate trăim“, ale miilor de prieteni virtuali; printre statusurile de genul „Are cinva un încărkător? Îmi trb urgent!!!“ sau „Plouă.“ (de parcă nu ar fi evident pentru toată lumea) sau „Cu iubi la mine“, pozele de cuplu mai mult decât explicite. Cu toate acestea, nu mă plâng deși

în cele din urmă mă deprimă. Adică eu, Alida Filipescu, respectiv Scumpa Alida, de ce nu aş avea o poză călare pe iubitul meu, cu jumătate din chiloții mei tanga în văzul lumii?! Plus că indispensabilii mei sunt mai șic de o mie de ori pentru că sunt de la Victoria's Secret, achiziționați de la o tipă pe care am cunoscut-o tot pe facebook și are o mini afacere online. Ah, tocmai mi-am amintit. Mie îmi lipsește elementul principal: iubitul! Tentativa mea de relație a dat chix în urmă cu două luni. Și a ținut o săptămână. Nici mai mult, nici mai puțin. Încă nu înțeleg de ce ne-am despărțit. Sau de ce mi-a dat papucii. După prima „Trebuie să vorbim“ am simțit că se dă startul separării sentimentale. Așa s-a și întâmplat. A vorbit mult, dar nu a spus nimic prin frazele lui interminabile de deputat ce se vrea. După ce și-a terminat discursul m-a sărutat pe obraz și a plecat. Am stat trei minute uitându-mă în gol spre ușa pe care nu a mai deschis-o niciodată și apoi am năvălit pe Jack și Beam. Jim Beam. Și nu, nu i-am trimis apoi nici-un mesaj lacrimogen. Pentru că nu mai aveam telefon. După ce a închis ușa cu putere, fărămi-țându-mi parcă inima, am trântit cu frumosul meu mobil alb în perete. Deși ținta era alta.

Ieri am lenevit toată ziua. Azi trebuie să muncesc. *No work = no money = no new shoes = no stylish = no club = no friends = no social life = depression*. La unsprezece fără un sfert am ședintă foto cu Ana, o puștoaică simpatcă care vrea poze șmechere de facebook. Momentan, sunt fotograf. Am fost pe rând, sistematic, șofer pe taxi (o săptămână până când m-au concediat că le-am lovit mașina. Nu e vina mea că nu aveau asigurare.), chelner (două luni și un pic căci am făcut un scandal monstru atunci când un gras libidinos a încercat să-mi pună mâna pe fund. Bineînțeles că tot eu am fost dată afară fiindcă „m-am comportat neadecvat cu clienții“), animatoare (câștiguri bunele, program perfect. Numai că au aflat părinții mei din ziarul local și a trebuit să renunț. Le-am zis că trebuie să-mi câștig cumva pâine și m-au trimis la un interviu pentru un post pe jurnalist. Mă rog, ajutor de jurnalist. Eu făceam munca de teren. Aia mai grea. Și primeam un salariu de nimic. Normal că am zis un „NU!“ categoric și m-au expediat din clădire). Am încercat apoi să mă angajez la o revistă de modă, dar cum nu aveam relații sus-puse, nu m-au acceptat. Ei bine, acum sunt freelancer. Îmi aranjez programul așa cum am chef. Cu excepția evenimentelor când trebuie să fiu la o anumită oră.

„Hey sexy, you have a message“, mă anunță telefonul și bănuiesc că este Ana. Mă înșel. Mama: „Sună-mă.“ Mă conformez.

- Ce faci, Ali?
- Bună mama!, îi zic
- Te-ai dus la interviu?
- Care?, mă întreb. De ce naiba de interviu vorbește aici? Oh. Mi-am amintit. Nu pot să o mint așa că îi răspund sincer: Nu, mama.

– Ali, trebuie să faci ceva cu viața ta! Ți-am zis de acum o săptămână de el! Nu mai putem să te întreținem și pe tine. Ești suficient de matură să-ți iei viața în mâini...

Iar începe. Cunosc discursul ăsta mai ceva ca pe dressing-ul meu. Nu vreau să-mi strice ziua cu aceleași și aceleași sugestii, reproșuri și bla bla bla-uri. De regulă, se pregătește de încheiere prin ... „nu îți mai alimentăm cardul.“

– Dacă nu te conformezi regulilor noastre, nu îți mai alimentăm cardul!

(Continuare în pag. 23)

(Urmare din pag. 22)

Felinele aterizează întotdeauna în două picioare

M-ai auzit, Alida?, se răstește

Exact ce vă spuneam.

– Da, te-am auzit foarte bine. Mă voi strădui să fac ce-mi cereți (nu par convingătoare, așa-i?)

– Bun. Vorbim mai multe diseară, când ajung. Sper să te gădesc acasă.

– Și eu sper, şușotesc

– Poftim?

– Nimic, nimic.

– Alida, în ultimii ani nu comunicăm decât prin telefon. Ți se pare normal? Când plec la servicii tu abia vii de cine știe unde și mergi direct să dormi, seara te pregătești să ieși Dumnezeu știe și tot așa. În week-enduri ești tot timpul plecată. Dacă asta e viață ordonată atunci eu sunt multimilionară în lei. Și nu sunt!

– Iar eu sunt majoră, vaccinată și în deplinătatea facultăților mintale.

– Tocmai.

– Tocmai!

– Trebuie să închid acum. Sper să respecti ce am discutat.

Thanks God!! Mă săturasem de procesul ăsta fără drept de apărare.

– Bine. Te pup, pa paa!

– Alida?

– Ce mai e?

– Să nu uiți ce am discutat.

– Îhm...

Închid înainte să mai apuce să zică ceva. Am doar douăzeci și șase de ani. O să ies eu cumva la liman, nu? Am terminat o facultate de jurnalism, într-o perioadă în care jurnaliștii ies pe bandă rulantă. Unii își găsesc job-uri bine plătite datorită lu' tati și mami, alții încă mai freacă menta, ca mine. Pentru că ai mei nu au vrut niciodată să se implice în asta. Nu contează, sunt sigură că norocul o să-mi suradă într-o zi. Dar nu azi. Poate nu știe adresa mea. Poate este o chestiune de timp.

În câteva minute am pornit la pas spre parc. Sunt invadată de privirile trecătorilor pentru că nu mă încadrez în tipica uniformă compusă din jeansi, tricou, balerini. Port rochie lungă vișinie din tricou, teniși, uriașul meu Nikon D4 pe umărul stâng. În părul proaspăt vopsit în nunața prune 317 își fac loc şuvițele violet închis. Căștile mele *extra large* într-un roz neon mă poartă pe versurile lui Rice. După câteva secunde, încep să fredonez ușor: „*You wanna get boned/ You wanna get stoneed/ You wanna get a room like no-one else/ You wanna be rich*” Ta na naaam. Bat palma de picior. Și cânt mai tare decât cred. „*A woman like a man, like a man, like a woman like a man, you like a maaaaan.*” O femeie trecută de patruzeci de ani mă privește suspect. Ridic o sprânceană în semn de „ce naiba e în neregulă cu tine?”. Se întoarce spre partenera de conversație și îi zice „tinerii ăștia...”, însoțit de o privire disprețuitoare. Am auzit-o. Am pus melodia pe pauză și acum nu mă aud decât pe mine. Ce-a vrut să zică? Adică „tinerii ăștia” nu au voie să-și exprime creativitatea sau ce? E viața mea, frate. E vremea mea. Sunt convinsă că și eu voi privi generația viitoare cu o oarecare nedumerire. Dar niciodată nu îi voi disprețui. Dacă ne despart epoci și tenduri, asta nu înseamnă că trebuie să-i judecăm dur pe ceilalți pentru că nu sunt ca noi. Din fericire, suntem diferiți. Totuși, cred că avem de învățat unii de la alții.

Ana mă așteaptă pe o bancă. Are buze-

le roșii și *smokey eyes* și poartă o rochie scurtă din mohair. Plus cizme asortate. Schimbăm câteva fraze. Apoi ne apucăm de treabă. Pozează din ce în ce mai sexy. La un moment dat, o văd cum își despică rochia. Îmi zice că vrea să i se vadă lenjeria contrastantă. Dacă mă uit bine, cred că și-a făcut câteva intervenții chirurgicale. Sâni sunt ai naibii de rotunzi. Fundul prea bombat. Își scoate din geantă un slim. Și-l așează simandicos printre degete. După primul fum se îneacă. Și behăie trei minute. Numărate. Dar nu se lasă. Îi zic:

– De ce fumezi? Putem prinde cadre frumoase și fără țigări.

– Cum de ce fumez? Tu de ce fumezi? Recunosc. M-a băgat în impas.

– Ei bine, sper să mă las într-o zi. Sunt o persoană vicioasă.

Mă privește surprinsă.

– Eu fumez când ies. Știi tu, baruri, cluburi, terase și ședințe foto. Sunt mai interesantă cu țigarea. Plus că buzele par mai senzuale. Uite!

Își țuguiază botoxul.

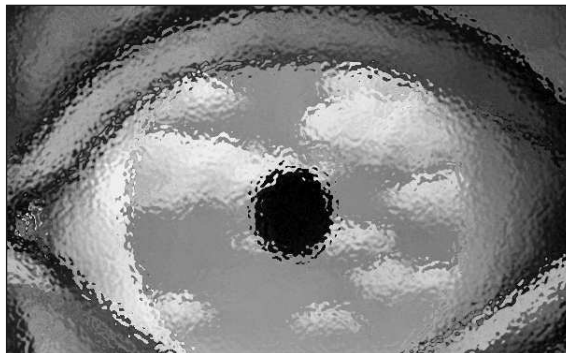
– Cred că ar trebui să te lași. Ești o fată frumoasă, oricum.

– Mă mai gândesc la asta.

După ce terminăm ședința, o întreb dacă și-a mai făcut vreo operație de înfrumusețare în afară de cele deja evidente. Îmi zice că și-a scos două coaste. După expresia feței mele, probabil, începe să râdă. Se simte jignită când o întreb dacă măsoară în talie 60. Îmi zice că noul trend este 40. Ne uităm împreună la poze și-i zic sincer că au ieșit super. Și că pare o păpușă. De plastic. Îi sugerez să renunțe la pasiunea ei pentru operații fiindcă are trăsături frumoase. Îmi dă același răspuns ca și cu fumatul: „Mă mai gândesc la asta.”

Cezar - Mihai Pârlog

Prospectul

Era la fix două săptămâni de la operație. N-a fost mare lucru. În juma' de oră era deja închis. O porțiune de stomac dată la coș și gata. Doar regimul, mica cicatrice pe care-o vedea în oglindă înainte de duș și semnele firelor care s-au resorbit îi mai aminteau de ce-a fost. Și sa-coșa de rafie de pe hol, plină de cutiuțele din plastic, în care a primit de la Ange o săptămână piureurile ei insipide, care așteaptă să fie date femeii de serviciu, cu prima ocazie.

De azi a început o nouă schemă a medicamentelor de după. Se introduce Roxandrolul, iar pe celelalte două le va lua doar o dată pe zi, seara.

Prima zi de serviciu. Colegi indulgenți, sarcini puține, întrebări politicoase. Un mic conflict la plecare. Portarul, o namilă de vreo sută cin'zeci de kile, a insistat să-mi trec cardul de acces prin dreptul senzorului, înainte de a ieși pe poartă. Ce dracu', n-am făcut așa de cinci ani de când au instalat porcăriile astea! Instantaneu, i-am dat un pumn în falca dreaptă, apoi colegii din preajmă ne-au despărțit cu greu. Îmi spunea că ne vom mai întâlni. Treaba lui, poate îl voi

omorî.

Abia aștept să ajung acasă și să ies cu bicicleta. N-am mai fost de vreo două luni, de când au început crizele acea de ulcer.

E fain cu bici; toamnă târzie, vânt ușor, frunze pe jos. Merg pe trotuar, urmele ploii de dimineață de lângă bordură și cu lipsa apărătorilor...

Thunderstruck-ul celor de la ACDC, se prelinge din telefonul aflat în mână stângă de-a lungul firului căștilor mergând direct în suflet.

Intru în Parcul Izvor. De la distanță văd un copil pierdut printre liniile albe care delimitează culoarul pentru biciclete. Preocupat și aplecat, pare că desenează ceva: de nu s-ar ridica până ajung la el! Măresc viteza și-l iau din plin. Roata din față s-a oprit brusc, și eu am zburat peste ghidon. Mă ridic în țipete de copil. Am o mică julitură. O bunică își lasă vecina și se ridică în fugă de pe o bancă alăturată:

– Nenorocitu' dracului, nu te uiți pe unde mergi! Poliția! Golanu' ăsta vorbea la telefon.

– N-ai decât o julitură, mamă, nu mai plânge.

– E Marcel, vecinul meu, tanti Aneto, un băiat de milioane, îl știu eu, intră în vorbă, de după o pereche de ochelari cu lentile groase ca un fund de sticlă, cealaltă bătrână. Sigur vorbea cu mamă-sa Aglaia, e la pat de juma de an. E singurul care-o îngrijește. Și copilul era pe pista lor, eu i-am mai spus o dată să plece de acolo. Aș fi vrut să fie și-un tată tânăr prin preajmă, să ne batem bărbătește până la capăt. Dar așa, cu o babă...

Roata puțin strâmbă și genunchiul înroșit sunt singurele urme. Urc în șa cu entuziasm și cu adrenalina în creștere. Afară din parc pe cea mai apropiată ieșire. Deja pe stradă. Cobor de pe trotuar. Mașinile în viteză îmi dau o senzație plăcută. Ce porcărie, nu prind viteză. Cauciucul se freacă de furcă. La dracu cu bicicleta! Cobor și o arunc, lovind-o de un stâlp. Pizda mă-sii!

Merg aproape alergând pe sub lumina portocalie a bulevardului. Un Kia 4X4 cu avariile clipind. Nimeni înăuntru, nimeni pe stradă. Motorul merge. Ce ar fi?... Geamul lateral devine opac după prima lovitură cu mănunchiul de chei. La a doua apare o crăpătură. O lărgesc. Bag mâna dreaptă, găsesc repede butonul și ușa se deschide. Urc. La timp, verdele semaforului animează liniștea. Ridic restul de geam ce încă își păstrează forma. „Rock FM, a fost ora douăzeci”. Bag cheile în buzunarul pantalonilor, nu prea mai încap, simt o cutie, aaa, Roxa..., ia să le și iau. Scot cutia albă din ambalajul de carton, prospectul cade, îl recuperez și-l îndes în buzunar. Iau două pastile și le țin sub limbă. Am plecat. Drumul e liber. Semaforul își schimbă culoarea, galben, apoi roșu. Calc accelerația. Nu-mi pasă. Cui i-e frică? Am mașină, mă! Un Logan venit din dreapta mă evită în ultimul moment. Păcat! Aprind faza lungă. Instantaneu câteva claxoane lungi de pe sensul opus. Să vă ia dracu'! Au trecut. Dau muzica la maxim. Simt că trăiesc. Cobor geamul. Curentul îmi flutură părul. Rotesc butonul radioului la maxim. *Uii ar ză campionssss...* Viteza crește.

Alt semafor. Galbenul se face verde înainte de a ajunge în intersecție, pedala la maxim. Un Fiat 1300 vechi și întârziat se mișcă greu din lateral. Mă urc pe tine, boule! Virez puțin stânga pentru a-l prinde în partea din față. O bubuitură teribilă, metal și sticlă, și apoi încă una, Fiatul s-a răsucit și m-a lovit din lateral. Liniște. *Îl omor!* Deschid ușa, fac câțiva pași spre

(Continuare în pag. 24)

(Urmare din pag. 23)

Prospectul

mașina făcută praf. Nici o mișcare. Între volan și parbriz, un cap plin de sânge. Ce să faci mă, pe vremea aia nu se inventase air-bagul! Aleluia! O iau la fugă spre primul bloc, și mă pierd pe alea strîmtă. Inima-mi bate tare și sunt fericit. Asta-i viața ce-mi place!

Schimb direcția și ies pe o stradă paralelă cu balcoanele aflate chiar lângă trotuar. Pașii sunt mari și părul îmi joacă pe frunte. Viață, mă!

Liniștea unei seri de cartier cuminte. Mamăăăăă! Cadeeee! un vuiet scurt și o bufnitură metalică. Un cap speriat și cu păr creț privind în jos, de la balconul etajului șapte apoi un capac care a mai făcut jumătate de cerc rostogolindu-se cu zgomot pe trotuar. O oală cu smalt ciobit, o ciorbă de perișoare și o baltă de sânge...

Mișu Dumitrescu, doctorand pe ultimii metri, afundat în gânduri și încă în minte cu adăugările făcute azi la teza ce o va susține peste fix trei luni, se îndreaptă absent spre casă. Rumegând o concluzie cu final de subcapitol. În societatea asta a noastră, nu se întâmplă mai multe accidente, crime sau fărădelegi doar din cauza fricii. Nu fur că poate mă vede cineva, nu-l omor pe ăla pentru că nu poate să fie o crimă perfectă, nu sar la bătaie chiar și când am dreptate de teamă să nu o iau. Frica de moarte, de bătaie, de... în nici un caz din conștiință.

Pe trotuar, sub un balcon, câteva siluete se îngheșuie gălăgioase. „La o parte, lăsați-mă pe mine! Faceți loc.” De departe se aude o sirenă. N-a fost niciodată prea curios. Ția curioși mor repede, îi spunea taică-su, când era mai mic. Încetinește ocolind micul grup. Miroase a mâncare. O oală, un capac, perișoare, și ieșind de sub o haină, prin fanta dintre doi tineri, cineva întins pe jos, în adidași. De neconfundat, New Balance, obsesia lui, de când cu joggingul solitar. Parcă i-a mai văzut recent pe undeva. Dungile roșii cu margine albastră i-au rămas în memorie. E ultimul model. Da, au coborât dintr-una din mașinile lovite în intersecție. Și au dispărut în grabă. Ciorbă și sânge amestecându-se. Trece mai departe. Neliniștea, sângele care nu-i place, foamea sau criza de timp...

Printre picioarele curioase o pală de vânt împinge ușor o hârtie mototolită care se oprește lângă pantoful lui drept. Se apleacă și o ia fără să știe de ce. O desface mecanic. Prospectul unui medicament. Roxandrol. Ciudat, exact ce urmează să ia Vera, dacă Batirevinul nu-și face efectul. Mai face câțiva pași și curios se oprește sub un bec. Are cam multe efecte adverse, „foarte rare (<1/10000) afecțiuni cutanate și ale țesutului subcutanat, cu frecvența necunoscută prelungirea timpului de sîngerare și a timpului de protrombină, cu frecvența necunoscută icter colestatic, rare (=1/10000 și <1/1000) tulburări ale sistemului nervos, lipsa de control a emoțiilor, dispariția în totalitate a simțului de teamă și a instinctului de conservare...”

O strânge în pumn, o face ghemotoc și apoi o aruncă nervos.

O adiere de vânt stârnită din senin o ia rapid și o rostogolește mai departe...

Ion Roșioru

POEMELE
TOAMNEI

Sar

Cu cât înaintez în toamna mai dezolantă
și mai grea,
Cu-atât mai mult mă-ncearcă dorul de toată
astă-vara mea!

Ca-n Li-Tai-Pe se-nalță luna și vinul
susură-n ulcior:
Salcâmii-s fericți la gândul c-o să mă-nfrupt
din mierea lor!

În spatele grădinii mele cad încă merele
domnești:
Eu mă cufund în toamna rece, tu tot
prin vară rătăcești!

Ajunge luna-n crugul nopții și bea cu mine
un pahar:
Mă prind precum Tarzan de-o rază
și-n anotimp la tine sar!

Dud

Ieri greblasem lună frunza, astăzi a căzut
la loc:
Orișice noroc pe lume e urmat de-un
nenoroc!

Peste râu, la o povarnă, a-nceput să iasă fum:
Orice drum bătut pe lume se retrage
în nedrum!

O tulpină cât de groasă în altoi de trece moare:
Orice floare-n agonie se visează tot mai
floare!

De trei zile zvon de nuntă ne-ntâmpată
tot aud:
Poate că se țeș marama în fictive crengi
de dud!

Vis de toamnă

Mai pune doi butuci în sobă și hai
să stăm alături goi
În chilioara mea în care mireasma de gutui
e-n toi!

Căușul palmei să mi-l umple de-a valma
sânii tăi rotunzi
Și-n lava sângelui albastru, prințesa mea,
să mă scufunzi!

Din când în când, cu vinul roșu din căni de
lut să dăm noroc:
Să ne-mbătăm de noi, iubito, să nu ne mai
trezim deloc!

Oglinda numai să ne-absoarbă în ochiul ei
pe veci închis:
Să nu mai evadăm din toamnă, să nu mai
evadăm din vis!

Zi de zi

Din nuci cad ultimile frunze și-n legănarea
lor mă dor
De parcă-s tot atâția îngeri cu aripile
frânte-n zbor!

Deja ca mâine-i miezul toamnei și le știam
la locul lor,
Cum și pe mine înainte să ard de dragoste

și dor!

Vor învrâsta, evanescente, un timp covorul
foșnitor:
Îmi fac iluzii că mă-mpiedici în hăul morții
să cobor!

Vor putrezi, după o vreme ploioasă și
pământ vor fi,
Nu însă și iubirea noastră ce-nvinge moartea
zi de zi!

Spart

Se înroșesc pe dealuri fagii și niciun somn
nu mă mai vrea:
Tu ești tot ce-i mai bun pe lume, eu întrupez
o lume rea!

Un vânt de miere-nviorază gutuii
care-ncet se coc:
Tu prea te-ai ocupat de mine, eu nu te-am
ocrotit deloc!

De pe la prânz un gol de nuntă a invadat
cătunul tot:
Tu plângi în zidul mănăstirii, eu fără tine
nu mai pot!

Pe rugul lor ne-adună tocmai pădurile
ce ne despart:
Tu ești Euridice-n Hades, eu sunt Orfeu
cu naiul spart!

Vii

Ora trei se ține scai de mine. Mă trezesc
mereu la ora trei.
Să plonjăm în clipele puține! Să ne aruncăm
voioși în șei!

Să fugim și astăzi spre niciunde. Să ne
rătăcim într-un ecou.
Să ieșim din clipele imunde. Să-i dăm boabe
Corbului lui Poe!

Să lăsăm în urmă frigul morții. Să uităm de
drumul înapoi.
Să ne risipim aiurea orții. Vameșul să plângă
după noi!

Să ne-mbie teii beți de floare. Să-i dăm curs
eternei fantezii.
Să bem apă vie din izvoare. Să ne-nchipuim
că suntem vii!

Ceas

Să fie-o noapte fără margini. Să coborâm
de tot în ea.
Să fiu poetul tău oniric. Să fii antologia mea!

Să nu se mai ivească zorii. Să rețrăim un vis
nohai.
Să te dezbrac pe îndelete. Să ne citim febrili
în Braille.

Să se aprindă singur focul. Să bem amurg
din felegean.
Să fiu djighitul tău din urmă. Să-mi fii
uzbeca Nevgivan!

S-atingem mitul androginic. Să-i spunem
morții bun rămas.
Să reclădim edenul lumii. Să nu mai curgă
timp din ceas!

Nr. 11/130, noiembrie 2013

♦ În rumoarea vocilor care au răspuns la **Ancheta Cafenelei**, realizată de Virgil Diaconu, punerea la punct - logică și de bun simț - a lui **Daniel Corbu** este salutară: „...Acești apostoli ai unei speculații oțioase (sunt post-modernist, deci sunt demn de atenție!) riscă să facă din limba română o latrină sonoră. Și mai mult: ar trebui ca acești eroi textuali să știe că poezia nu evoluează. Ființa și problemele ei sunt aceleași de mii de ani. Dacă de la Homer și Pindar până la Rilke poezia ar fi «evoluat», această evoluție s-ar fi înregistrat ca de la roabă la rachetă.”

♦ **Adrian Dinu Rachieru** notează (Pentru o pedagogie media) câteva trăsături ale culturii media, care tinde să devină, «la intersecția sub-culturilor» cultura globală a epocii noastre: „Îndreptătit stigmatizată, cultura media, văzută globalizator, se dipensează, totuși, de constrângeri. Dependența de confort și de consum, întreținerea reflexelor consumeriste printr-o penetrantă de largă audiență au atras și un feroce val de critici, îmbrățișând chiar o viziune apocaliptică. Democratizarea accesului a fost însoțită de sărăcirea conținutului simbolic; încât industrializarea culturii, prin egalizarea și orizontalizarea ofertei, decăzută la statutul de marfă, a marcat, de fapt, o pronunțată despiritualizare, impunând prevalența (supremația) criteriului economic.”

♦ Clubul Cafeneaua literară își deschide paginile pentru un veritabil regal liric (Semnează **Virgil Diaconu, Calistrat Costin, Simona Grazia Dima, Costin Tănăsescu și Maria Pal**). Locuitor de ceasornic, Virgil Diaconu hălăduiește, ca de obicei, printre vrăbii și nori, luptând cu chipurile veșniciei: „Sunt chipurile, pe pământ, ale veșniciei./ Cine va cuteza să le numere? Oastea măceșilor înfloriți/ și gaițele abia întoarse din cer pot fi oaspeți/ celui sosit din cenușa nopții.” (**Insula**). Victorioasă, însă, nu poate fi decât „copilăria, care cu sabia ei de lemn/ scurtează de cap balaurul nopții” (**Copilăria, neînvinșă copilărie**).

Cităm integral poezia **Prezentul simplu**, semnată de **Costin Tănăsescu**: „Bucură-te, femeie, ți-a sosit bărbatul./ cu un glonț în femur./ cu batista neatinsă./ A bătut în poartă/ și câinii l-au recunoscut./ i-au lins rănile și au plâns./ Și el a plâns./ Bucură-te femeie,/ de acum nu va mai trebui/ să mergi după apă în capul satului,/ el a scuipat în palme/ și îndată a pornit să sape/ cel mai adânc puț./ cu cea mai gustoasă apă./ Îmbracă rochia de sărbătoare,/ spală-ți gleznele și ieși în prag./ podelele nu vor mai scârțâi/ de singurătate/ și cerul se va topi peste voi/ în curcubeie./ Bucură-te, femeie/ el a fost plecat departe./ și te așteaptă./ Și în răbdarea lui/ există un Dumnezeu/ care s-a făcut mic/ pentru voi.”

Nr. 12/131, decembrie 2013

♦ Virgil Diaconu prefațează „Ancheta Cafenelei” cu esul **Literatura postmodernă o literatură controversată** abordând ambiguitățile unor definiri lapidare și contradictorii („Singura condiție fermă de înregimentare printre postmoderniști rămâne conștiința unui autor că este Postmodern și dorința sa de a se situa și a produce sub acest semn», spune, de exemplu, în anul 1986 Breton Mitchell”).

„Așadar, scrie VD: Dacă «toată lumea e de acord că s-a petrecut o schimbare majoră, că Modernismul a ajuns la sfârșit și că a sosit o eră nouă, postmodernistă», după cum susține același Mitchell, atunci «toată lumea» ar trebui să spună totuși în ce anume constă, din punct de vedere literar, estetic «schimbarea majoră» adusă de postmodernism... Or, acest răspuns fie că este ocolit, fie că este atât de variat și ambiguu încât crează confuzii.” În context este citat Matei Călinescu, cu o apreciere din 1987: „postmodernismul este o față a modernității” adică, conchide V.D. „o față a literaturii moderne, iar nu o literatură întemeiată pe alt canon.”

Dar - în pofida actualității postmodernismului... românesc: „literatura postmodernă nu mai poate fi numită literatura «acestor zile», așadar «contemporană». Dacă în anul 1991, la Seminarul Stuttgart, se vorbea deja despre «sfârșitul postmodernismului» și chiar despre noile direcții literare invitate după el, înseamnă că (...) există posibilitatea ca literatura postmodern(ist)ă, cu care mulți scriitori și critici din afara Americii de Nord - românii de pildă - se socotesc încă contemporani, să fi devenit între timp un fel de «literatură a trecutului», iar practicanții și teoreticienii ei de azi să fie depășiți de evenimente...”

♦ În **Ancheta Cafenelei**, **Olimpiu Nușfelean** punctează: „În cazul postmodernismului, cred că am pus teria înaintea poeziei, fapt ce duce la producerea de artificii.”

♦ O notă de subsol, însoțind paginile în care sunt reproduse texte din **Cartea îngerilor**, „un volum scris de copii cu vârste cuprinse între 9 și 14 ani, în anul 2007” anunță că respectiva antologie nu și-a găsit sponsor. Explicabil, dacă citim, de exemplu, poemul **Grevă de toamnă**, semnat de **Andrei Constantin** - 13 ani: „E toamnă, e marți/ și școala e-n grevă ca o uzină de vagoane,/ de armament sau de nu știu ce.../ Eu singur pe alei/ mă joc cu zburdalnicul vânt,/ dansând cu frunzele, valsând culorile.../ Pe trotuar, bețivi amețiți/ de nectarul amăgitorilor/ se tânguie/ «O, toamnă, prințesă,/ mai stai o clipă/ în acest ceas de culoarea rubinului»,/ iar eu, trist ca un prosper șomer,/ hălăduiesc printre zile...”. Sau pe cel semnat de **Narcisa Bâscă** - 14 ani: „În fiecare dimineață/ Îmi deschid cărțile/ Ca pe niște aripi/ Și le închid seara/ Ca pe niște pleoape”. Copiiiăștia sunt obraznici de talentați, ceea ce l-ar pune într-o lumină proastă pe Gigel și pe colegii lui...

♦ Prima rubrică a revistei (**La aniversară**) sugerează că **Virgil Diaconu** ar fi împlinit 65 de ani. Incredibil și iexact! Poate 65 de vrăbii, 65 de bătaie de pleopă amăgind un zbor de fluturi, poate 65 de iubiri, poate un cer, un ocean sau o bătaie de inimă...

Deschizând discret ușa poemului (**Ocident**) vedem ce face poetul în această zi a lui: „Eu chiar acum va trebui să fac o vizită narciselor,/ acestor prințese de cartier, care mi-au dat întâlnire./ (...) / Măine, la prima oră, voi negocia cu vrăbiile,/ care sunt în grevă. De la Facerea lumii, în grevă./ Ele au venit și de data aceasta la discuții/ în haine de lucru. Clasa muncitoare a vrăbiilor/ Ele au tot felul de revendicări,/ deși eu le-am dat în stăpânire tot cerul/ și dreptul de a se bălăci oricând în lumină,/ în pulberea Domnului, Vrăbiile! De fiecare dată ele îmi aruncă în față dimineața./ Ca pe o găleată cu apă rece, dimineața.”

♦ Fin observator al „întâmplărilor” literare din Franța, **Florin Dochia** nu putea să treacă peste **Centenarul Camus**, eveniment învâluit, chiar și în Franța, „într-o nedreaptă, vinovată surdina”: „Centrul Pompidou și Biblioteca Națională au refuzat să găzduiască orice fel de manifestare. Iar marea expoziție «Albert Camus: omul revoltat», care trebuia să fie evenimentul principal al sărbătorii «Marseile - Provence - Capitala europeană a culturii 2013» a fost anulată, după trei ani de intrigi penibile și grețose...”. Cum spunea **Michel Onfray**, citat de Florin Dochia: „În Franța, atmosfera intelectuală este totdeauna de război civil”. Au existat, probabil și alte motive, decât cele ce țin de temperament pentru umbrirea centenarului Camus, unele putând fi intuite.

Marele scriitor, născut la 7 noiembrie 1913 (Mondovi, Algeria), cel care la 29 de ani scria «Străinul», la 44 lua Nobelul și la 57 pleca în eternitate (ianuarie 1960): „Va fi locuit permanent de o mistică intimă, foarte personală. Dar va refuza mereu să sacrifice o viață pentru o altă viață de după viață. Și va reproșa totdeauna marilor religii și marilor ideologii că sacrifică totul unei ipotetice fericiri radioase aflate tot timpul dincolo de un orizont”

♦ Excelentul grupaj de poezie semnat de **Carmen Duvalma** este dinamizat de o tandră și risipitoare clepsidră, vânturând nisipul deșerturilor fabuloase: „În fiecare clipă/ trebuie să mă pregătesc de moarte/ mereu mâine va fi ultima zi/ primăvara aceasta va fi ultimul anotimp/ și nu-mi mai rămâne nimic/ pustiul din afară se unește cu pustiul din mine/ mi-amintesc numai un parfum îndepărtat/ de regina nopții albă și pură/ crescută printre smocuri de iarbă sălbatică/ în spatele casei bunicului”

♦ **Nicolae Silade** scrie despre nobilul titlu și, cu certitudine, are dreptate: Nu te poți adresa unui poet cu «domnule poet», pentru că e un pleonasm, la fel cum pleonasm este și «poet bețiv», la fel cum pleonasm este și «poet curvar», la fel cum pleonasm este orice asociere a poetului cu vreun adjectiv.

♦ Poezia suav exotică a **Cristinei Onofre** miroase a boabe de cafea și a depărtare, stârnind nostalgia orientului, o boală ce bânuie deseori în ruinele sângelui latin: „Trăiește în cort./ Doarme pe un pat făcut dintr-o piele mare de tigră, întinsă pe o ramă și fixată în patru țărâși./ Are un ulcior legat de o funie deasupra patului./ Ulciorul stă liniștit, păzindu-și parca stăpânul./ Veghează, ulciorul. Noapte de noapte./ Pielea lui Lazăr miroase a iarbă aspră./ A nisip cald. a sare dospită la foc blând. a scorțoasă./ Pielea lui de aramă răspândește aro-

(Continuare în pag. 26)

(Urmare din pag. 25)

RĂSFOIRI

me în noapte./ Uneori, nu departe, se aude un nechezat ușor./ O iapă albă, un miraj,/ o mi-reasă a deșertului îl cheamă: e dimineața.”

◆ Comentând cartea părintelui profesor Ioan C. Teșu (**Familia contemporană, între ideal și criză** - Doxologia, Iași, 2011), **Magda Ursache** constată, cu amărăciune, inerțiile sărăcirii spirituale contemporane: „Lumea atee se arată mai dură decât în ceaușism. Intellectuali analfabeți spiritual iau sacrul în derâdere. Ne aflăm în plin fenomen de de-sacralizare: scuipăm pe eroi și morminte, pe drapel, pe datină, chit că suntem dependenți de înaintași, vrem nu vrem; ne naștem nu aiurea, ci într-o religie anume.”

◆ Rubrica **Meridiane** propune cititorilor un poet cipriot - **Giorgos Petoussis** (traducerea Ele Ikab), ale cărui versuri au ceva din freamătul cristalin al mărilor euxine: „Când perșii conspirau împotriva cetăților grecești,/ Armăsarul neînduplecat/ L-a transportat pe regele macedonian,/ Conducătorul întregii națiuni grecești,/ Până în Sousa./ Cu viteză și imbold,/ A ajuns în adâncul Orientului/ Triumfător./ Frumos și nespun de inteligent,/ Musculos și neobosit,/ A urcat înălțimi în galop/ Lăsând urme pe vârfurile munților Himalaya,/ În drumul său către cer.”

SPAȚII CULTURALE

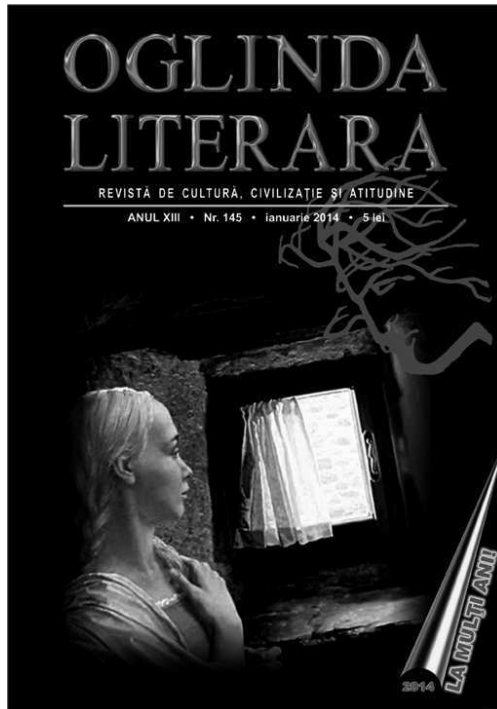
Anul VI, nr. 31, decembrie 2013

◆ Secvențe dintr-un regal de poezie semna de poetul **Radu Cârneli**: „...mă doare-un cer mă bucură un altul/ mă cer la fel zenitul și bazaltul/ lumina ar voi să-i dau lumină/ improspătându-i palida grădină/ când sângele-mi încearcă iarăși saltul/ mă doare-un cer mă bucură un altul...” (**Pasărea de cenușă**); „...trecea așa tăcută și regină/ sorbind în ochi lumina din lumină/ ci n-a voit să mă privească-n față/ - ardeam superb în firea mea de ceață/ și-o muzică mă stăpânea divină -/ trecea așa tăcută și regină...” (**Trecea așa tăcută și regină**)

◆ **Valeria Manta Țăicuțu** scrie despre cum se poate regăsi sufletul într-un oraș provincial, teleportat la granița Eternității: „E plăcut în cimitir: la marginea aleilor respiră sufletele copacilor tăiați de pe străzi, înfiorând moale lumina candelor mici și roșii de sub cruci. Dacă te așezi pe o bancă - și o faci, căci ai multe de povestit celor pe care nu i-ai văzut de atâta vreme! - vine și ți se așază la picioare câte-un câine blând, paznicul întreținut de morți, din pomana lor. Și brusc, ți se înmoaie coaja de pe suflet, lumina se face dulce, prin aburul de lacrimi care-ți vin pe neștiute, pe neașteptate. Acolo, printre morți și morminte, simți că revii la viață. Când pleci, iei cu tine ceva curat, care-ți va face suportabil chinul cotidian, vreme de-o săptămână. Știi că ai să te-ntorci aici. Ai să te întorci și-ai să te tot întorci până când, într-o bună zi, ai să rămâi de tot, neînțelegând nici atunci, cum nu înțelegeai nici acum, de ce au nevoie unii morți de cavouri-case cu gresie, termopan și marmură, în care, la o adică, s-ar

putea organiza un bal de Halloween sau un întreg ospăț al tuturor calicilor...” (**Râmnic, mon amour**)

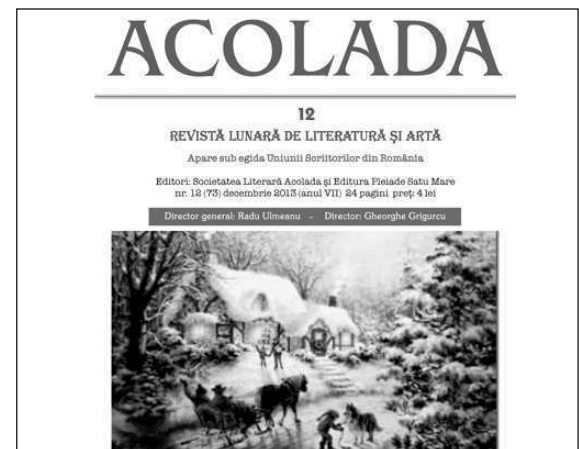
Anul XII, nr. 145, ianuarie 2014

◆ Oglinda literară inserează în paginile sale, cu ocazia zilei de naștere a **Lucașăru-lui**, o serie de poezii eminesciene, inedite la apariția lor în revista *Convorbiri Literare*, nr. 4, (București, 1 aprilie 1902), între care se află și sonetul pe care îl cităm (variantă): „Răsai asupra mea lumină lină,/ Ca-n visul meu ceresc de-odinioară,/ O, maică sfântă, pururi fecioară,/ În noaptea gândurilor mele vină./ Speranța mea, nu n-o lăsa să moară,/ Deși a fost adânc noian de vină;/ Privirea ta, de lacrimi calde plină,/ Îndurătoare-asupra mea coboară./ Străin de toți, pierdut în suferință/ Adâncă a nimiciției mele,/ Eu nu mai cred nimic și n-am tărie./ Dă-mi tinerețea mea, redă-mi credința./ Și reapari din cerul tău de stele,/ Ca să te-ador de-acum pe veci, Marie!”

◆ Iată ce se spune într-un articol de stringentă actualitate, preluat de *Oglinda*: „Mita e-n stare să pătrundă orișunde în țara aceasta, pentru mită capetele cele mai de sus ale administrației vând sângele și averea unei generații. Oameni care au comis fapte grave se plimbă pe strade, ocupă funcțiuni înalte, în loc de a-și petrece viața la pușcărie. Funcțiunile publice sunt, adesea, în mâinile unor oameni stricați, loviți de sentințe judecătorești. Acei ce compun grosul acestei armate de flibustieri politici sunt bugetofagii, gheșeftarii de toată mâna, care, în schimbul foloaselor lor individuale, dau conducătorilor lor o supunere mai mult decât oarbă. Justiția, subordonată politicii, a devenit o ficțiune. Spre exemplu: un om e implicat într-o mare afacere pe cât se poate de scandalosă, care se denunță. Acest om este menținut în funcție, dirijază însuși cercetările făcute contra sa; partidul ține morțiș a-l reabilita, alegându-l în Senat. Partidele, la noi, nu sunt partide de principii, ci de interese personale care calcă făgăduielile făcute nației în ajunul alegerilor și trec, totuși, drept reprezentanți ai voinței legale și sincere a țării. Cauza acestei organizări stricte e interesul bănesc, nu comunitatea de idei, organizare egală cu aceea a partidei ilustre Mafia și Camorra, care miroase de departe a pușcărie.” Autorul articolului este... **Mihai Eminescu**.

ACOLADA

Anul VII - Nr. 12 (73) decembrie 2013

◆ **Radu Ulmeanu** își încheie, cu leha-

mite revoltată, editorialul (**De cine e condusă România?**): „Până la urmă ne va merge buhul prin toată lumea că țara este condusă de o bandă de nebunatici care fac legi după cum îi taie capul și guvernează după foamea lor nepotolită de bani, pe când nouă, românilor de rând, ne chiorăie tot mai rău mațele de foame ade-vărată.”

◆ **Magda Ursache** evaluează, cu luciditate și fără menajamente, ca de obicei, **programul RABLA al literaturii române**:

„Cînd din manualul de română a ieșit Labiș, cu antologicul poem **Moartea căprioarei** și a intrat **Verdeș** cu **Muzici și faze**, de-sensibilizînd, vezi **Doamne**, proza, în România culturală s-a „implementat” programul RABLA. Iar cînd **USR** a premiat romanul **Băgău**, „proiectul” a înregistrat un succes major: **Și nu-i de mirare că, într-un dicționar de personalități (Ten steps closer to Romania), e cuprins Florin Iaru, dar absentează Eugen Ionescu; nemaivorbind de Cioran și de Eliade.**”

◆ Dintre portretele de scriitori schițate de **Alex Ștefănescu (Gratuitatea poate fi tendințioasă)**, cel al poetului Ioan Alexandru este de o filigranată, nobilă frumusețe: „Într-o zi de toamnă a anului 1966, sala amfiteatrului «Odobescu» a Universității din București era plină de studenți, veniți să participe la o nouă ședință a «Cenaclului Junimea». În așteptarea autorului programat să citească - era vorba, de data aceasta, de un student transferat de la Cluj la București, pe care clujenii îl considerau o revelație, dar bucureștenii încă îl ignorau -, se făceau glumele obișnuite, se râdea, se aplauda ironic. În această atmosferă, a trecut aproape neobservată apariția în fața sălii a eroului zilei. Era un tânăr imberb, cu o figură de copil bosomeflat, dar cu mâini puternice, de țaran. El a scos din buzunar câteva foi de hârtie și a început să citească, fără zâmbet, fără să încerce să se adapteze la starea de spirit a asistenței. În scurtă vreme, a renunțat la manuscrise și și-a continuat declamația privind în sus, în tavanul amfiteatrului, ca și cum de acolo cineva i-ar fi transmis poemele cuvînt cu cuvînt. Intonația gravă și deznădăjduită, de poet care vorbește în pustiu, a instaurat treptat în sală o nouă stare de spirit. Era ca și cum toți cei prezenți s-ar fi simțit vinovați (dar vinovați nu numai pentru exuberanța și lipsa de griji de până atunci, ci și pentru toate păcatele săvârșite de oameni din timpuri imemorabile) și așteptau, înfiorați de teamă, o pedeapsă.”

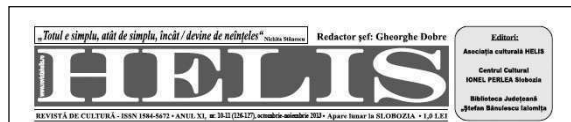
◆ Descifrîndul pe Nichita, la rubrica **Scriitori și teme, Constantin Trandafir** evaluează astfel jocul parodic al autorului **Necuvintelor**: „Din categoria jocului face parte și strategia parodică. O apropiere și o distanțare cordială, în ton propriu. Un joc de răsfrîngeri livrești, în absența ironiei de orice fel, unde umorul e doar subsecvent. Se poate spune: bucuria spectacolului, în definitiv bucuria creației. Și

(Continuare în pag. 27)

(Urmare din pag. 26)

RĂSFOIRI

încă, precum bine s-a observat, parodicul în poezia lui Nichita Stănescu nu bagatelizează demistificator, el recurge numai la amoroasă parafrază și la simpatie complice cu cititorul. Principiul jocului fiind în esență sărbătoresc, parodia concurează la această practică a fericii, deopotrivă profană și sacră. «Dulcele stil clasic», trubaduresc și sentimental, declamativ și moralicesc, e prevalent: «Ea mi-a spus, căci mă iubise, - / despre marele Ulise, / care tocmai plânsu-mi-se / de rău gând, de negre vise. // El mi-a spus, căci mă urăse, - / despre lucrurile plânse, / despre vremurile scurse, / despre patemiile duse. // Ei mi-au spus, căci mă uitară, - / despre-o grea și dulce seară / când trei magi din Sud picară / cu trei cai de sare-amară // Cu trei cai de unt-de-lemn, / cu trei cai de lemn solemn, / cu trei cai de rădăcină / în zăbale de lumină // Cu trei cai de chiparos / cu trei cai sculptați din os / de din osul meu din piept potcovit și înțelept // ... de când tu l-ai sărutat / cu un tandru nechezat.» Parodice sunt și tiparele romantice și lamentațiile Văcăreștilor sau ale lui Conachi, și Anton Pann, Cârlova, Heliade, Bolintineanu, Alecsandri. Și Eminescu. Din dragoste pentru un spirit al artei, care poate fi resuscitat prin parafrază empatică.”

Nr. 10-11, octombrie-noiembrie 2013

♦ Din grupajul de poeme semnat de **Dan Elis** am decupat acest zbor de fluturi peste cenușii cotidian, povestind frumusețea sclipitoare a zădărniciiei umane: „Dar ce rost ar avea să cojim de miracole pereții acestei lumi, / să dăm jos tencuiala de umbre, să ștergem varul și vopseaua lucioasă? / Dincolo, nici măcar nu-i mare lucru! Peste această groapă comună, / unde până și muritul ține de gustul și inspirația fiecăruia dintre noi, / au fost împrăștiate de picioarele îngerilor două găleți de albastru, / așa, în bătaie de joc. Ai încredere în mine: adevărul nu-i un vers / dintr-un sonet uscat pe prisma unei coli de hârtie, asemenea stafidelor, / pe care să ți-l recit cu gesturi de bufon. Adevărul nu-i pentru tine. / Tu ții-mă de mâini, să nu scrijelesc cu unghiile culoarea de deasupra ta / și din când în când ia-mă în brațe ca pe cel mai frumos mincinos!” (**Cel mai frumos mincinos**)

Nr. 12 (128), decembrie 2013

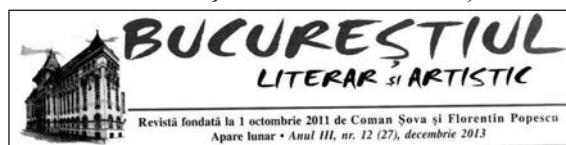
♦ Florin Ciocea ascunde - în risipirile sale boeme - un talent original, lăsat să picotească la focul mocnit al inimii. Dar cred că lui îi place așa, ironic și anapoda, ca să nu i se vadă tristețea: „Un fraier, un nimeni, un burtă goală / S-a strecurat undeva / Între ziua de ieri / Și ziua de mâine, (...) / - Măi nebunule, i-am strigat, / Ieși dracului din schema noastră temporală / Că mi-e dor de carnagii / Și busculade sângeroase, / De revolte admirabil regizate / În lumea arabă, / Mi-e dor de haos și nebunia furibundă / Care îmbată mulțimile, / Pleacă, du-te la ăia / Care-și privesc viața la televizor, / Adică în universul molcom al obezitității, / Unde alții trăiesc pentru ei / Primăverile iradiind din florile de cireș.”

R.O.C.A.D.A

Revistă online- nr.6/noiembrie 2013

♦ **Gheorghe Marian Neguțu** (Redactor coordonator, tehnoredactor și redactor web

al revistei) face o observație judicioasă, legată de obsesia împământenită în literatura română a Nobelului mereu amânat: „Să nu uităm de controversele care se nasc an de an. Reacții negative apar în multe țări, în special în S.U.A. Totuși, acolo ele sunt generate nu de un complex de inferioritate, cum se întâmplă la noi, ci de unul de superioritate: americanii sunt revoltați că autorii lor, unii mai cunoscuți pe plan mondial decât laureații, primesc rar premiul. De la Toni Morrison, în 1993, niciun american n-a mai primit râvnita distincție. De vină, spun unii critici de peste ocean, este europocentrismul comitetului suedez, care, în opinia lor, a fost evident în cazul premierii Herthei Müller. Pentru literații din State, dar și din unele țări europene, Hertha Müller era complet necunoscută. Comitetul mai este acuzat și de lipsă de transparență, mefiență față de ruși și de o mulțime de alte lucruri, reale sau nu. Totuși, premiul este acordat de oameni, nu de zei și, prin urmare, subiectivitatea este inevitabilă.” (**Literatura română și obsesia Nobelului**)

Anul III, nr. 12 (27), decembrie 2013

♦ În editorial (**Condiția cărții și a destinatarilor ei de azi**), **Florentin Popescu** schițează conturul ediției a XX-a a Târgului de carte „Gaudeamus”: „Condiția cărții și a editorului ei de azi este, fără îndoială, ingrată. El, editorul, abia dacă își mai poate amortiza investiția făcută în tipărirea date pe piață. Am întâlnit deținători de standuri care cu chiu cu vai și-au putut acoperi chiria plătită locației de 5 zile, după cum am întâlnit și oameni care au economisit bani o jumătate de an numai și numai pentru a-și cumpăra câteva din volumele la care au visat. (...) Dar căror guvernanti și cărui Parlament să le mai pese de asta câtă vreme un nou an electoral bate la ușă?”

♦ La 90 de ani de la moartea lui Urmuz (Demetru Dem. Dumitrescu-Buzău) **Ion Hadeș** notează: „Universul fantastic și grotesc al lui Urmuz, compus din elementele unei lumi foarte concrete și familiare, nu conține numai latura comică, ci și pe aceea tragi-comică, nostalgică, melancolică, specifică omului modern, literaturii moderne, în general. Se poate spune că Paginile bizare ale grefieruzului sinucigaș au introdus în literatură un univers specific, urmuzian, un umor urmuzian care vor deveni puncte de referință pentru avangarda literară a secolului al XX-lea.”

Anul IX - Numărul 100, octombrie 2013

♦ Numărul aniversar al revistei, editat în limba română la Auckland, este prefăcut de cuvintele redactorului său șef, **Cristi Dumitrache**: „La 100 de ani oamenii se pot simți obosiți și răscoliți de amintirile vieții. Se gândesc de 100 de ori la bucuriile trecutelor primăveri pasionale, la fericirile nostalgice ale verilor de altă-dată, la frunzele toamnelor înțepenite în tablouri maronii și la tristețile ier-

nilor tăcute. Își amintesc de cei dragi care i-au înconjurat și apoi i-au părăsit, de visele, emoțiile și trăirile acestor ani.

Noi însă suntem tineri. 100 de numere înseamnă zece ani de muncă și, dacă judecăm după vârstă, părăsim curând copilăria, spre a plonja în tumultoasa adolescență. Vă dedicăm acest număr special, așteptându-vă să ne citiți și de la numărul 101 încolo.”

Suntem onorați să găsim în publicația de la antipozi, la rubrica **INTERVIU/ EVENIMENT** alocuțiunea actorului Dan Puric, de la cea de a șaptea ediție (Mizil - octombrie 2013) a Concursului Național de Literatură „Agatha Grigorescu Bacovia”, preluată din revista **Fereastră**.

Nr. 5/ noiembrie 2013

♦ Revista editată de Asociația Culturală „Vatra Dudeșteană” confirmă succesul demersului unui scriitor împătimit de actul cultural (Geo Galetaru, redactorul-șef al publicației) și acest număr al revistei rurale fiind unul de invidiat, pentru multe citadelele de hârtie.

Iată trei secvențe poetice, elocvente în acest sens: „te las să cercetezi viața/ dar să nu spargi apoi zilele pe care le-ai păstrat/ în colțul tău secret/ pentru că pe trupul meu umblă suflarea morții/ și n-ai să înțelegi de ce rosturile sunt legate/ cu sârmă ghimpată” (**Dorina Țișu - de ce devenim bătrâni?**); „eu nu știam de câte vieți/ aș fi avut nevoie/ să trec peste poveste/ voiam doar să-mi văd/ moartea pe jumătate// tu voiai să-ți trăiești viața cu/ toate mărnișurile// eu am murit de câteva ori/ tu ai trăit tot atât de liber” (**Maria Dobrescu - avarie**); „tu stai ascuns în piele de înger/ un anotimp ai poposit pe umărul meu/ m-ai însoțit ultima dată/ când moartea m-a prins de sprânceană/ atunci a fost clipa în care l-am simțit/ pe dumnezeu acordându-mi/ un interviu” (**Elena Toader - Eternitate**)

♦ Distinsul critic **Adrian Dinu Rachiu** (Rubrica **Atelier critic - Iarăși despre Labiș**), pledează pentru nevoia redescoperirii poetului din Mălini și a risipirii misterului din jurul morții acestuia, în momentul în care: „nu mai corespundea ideologic (...) Acel alt Labiș ar trebui descoperit și în arhivele CNSAS, luminând o secvență tenebroasă. Și risipind, definitiv, prin accesul la adevăr, bogata folclorică de cafenea, încropită pe scenariul morții oportune.”

Trandafir roșu în zăpadă

Miracolele în care cred s-au lepădat de muțenia zeilor,
ele sunt bucurii simple, trăite în grabă,
jocuri îmbătrânite, firimituri
pentru vrăbii, un fel
de bube dulci care descântă durerea și
o fac omenească
și tandră, precum odinioară mâna
mamei, precum
sângele roșu al trandafirului
înflorind în zăpadă.

LM

Liviu CHIFANE

Drum pe apă

Când a intrat maică-sa în casă, el se juca pe telefon. Stătea tolănit de-a lungul patului, cu ochii pironiți în ecranul luminos și butona fără prea mare spor, cu obraji înroșiți de căldura din sobă și de somnul care îl moleșea. Nici nu a ridicat privirea când femeia gârbovită de muncă și griji a pășit, nervoasă, pe dușumeaua roșie. A desfăcut baticul, l-a scuturat, apoi l-a așezat frumos pe părul negru, neted, și a făcut un nod strâns sub bărbia osoasă. S-a îndreptat de șale privind înainte, cu ochii pierduți pe zidul dinspre apus și a oftat prelung:

– Of! Ioane! Unde-mi umbli tu?

Băiatul s-a oprit din butonat și și-a privit mama cu un fel de milă sfioasă. Iar întârzia taică-su și femeia devenea tot mai agitată, simțind că ziua nu avea să se sfârșească prea bine. Cine știe pe unde s-o fi oprit, pe la ce cârciumă din oraș. Și iar o să vină beat acasă, să trântască ușile și să caute motiv de scandal.

– Măi, Ștefane! Începu ea fără veste. Mai lasă telefonul ăla!

Băiatul a lăsat aparatul în mijlocul patului fără să protesteze și s-a ridicat în capul oaselor, privind fix spre perne, îngândurat.

– Of! Ioane! Ioane! mai oftă o dată, apoi se întoarse către copil. Hai, Ștefane, mamă, ia tu barca lu' nea Cornel și du-te vezi prin oraș să vină acasă, că acum se întunecă.

Băiatul își mișcă trupul molatec.

– Mă duc, răspunse el cu glasul stins.

– Hai, îl îndemnă iar. Să te îmbraci bine și dacă nu-l găsești să vii acasă, să nu te prindă noaptea pe drum.

– Da, mamă, răspunse el și începu să se îmbrace.

Când ieși afară, un aer rece, de octombrie, îi pătrunse pe sub haine înfrigurându-l. De sus, dinspre cerul cenușiu, se pornise un fel de ploaie mărunță, mai mult o ceață ce îi zbicea pielea moale a feței. Privi fără prea multă plăcere pământul ud și se gândi că mai bine era în patul pufos și cald. Nu avu timp de alte gânduri. Glasul maică-si îl îmboldi din nou:

– Hai! Ce-ai rămas așa? Să nu te prindă noaptea! Pune pelerina pe tine și să iei și cizmele!

Ascuns sub luciul galben al impermeabilului, Ștefan porni pe drumul umed bocănind rar din cizme. Se simțea ca sub o capsulă închisă ermetic, fără contact cu lumea de afară, așa, ca într-un vis.

Nea Cornel, vecinul, nu era acasă. Tanti Sofița pregătea mâncare pentru păsări. I-a arătat ramele rezemate de o magazie și a dispărut după o porțiță al cărei var se umpluse de apa stropilor minuscule. Băiatul a pus ramele pe umăr și a pornit spre bazin. Ulița era pustie. Peste tot stăpânea aceeași culoare ștearsă, umedă. Se gândi că nu i-ar plăcea să stea prea mult în aerul acela posomorât și grăbi pasul.

În apropierea gârlei îl întâmpină larma unui cârd de rațe mânate din spate de o băbuță mărunțică, ce-și ascundea fața sub baticul ne-

gru, gros. Se chinuia să se țină după păsările care se tot abăteau de la drum. Le gonea cu un glas tremurat, agitând în aer o nuaie de câtină.

– Sărut mâna, tanti Parfena! spuse Ștefan când ajunse în dreptul ei.

– Of, măi, Fani, mamă, se tângui bătrâna, of, hai că tu ești mai sprinten. Uite sub pod colo, s-a băgat jurata și nu pot s-o scot. Ajută-mă, tu, mamă, că eu, vai de bătrânețile mele!

Sub podul dinspre Bazinul Mic se băgase o rață târcată, cu ciocul roșu-aprins. Își prinsese piciorul într-o cârpă și se zbătea neputincioasă. Băiatul o apucă de o aripă și smulse cârpa cu totul din gunoaiile adunate pe malul gârlei. Eliberă pasărea, care fugi la surorile ei măcând fericită.

– Mergi sănătos, mamă! se auzi glasul bătrânei. Să-ți dea Dumnezeu sănătate! Sănătate multă! adăugă ea cu glasul subțire. Apoi se întoarse spre rațe și își reluă ușuiala amenințând păsările cu bățul.

Ștefan privi spre ea în timp ce ridica ramele pe care le lăsase pe iarba pământie. În una din mâini încă ținea bucata de cârpă, neașteptat de curată. O privi o clipă, apoi o strânse în pumn și o băgă în buzunar. Când urcă pe dig, bazinul îl întâmpină cu o pâclă subțire de ceață plutindu-i deasupra ca un suflet nehotărât. La estacadă - nimeni. Cimentul văduvit de picioarele copiilor ce se scăldau toată vara, acum stătea amorțit sub bura înghețată.

Barca lui nea Cornel îl aștepta liniștită, cu jumătate de pântece urcat pe malul nisipos. Se apropie și descuie lacătul, apoi trase lanțul și îl adună în prova. Așeză ramele pe strapazane și împinse barca ce alunecă ușor pe luciul apei. Urcă și se lăsă purtat așa câțiva metri, în picioare, privind spre casele care se îndepărtau de mal ca niște băbuțe ascunse în ceață. Se așeză și începu să vâslească spre gura bazinului, către Dunăre.

Băiatul vâslea cu putere, împingând barca împotriva curentului, vare șerpua pe lângă silueta de beton a orașului. Lunecă încet-încet depășind hotelul, apoi Portul Liber rămase și el în urmă. Pontonul vaporului de pasageri îl întâmpină posomorât în aerul încărcat. Îl lăsă în spate și vâsli mai departe, pe lângă cheul sub care apa clipea șoptit.

În dreptul cinematografului, se opri. Trase barca la mal și o legă de o bucată de fier ce ieșea din ciment. Urcă pe marginea falezei și porni cu pași domoli spre cârciuma ce se zărea în dosul unui bloc. Înăuntru - bărbați mulți, zgomoși, cu pahare și sticle în față, cu fețele îmbujorate, învăluți în rotocole de fum. Printre ei, Vali, chelnerul, se învărtea neobosit, turnând în pahare, adunând sticle, culegând bani.

– Fane! strigă el spre băiatul cu pelerină galbenă care se oprise în cadrul ușii. Se apropie de el. Iar îl cauți pe taică-tu?

– Mda, răspunse Ștefan fără spor. N-a fost p-aici?

– Nu, nu l-am văzut azi. Nu era de serviciu la vapor?

– Nu. S-a dus la grădină.

– Aha. Vezi mai sus, spre piață, încolo. Băiatul dădu să se întoarcă.

– Auzi, dacă tot ai venit, hai că nu durează mult. Am și eu niște lăzi într-o șalupă. Mi le aduci tu?

– Bine, răspunse Fani, neputând să refuze, dar cu gândul că asta îl va întârzia.

Lăzile nu erau foarte grele. Le cără câte două până în magazia din spatele cârciumii și le aranjă frumos într-o stivă care-i trecea de cap. Nu dură mai mult de o jumătate de oră. Mulțumit de treaba făcută, Vali îi dădu zece lei și

dispăru printre mese.

Ștefan se întoarse la barcă. O luă încet de-a lungul malului până în dreptul pieții. Acolo opri din nou. În cârciuma din spatele halei îl întâmpină aceeași aglomerație, același fum, aceleași fețe vesele, înroșite de licori. Taică-su nu era nici acolo. Când să iasă, auzi forfotă în piață și asta îl făcu să se abată puțin, să mai caște gura la ce mai aduceau vânzătorii. Se plimbă printre tarabe, mângâind cu privirea fiecare obiect, mirosind parfumul de pâine proaspătă ce plutea dinspre brutărie. Nu putu să reziste și cumpără și el o pâine caldă, aburindă. Rupse un colț și îl mestecă repede, îmbătat de căldura lui înmiresmată. Lângă brutărie, zări, pe taraba unui vânzător ambulant, o lanternă. Se gândi că nu ar fi rău să o cumpere și plăti nouă lei, cu tot cu baterii, pentru ea.

Barca se legăna legată de o bintă de pe marginea cheului. Se lăsă să cadă pe scândura umedă, băgând pelerina sub el, ca să nu-și ude pantalonii. De-acum drumul lui era unul necunoscut. S-ar fi întors acasă, dar un sentiment de nesiguranță îl împingea să-și caute tatăl și să-l aducă acasă, unde maică-sa îi aștepta pe amândoi cu candela aprinsă. Dar unde să mai caute? În oraș nu văzuse barca. Asta însemna că taică-su nu a venit de la grădină. Să tragă o fugă până acolo! Nu era un drum scurt, dar dacă se grăbea, ar fi ajuns înainte de lăsarea întunericului. Telefonul îl lăsase acasă. Nu știa cât e ceasul. Cu siguranță nu mai rămăsese mult din ziua aceea nehotărâtă. După ce oftă puternic, mai luă o bucată din pâinea pe care o ascunsese sub pelerină, la piept, în bluză, încercă lanterna să vadă dacă funcționează, apoi apucă mânerul ramelor și începu să vâslească puternic.

După jumătate de oră, ieși din oraș și intră pe canalul Busurca. De aici, împinsă de curent, barca porni repede în adâncimea de stof. De jur-împrejur totul era umed, un gri jilav în care pelerina lui galbenă era singura pată de culoare. Canalul îngust își arăta malurile neregulate într-o fugă lină, cu vegetația sălbatică bătută de ploaia mărunță. Nicio pasăre în aer, nicio vietate pe pământ, nicio mișcare în apă. Totul inert, ca un câmp de luptă înecat în fum. Și-n această lume bătută de stropi, el vâslea grăbit, cu ramele aruncând cercuri largi de apă pe suprafața ciuruită.

Când ajunse la grădină, aerul căpătase deja o vâscozitate umbroasă. Copacii începuseră să-și piardă conturul și forme nebănuite apărură ici-colo. Băiatul le vedea și le urmărea siluetele stranii în penumbră. Barca tatălui său nu era acolo. Opri, totuși, să cerceteze locul. Așa descoperi, sub polog, traista cu mâncare, uneltele, bidonul cu apă. Dacă bătrânul nu le luase, însemna că nu pornise spre casă. Atunci, unde era? Nici barca nu o găsisese. Plecase, deci. Dar unde?

Între lucrurile de jos, lucea în întuneric toporul cu coadă lungă. Băiatul îl ridică și rămase cu el în mână. Mai bine să se grăbească. Și porni spre barcă. Pământul era cleios. I se infundau cizmele și cu greu reușea să le mai scoată din gropile adânci. De multe ori se clătină și era nevoit să se sprijine cu mâinile, umplându-se de o materie vâscoasă, mirositoare. Se ștergea mereu de pelerina plină de apă rece. În sfârșit ajunse la barcă și porni spre Podul de lângă unitatea militară. Nu era prea departe. Pentru a se orienta, aprinse lanterna și o așeză ca pe un reflector minuscul lângă el.

După un timp foarte scurt, începu să deslușească lătrat nestăpânit de câini. Cu cât înainta, cu atât îl auzea mai înverșunat și mai

(Continuare în pag. 29)

(Urmare din pag. 28)

Drum pe apă

neobosit. Părea că se reped la cineva. Se auzeau mârâind sălbatici și apoi lătrând ca niște fiare ale întinericului. Îl cuprinse frica și se opri din vâslit. Trase barca la mal și ascultă cu atenție. Desluși, după sunete, mai mulți câini. Să fi fost patru, poate cinci. Atunci, ca o plesnitură de băță, îl lovi în urechi un strigăt de om.

– Tata!

Buzele îi tremurau. Strânse toporul cu toată puterea și sări pe mal. Începu să alerge luminându-și drumul cu lanterna. În fața lui se auzi un chelălăit puternic și apoi țipete. Bărbatul se lupta! Trebuia să îi sară în ajutor.

Lumina lanternei dezvăluia patru coame de câini întăritați. Taică-su stătea în fața lor, cu o cange în mână și cu fața înfuriată. În lumina lanternei, piciorul drept arăta o sfâșiere de cârpe și sânge. Lângă el, un câine zăcea aproape fără suflare.

– Ștefan, pleacă de acolo! strigă omul uimit la vederea fiului.

Era prea târziu. Câinii rămași se întorseseră deja spre el. Mârâiau cu balele curgându-le pe lângă fălci. Apucă coada toporului și începu să o învârtă ca o elice. Un trosnet puternic, urmat de o chelălăială îngrozită, apoi o fugă disperată. Fu de ajuns ca băiatul să ajungă cu spatele lângă bărbat. Cei trei câini rămași continuă să latre, dar se retraseră încet-încet. Se mulțumiră se mai mârâie din când în când înfundat.

Ștefan se întoarse spre taică-su, care se lăsase pe o piatră și își cerceta piciorul. O mușcătură zdravănă se vedea pe mușchiul încordat. Băiatul băgă ca un resort mâna în buzunar și scoase cârpa. Cu degete tremurate o legă de piciorul rănit. Apoi privi spre ochii ascunși în întineric. Simțea acolo o admirație pe care o dorise, dar nu o cunoscuse niciodată.

– Te-a trimis mama?, întrebă cu glas obosit taică-su.

– Da, răspunse Ștefan. Ne așteaptă.

– Atunci să mergem, îl îndemnă, în timp ce se ridica străduindu-se să-și ascundă durerea. Ai venit cu barca lu' nea Cornel?

– Da.

– Unde-ai lăsat-o?

– Puțin mai încolo.

– Hai, treci tu la rame. Legăm barca lu' nea Cornel și mergem acasă. Bărbatul se lăsă pe fundul bărcii, epuizat.

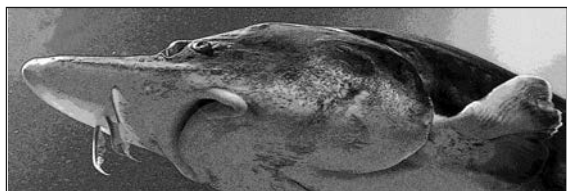
Ștefan îi privea silueta în întineric. Stătea acolo, lângă el, cu corpul îndoit, cu răsufarea grea, cu privirea pierdută într-un zâmbet necunoscut. Sub haine, lipită de piept, simți pâinea proaspătă. Băgă mâna și i-o întinse.

– Ce bine te-ai gândit! spuse taică-su, mâncând lacom.

Lângă el, sub o prelată, se zărea silueta alungită a unui obiect. Bărbatul bătu mândru, cu palma noduroasă, în prelată.

– O să se bucure toți, zise, și nea Cornel și mama și tanti Sofița.

Și spunând asta, pescarul săltă un colț al prelatei: în lumina lanternei, apăru întâi un bot cartilaginos, apoi un cap imens de morun. Ștefan ridică ramele. Ochii îi rămaseră pironiți pe mustățile lungi ale peștelui uriaș ce se cuibărise în întineric.

Corina Militaru

NECUNOSCUȚUL

Această nelămurire mă urmărește zi și noapte de un timp. Traversez grădina inspirând miresmele florilor deșteptate din somn de roua dimineții. Zâmbesc încântat și îi sunt recunoscător în sinea mea soției, deoarece grație pasiunii ei pentru grădinărit mă pot bucura de culoare și parfum. Urc în mașină, nu înainte de a o mângâia tandru din priviri. În sfârșit am reușit să-mi îndeplinesc dorința de a avea un Renault Megane. De fapt, nu este singurul vis devenit realitate. Cândva, cu mult timp în urmă - mai exact după terminarea facultății - mi-am făcut un plan de viitor. Unul adevărat, scriind cu pixul pe hârtie, punct cu punct, ce vreau să realizez în viață. Au trecut opt ani de atunci și încă mai păstrez caietul unde, întâi am desenat treptele pe care urma să calc spre împlinire, apoi am notat legământul meu cu mine: „Oricât de sus vei ajunge nu uita să fii om.”

Conducând fără să observ drumul - îl știu și cu ochii închiși - mă întreb de ce oare mi-am amintit tocmai astăzi de acel caiet. Poate fiindcă nu l-am mai deschis de mult, ori pentru că tocmai am epuizat toate aspirațiile înscrise acolo fiind promovat director de curând. Îmi promit să actualizez lista. Pe de altă parte, această avansare nu mi-a adus atâta bucurie câtă mă așteptam. Din contra pe umerii mei apasă o mai mare responsabilitate, iar problemele curg întruna. Oamenii se urnesc greu. Sunt obișnuiți să muncească cu biciul pe ei așa că, fără prea multă plăcere inițial, a trebuit să îmbrac stilul de lucru sugerat de predecesorii mei. Aș fi vrut să fie altfel, dar am constatat în puținul timp scurs de la numire că, dacă nu urlă și nu-i pedepsești, angajații găsesc iute o cale să ocolească munca. „Sau am ales să-mi fie mie mai ușor!” simt pe neașteptate îndoiala zdruncinând toată construcția mea liniștitoare, clătinată și mai mult de următorul gând: „Dacă se poate și altfel!” „Nu!” mă scutur, și-mi zic hotărât: „Dacă ești prieten cu ei te mănâncă de viu!”

De câteva minute conduc mai atent. Încă puțin și ies în șoseaua de centură unde, nu foarte departe, se află sediul firmei. Întotdeauna aglomerată, această zonă îmi solicită vigilența. Imediat ce depășesc porțiunea cu pricina mă relaxez, revenind fără să vreau la obsesia mea. Cine o fi? Este straniu să-l văd zile la rând aproape în același loc - la vreo cincizeci de metri de punctul unde fac la stânga spre intrarea în firmă. Cred, totuși, că stresul a început să-și pună amprenta pe psihicul meu prea încercat în ultima perioadă. Îi povestisem și soției despre bărbatul în vârstă, îmbracat foarte elegant, cu o ținută impecabilă care, parcă, mă așteptă în fiecare dimineață pe marginea străzii - unde un om normal n-ar sta - ridicându-și pălăria când trec cu mașina pe lângă el. Ei nu i se păruse însă nimic extraordinar.

– O fi lucrând la firma de lângă voi, ce-i așa de curios? Probabil te cunoaște din vedere!

– Mda! am admis eu. S-ar putea să ai dreptate.

Îmi propusesem să-mi vizitez vecinii pentru a-l cunoaște, dar tot amânasem. Dornic să scap de obsesie mă gândisem chiar să opresc pur și simplu și să-l întreb... Ce...? Cine ești? De ce mă saluți? Mi s-a părut absurd. Bine, puteam să-l iau cu mașina, să-l ajut! Era evident că mergea pe jos și la vârsta lui îi putea fi greu, cu tot aerul său sportiv. N-am avut curajul. Nu

voiam să-l deranjez și mai ales nu aș fi suportat refuzul, darmite să devin ridicol. „Până la urmă ce-i atât de greu să merg până acolo și să văd!” gândesc și hotărâsc ca negreșit azi să fac acest lucru.

Mă apropii de locul unde, de obicei, îl întâlnesc. Este acolo... Trec pe lângă el, de data aceasta ceva mai liniștit dat fiind decizia luată. Mai mult, îi răspund la salut, ceea ce nu mai făcusem niciodată. Remarc în trecere eleganța pălăriei lui și-mi amintesc dorința mea mai veche, reprimată în timp, de a purta pălărie. Îmi cumpărasem una în studenție, dar când am pus-o pe cap toți colegii au râs de mine, inventându-mi și o poreclă de care nu vreau să-mi amintesc. De atunci am renunțat, rămânând totuși cu o atracție nelămurită pentru acest accesoriu.

O ușoară trepidație a mașinii mă aduce urgent în prezent. Opresc și îngrijorat îi dau ocol, constatând cu stupeoare o pană la roata din stânga față. Nervos din cauza ghinionului, căci numai ghinion putea fi - doar abia o cumpărasem - sun la birou să chem ajutoare. Asistenta mea îmi spune că nu are cine să vină.

– Cum n-are cine? Unde sunt toți? mă răstesc la ea din ce în ce mai iritat.

– Păi, nu le-ai spus tu să plece devreme pe teren? Au plecat! aud explicația și imediat îmi amintesc dispoziția dată cu o zi în urmă la terminarea programului: „Măine când vin să nu găsesc pe vreunul aici! La clienți, toți! Și, atenție! Cine nu vine până la sfârșitul zilei cu cel puțin un contract, pleacă!” ți pasem la agenții mei socotind că sunt niște puturoși și merită o lecție.

Clocotind de furie, înjur printre dinți. Îmi este clar că așa îmbrăcat în costumul meu scump, trebuie să schimb roata. Cobor din mașină și mă duc spre portbagaj să scot cheile și cricul. În trecere văd apropiindu-se de mine bărbatul acela enigmatic și-mi spun că prezența lui era tot ce-mi lipsea. Hotărât să-l ignor chiar cu riscul de a părea nepoliticos îi observ totuși chipul liniștit, zâmbetul - enervant pentru mine în acest moment - și privirea pătrunzătoare. Dă să-mi spună ceva, însă îl opresc întinzând mâna cu palma deschisă spre el, pavază împotriva intrusului.

– Nu! N-am nevoie! Stați acolo!...

Făcând abstracție de inoportuna prezența îmi văd de treabă. Arunc cheile și cricul pe jos în dreptul roții defecte, apoi revin la portbagaj să scot rezerva. Nu-i așa de ușor, fiindcă mă împiedic de tot felul de lucruri inutile lăsate tot de mine acolo, chiar dacă îmi promiteam mereu să fac ordine.

Trag de roată cu mânie, fără să-mi mai pese de costumul deja murdărit pe la manșete, băgat aproape cu tot bustul în portbagaj. Subit mă simt tras cu putere într-o parte și pe negândite ajung jos, pe câmp, la câțiva metri de mașină cu acel domn peste mine. Concomitent aud o bufnitură și zgomot de tablă îndoită. Nu-mi dau seama ce se întâmplă, iar spatele mă doare ascuțit de la căzătură. Reacționez împingându-l revoltat de pe mine. Îi văd pălăria puțin mai încolo pe pământ și mașina mea lovită de o alta, exact în locul unde stătusem cu câteva secunde mai devreme. Încep să tremur necontrolat pe măsură ce mintea mea decodifică ceea ce ochii văd. Privesc hipnotizat gesturile necunoscutului care acum ridicat, zâmbind în continuare ca și cum

(Continuare în pag. 31)

Victoria Milescu

CLAR DE ÎNGER

O zi de vară

Știam ce înseamnă acele sunete ascuțite
gesturile largi ale polițiștilor
intersecția împodobită
cu mașina salvării, a poliției, a pompierilor
cei doi tineri în roșu
au îngenuncheat pe trotuar
apasând ritmic
pieptul bărbatului întins pe stratul cu flori
polițista cu păr lung, negru
încearcă să fluidizeze traficul
cei ce trec aruncă priviri pe furis
moartea a trecut azi pe aici
soare puternic de vară
în aer plutește miros de cafea
transpirația curge pe fețe, pe haine
pe geamurile decolorate
cei doi îngeri în roșu fac cu schimbul
apasă ritmic pieptul gol al bărbatului
scos din limuzina cu muzica la maximum
de la restaurantul de vizavi vine
miros de cartofi prăjiți
știam ce înseamnă acea mică valiză metalică
adusă în fugă
pusă la capul corpului rămas nemișcat
cu picioarele goale, depărtate
un bătrân cu spinarea aplecată
ducând parcă întreaga povară a lumii
se oprește, trage în piept
binecunoscutul miros dulce-acrișor
al aburului șoselei încinse din care se ridică
haloul copilului care a murit ieri
jucându-se cu bicicleta printre stropii
de ploaie colorați de semafoare
îngerii în roșu cu mănuși albe
luptă până obolesc lângă duba albastră
cu motorul pornit
traficul s-a restabilit
vrăbiile ciugulesc firimiturile rămase
de la pepenele spart pe șosea
câinii stau la distanță
cu ochii lor lăcrimoși, omenești
cu urechea pleoștită sub inelul de plastic
trec motocicliști
cu moartea lipită de jacheta lor neagră
între mașinile poliției
trupul inert, acoperit cu o folie galbenă
lucește sub raze
ca o comoară scoasă la lumină
de la rădăcina copacului umbros
de care se reazemă
polițista cu păr lung, negru
revărsându-i-se de sub caschetă
pe marginea ferestrei pun o candelă
curentul o stinge
soarele e o candelă mai mare.

Noapte de Crăciun

Știam ce înseamnă
acele voci joase, răgușite, nedeslușite
le-am auzit pe la miezul nopții
au continuat până spre ziuă
am deschis ușa, am zărit
pe trepte coroana de flori
rezemată de peretele cu mângăliturile copiilor
știam ce înseamnă

tropotele înfundate, forfota
glasuri subțiri alternând cu un glas baritonal,
oficiind ritmic
ușa liftului ținută deschisă mai mult
a murit bătrânul de la 8, îmi spune poștărița
bătând la ușă, înmânându-mi revista
unde aveam trei poezii de dragoste
nu-l știați?
ies din casă încet cu bagajul meu
greu ca un secret de familie
cu buchetul de crizanteme
scuturându-se pe drum
trec pe lângă furgoneta mortuară
femei în doliu leagă un prosop alb
mă privesc cum mă îndepărtez
mă grăbesc să ajung la petrecerea
diplomatului în vila de lângă lac
aerul rece de afară mă amețește, respir adânc
îmi țin cu greu echilibrul
pe oglinda străzii
cu tocurele înalte ale cizmelor mele vișinii
lumina zilei se amestecă cu lumina zăpezii
casele alinate scilpesc
respir spațiul, oameni grăbindu-se
cu sacose pline, grupuri de colindători
îmbrăcați pestriț
culegând câte un bănuț
aruncat de la vreun balcon
suspendat de un nor
din vată de zahăr...
Îmi amintesc, era un bătrân mărunțel
ieșea cu un haski la plimbare
m-am jucat odată cu câinele lui prin zăpadă
am alergat, ne-am îmbrățișat
locuia la etajul de deasupra
n-am auzit de acolo niciun zgomot
n-a sunat niciodată la ușa mea
nu mi-a cerut niciodată nimic
când m-am întors acasă
totul se terminase
parcă nu se întâmplase nimic
era curat, liniște în fața blocului
sub felinarul cu fluturi de gheață, străveziu
aștepta șchiopul de la 4
mi-a deschis ușa blocului, apoi
eu i-am ținut ușa liftului să intre
bocănind cu piciorul lui subțire de aluminiu
am stat în cumpănă
i-am dat vinul, am păstrat cozonacul
a murit vecinul de la 8, îmi spune și
deși locuiește mai jos,
mă duce întâi pe mine, la 7
apoi liftul se prăbușește în gol...
în blocul nostru a murit un om
în noaptea de Crăciun
nu știu cum îl chema
dar spre seară, un moșuleț cu barbă,
îmbrăcat în zăpadă
zboară în sania trasă
de un câine cu ochi violeți
prin dreptul ferestrelor strigând:
Ho, ho, ho, Crăciun fericit!

Cadran II

În mână stângă ține bastonul
de care nu se sprijină
dreapta îi flutură ca o
aripă pierdută și regăsită
el vestește ardența soarelui
susurul orelor rămase
până la întâlnirea cu noaptea
cu ochii ei ca două lopeți
încărcând în camioane uriașe
zgomotele rămase pe pavaj, în
porii asfaltului tapetând orașul
lângă troiță îngenunchează
femeia cu capul mare
aprinde o lumânare

pune flori, apă
necunoscutului ucis de alt necunoscut
vine femeia cu burta proeminentă
se închină bate metanii pe jumătate
ia sticla cu apă
mulțumind mortului pentru generozitate
și bună creștere
e atât de însetată încât se îneacă
cu chipul copilăros al șoferului
scrâșnind până-n pânțele-i ca o bombă
experimentală se târăște
presărând în urma ei copii mici de tot
scâncind într-o limbă de august orbitor...

Clar de înger

Îngerul mă atenționează:
ai uitat să închizi gazul, apa, lumina
ai uitat să încui ușa
intră luna și cârțițele
ai uitat să te închei la haină, la inimă
afară-i furtună
inima ta ușoară o ia vântul
sau cine-i mai iute de mână
ai uitat să închei cuviincios viața
unde alergi
crezi că e políticos față de ea
să pleci așa
fără un cuvânt, fără un rând scris de mână
cu primul tren întâlnit în gară
prăfuit, zdrențaros, fără locomotivă
fără o șină bine lustruită, strălucitoare
pe care să-ți odihnești capul
doldora de creveți
crezi că scapi așa de ușor
din ghearele unei vieți.

Apocalipsis

Ne-am pregătit cu ce-am putut:
apă, alimente, lemne de foc, alcool
ne-am strâns în saci de plastic
împreună cu fotografiile, cărțile,
bucuriile, necazurile
i-am legat la gură
și ne-am dat drumul în Apocalipsă
dar Apocalipsa nu a venit
în loc să plutim abisali și sublimi
ne-am trezit pe cimentul dur
cu creierii praf și pulbere
zdrobiți de realitatea rece
gri-verzui
cu ochi enormi, negri, dorsali, clipocind:
Să vă săturați să mai visați aiureli!
Aici o să crăpați
voi de-aicea nu plecați, nu plecați acasă
în vecii vecilor!...

Aducătorul este invizibil

La ora 14 a sunat cineva la ușă
n-am deschis
la ora 16 iar s-a auzit soneria
nu m-am clintit
de la masa de frământat
la ora 20 cineva a sunat iar
la ora 24 a sunat insistent
trezind întreg blocul am deschis
aproape smulgând ușa din balamale
în fața mea era o ființă mai
speriată decât mine
avea ochi, gură, dinți, pieptul pătat de sânge
iar în mână dreaptă ținea
cu grijă, chiar cu gingășie
o inimă: Poftim, e a ta, îți aparține
ai pierdut-o ieri când ne-am ciocnit
pe puntea îngustă de suspine
tu veneai din est, eu de peste tot
nu-ți mai amintești
n-am putut să te ajung din urmă...

(Urmare din pag. 29)

NECUNOSCUTUL

nimic nu s-ar fi întâmplat, își scutură pălăria adunată de pe jos. Vreau să-i vorbesc, dar nu sunt în stare să articulez vreun cuvânt. Privesc siderat când, deodată, mă simt pipăit de niște mâini tremurânde. Întorc capul cu greutate și zăresc chipul răvășit al unui tânăr de vreo douăzeci și ceva de ani.

– Omule, ești bine? Ești bine? Îmi tot palpează acesta îngrijorat trupul, apoi mă ajută să mă ridic în șezut după ce-i fac semn că n-am nimic.

Îmi trec mâinile peste față simțind nevoia să mă ating. Ca după o explozie, gândurile mele pulverizate se sting lăsând în urmă un gol în care doar apelativul *Omule* se încăpățânează să țiue ca un semnal de alarmă.

– Oricât de sus... șoptesc privind rătăcit.

– Poftim? mă întreabă tânărul intrigat.

Din gestul meu înțelege că n-am de gând să-i răspund și moale, ca o cârpă, se așează lângă mine căinându-se:

– Doamne Dumnezeule, ce era să fac! Vai de mine! o ține așa câteva secunde strângându-și capul între mâini, apoi privindu-mă în ochi cu o imensă recunoștință continuă: Dacă nu sâreai la timp eram terminat pentru tot restul vieții...

– Dar nu am sărit, am fost tras de... băigui eu arătând spre curioșii adunați deja la locul accidentului, căutându-l din priviri pe misteriosul necunoscut, dispărut fără urmă. Confuz, completez scrutând în continuare împrejurimile: Bine că n-a fost mai rău...

*Raul Ionuț
Coldea*

Scrisoare

Am ajuns. În jurul meu e plin de semafoare care dirijează liniștea.

De aici până la tine,
ca niște imense animale cu burțile despicate,
fricile mele.

Dorul de tine creștează pielea. Mă urătesc.
Nicio femeie nu îndrăznește să mă privească.
Își învelesc toate ochii în batiste de hârtie
și îi ascund prin buzunare.

Nimănui în fața căruia să îmi pot proclama
imensa victorie. Traversez orașul acesta
ca un învingător și mă aplaud singur.

Mă urmează un batalion de
clovni tăcuți și absenți, aruncând confetti.

În vârful cupolei,
noaptea unge cu vaselină încheieturile cerului,
fluierând

de parcă nimic din toate astea
și mai ales nimeni.

Ikea

Era seară și toate oglinzile erau sparte.
Și-a scos inima din piept și a pus-o în farfurie.
Apoi m-a privit tăcută ani în șir.
Stăteam acolo cu furculița în mână. A stors

cârpa umezită în sânge
în paharul de vin și mi-a spus să beau.

Bea, mi-a spus, în timp ce în stradă
copiii noștri
se jucau de-a morții.
Cuvintele pe care le spuneam ieșeau din gurile
noastre ca din două trompete dezacordate.
Am încercat să o ating, dar în loc de mâini
îmi crescuseră cuțite.

Bea, mi-a spus, în timp ce șoarecii ieșeau
cu miile din podea și ne ronțăiau mobilele.

Somn, frică

bucăți de mișcare, dezvoltate și prinse
cu ace de gămalie.

am în buzunarul paltonului o bucată
de nylon murdar
prin care mă uit spre cer în fiecare dimineață.
În stațiile de autobuz, frunți încrețite și suflute
care se încălzesc de la țigară.
iarna asta e seacă și proastă. apa se chinuie
să înghețe în pahar.
fotografiile cu tine stau întinse una lângă alta
și poartă urme de dinți.

drapeluri curate și triste stau înfipite în garduri,
în trotuarele proaspăt turnate,
țara asta a mea e populată de pictori orbi
și de semafoare
ca niște fructe târzii, ciorile atârând în tăcere
în copaci.

Povești romanțioase regizate
dumnezeiește

pe atunci găurile erau mecanisme complexe.
liniștea făcea tumbe în noi.

din tot albul acela și din toată rostogolirea
nu sărutasem încă nimic.

babele mânjeau peroanele cu naftalină.
așa nu vom rămâne singuri niciodată.
așa ghemul de sârmă va fi împărțit altora
mai urăți.

în tot acest timp
controlorul perfora tot ce era viu.

am fi putut să facem fără probleme
teoria chibritului.

până la adânci bătrâneți.
până la prima eclipsă de lună.
sau până când ploaia și-ar fi dat jos cagula.

dar cui îi pasă până în final,
oricum se construiesc alte biserici.

îți scriu din această casă
plină de borcane goale.

noaptea vorbesc cu charles manson
despre libertate.
am săpat cu unghiile în pâine până am găsit
șobolanul,
apoi l-am împărțit frățește.

sunt zile când nici măcar nu mă gândesc
la tine.

Nr. 1 (82)
ANUL XI
01 - 02 / 2014
5 lei

FEREASTRA

Revistă editată de Asociația Culturală „Agatha Grigorescu Bacovia” Mizil

ADRESA REDACȚIEI:

Str. Agatha Grigorescu Bacovia, nr. 13 A;
TELEFOANE: 0244251144
Director - 0722653808
Redactor șef - 0769210763
E-mail: lmanailescu@yahoo.ro

Cod fiscal: 230324460;
 Cod IBAN:
RO60RZBR0000060010080523
 deschis la:
REIFFEISEMBANK
 Filiala Mizil

DIRECTOR:
Emil PROȘCAN

REDACTOR ȘEF:
Lucian MĂNĂILESCU

REDACTORI:
Emil NICULESCU
Florin URSULEANU
Mihai LOVIN CAȘOCA

CORESPONDENȚĂ:
Maria Cornelia TOMA
Nicoleta TUDORACHE

La acest număr au colaborat:

Emil Proșcan, Lucian Mănăilescu, Ivan Pilchin, Alexandru Jurcan, Ioana Vintilă, Laza Neculai, Augustina Șiman, Vavila Popovici, Carmen Măcelaru, Mihaela Aionesei, Tania Nicolescu, Luminița Zaharia, Laurențiu Belizan, Ottilia Ardeleanu, Grigore Grigore, Emil Niculescu, Gheorghe Șeitan, Mihai Lovin Cășoca, Florin Ursuleanu, Corneliu Vasile, Cosmin Pârghie, Andra Elena Agafiței, Andreea Pârșu, Cezar Mihai Pârlog, Ion Roșioru, Liviu Chifane, Corina Militaru, Raul Ionuț Coldea, Victoria Milescu, Rodian Drăgoi

GRAFICĂ:
Florin Menzopol (pag. 20), Viorel Andronescu (pag. 7).
***Pag. 23** - Prelucrare după **Oglindă falsă** de *Rene Margritte*; Pag.17 - Element grafic de pe coperta volumului lui Traian T. Coșovei (**În așteptarea cometei**) grafică realizată de *Dan Stanciu*

Fotografii, prelucrări, tehnoredactare computerizată și secretariat de redacție:
Lucian Mănăilescu

ISSN 1844 - 2749

POETUL LUNII FEBRUARIE

Rodian DRĂGOI

S-a născut la 1 februarie 1951, în comuna Segarcea Vale, județul Teleorman. A debutat în revista Ateneu, în martie 1967, cu patru poeme. A publicat în majoritatea revistelor literare din țară. Selecții din lirica sa au apărut în antologii și publicații în limbile engleză, franceză, italiană, sârbă și albaneză.

Este membru al Uniunii Scriitorilor din România, din anul 2002.

Luna stă într-un picior și respiră un cerc

Luna stă într-un picior și respiră un cerc
vântul încă e tânăr la mine în plete

și corabia mea ca un nor rătăcește
pe o apă crăpată de sete

pădurea stă rezemată de un cuc
mama poartă tot timpul cenușa cu sine

și întruna mă strigă dar strigătul ei
nu găsește drumul care vine la mine

câinele meu de mult a murit
umbra lui mă urmează și acum credincioasă

în grija ierburilor îmi voi lăsa trupul
și mă voi întoarce acasă

Scriu aceste rânduri într-un tren

Scriu aceste rânduri într-un tren
lângă mine stă mama bolnavă și tristă

câmpia se întinde ca o blană de ren
aș șterge rugina de pe cer și nu am o batistă

trenul aleargă nicăieri nu oprește
oare câte veacuri trecut-au de când am plecat ?

pasărea în aer putrezește
ploaia cade întruna ca un păcat

mereu mi se spune să am totuși răbdare
drumul se zvârcolește în mine și plânge

mi-aș dori să merg singur pe o cărare
și trenul aleargă nicăieri nu ajunge

Tata își duce oasele la moară

Tata își duce oasele la moară
apoi își bate sângele în grindă

vântul doboară iar o întrebare
ninge tăcut și alb dintr-o oglindă

o nuntă fără miri se-ntâmplă în pământ
prin lacrima mea trece o pădure

mă bea cu sete cel care nu sunt
cuvintele vin noaptea să mă fure

Urletul lupilor clatină stelele

Miroase a pâine și ceru-i senin
ascultă iubito cum florile vin

și totuși ai sosit cuvintele îți sunt asudate
până în zori vom trăi poemele toate

luna stă în genunchi și spală podelele
urletul lupilor clatină stelele

acum nici păsările nu mai au contur
la noapte iubito voi veni să te fur

Cineva măsoară lumina din mine

Înnebunesc copacii de-atâta dimineată

și drumurile curg încet spre râu

cineva măsoară lumina din mine
câmpia bate din aripi de grâu

apoi se dezbracă de cuvinte cuvintele mele
rădăcinile zilei rămân în calendar

pădurile intră în casă
cine a făcut întunericul atât de amar?

Poetul își trece mâna fumegândă prin păr

Caii-au păscut distanța dintre noi
ura nu se mai vede de atâta iubire

o lină corabie plutește-nspre cer
și arborii înfloresc de uimire

ninge frumos visul se face alb
și vântul ne ia somnul în răspăr

poetul scrie încă o scrisoare de dragoste
și-și trece mâna fumegândă prin păr

Pe o pasăre scriu aceste cuvinte

Și iar dezgrop zăpezile din soare
de mama pragurile își mai aduc aminte

se-aude cum lumina pe sine se naște
pe o pasăre scriu aceste cuvinte

de-abia începusem să curg ca un râu
și-am fost acuzat că am rupt o floare

și în numele miresmelor am fost condamnat
să car toată viața o grădină-n spinare

Călare pe un fluture voi ajunge acasă

Și somnul doarme cu ochii deschiși
sânii stelelor tot mai mult mă apasă

din maci își face câmpul felinare
călare pe un fluture voi ajunge acasă

e fragedă dovada din care-mi fac cămașă
sufletul meu îngenunchează-n ninsoare

o, din pieptul atâtor involburate femei
iese câte un prinț frumos călare

Un foc vorbitor călătorește pe ape

Un foc vorbitor călătorește pe ape
în semințe se face și mai multă lumină

cel adormit în iarbă e sfâșiat de iarbă
ce limpede e poarta deschisă de-o albină

ca un val mă izbește un fluture în piept
și mi se-nseninează pământul sub picioare

se-aude cum țărani întorși de pe câmp
cu grijă-și spală umbrele murdare

Acum nici veșmintele noastre nu își mai spun nimic

Acum nici veșmintele noastre nu își mai spun

nimic
oare câte ferestre încap într-un singur cuvânt ?

tremură lumina între mâinile mele
pe stradă femeile sunt respirate de vânt

tu ți-ai uitat tristețea în oglindă și ai plecat
bluza îți e udă de întuneric pe spate

iarba în care ne-am iubit pretutindeni ne caută
în mine sunt mormane de frunze vânturate

Paznicii miresmelor au capetele retezate de stele

Paznicii miresmelor au capetele retezate
de stele
vântul îmi risipește cuvintele prin încăpere

un copil orfan îți înalță durerea ca pe un zmeu
lumina tot mai multă lumină îmi cere

încă o haită de griji se îndreaptă spre mine
pe unde au trecut vânătorii iarba crește
cu teamă

pe sub ușă singurătatea încearcă
să își vâre gheara
dacă ai să pleci casa se va ține după tine ca
o scamă

Cuvintele noastre sunt pline cu pământ

Cuvintele noastre sunt pline cu pământ
prin frunze toamna a-nceput să vină

în părul tău acum e mai răcoare
se-aude clar cum pleacă lumina din lumină

cresc stâlpi de nerăbdare prin gările pustii
vin trenurile toate-ncărcate cu zăpadă

și brusc se face noapte suntem atât de triști
ca niște ochi care-au uitat să vadă

Pe sub pământuri nechezat de cai

Eu eram mai tânăr tu erai mai ceață
fulgii de zăpadă chiuiiau prin viață

eu îmbătrânisem tu nu mai erai
și pe sub pământuri nechezat de cai

Se făcu prea întuneric

Se făcu prea întuneric și lumină se făcu
tu ești tot la fel de tristă prinsă între da și nu

ce lumină înnoptată și ce cântec risipit
pe tăcerea cârnii tale și pe urlet de cuțit

se făcu multă ninsoare pe sub sânii-ți somnoroși
umbra mea nu vrea să doarmă
ochii tăi sunt mai umbroși

Se dusese toată vara

Se dusese toată vara să aducă vara-n sat
se-ntorcea acas' doar seara pe un strigăt
de bărbat

o vedeam foarte tăcută peste câmpuri licărind
sângele din alăută isca-n ceruri un colind

o vedeam și foarte tristă îngeri îi cădeau din păr
își strânsese în batistă resturi mici de adevăr

